

**28.01.2013 u 11.42 h**

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Poštovani poslanici 25.saziva Skupštine Crne Gore,

Otvaram prvo vanredno zasijedanje u 2013.godini, koje je sazvano na predlog 40. Vlade Crne Gore i po dnevnom redu koji su oni predložili.

Ovaj dnevni red se ne može mijenjati pa ga stavljam na glasanje u cjelini.

Izvolite, ko je za predloženi dnevni red?

Hvala kolegama iz opozicije što su omogućili da obavimo glasanje.

Glasao je 41 poslanik, 36 za, četiri protiv i jedan uzdržan. Konstatujem da smo usvojili predloženi dnevni red.

Po dogovoru, radićemo u dva bloka današnje zasijedanje.

Prvo ćemo razmatrati **Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica** i onda ćemo sljedeći blok, koji je u stvari ista ekonomska razrada prve tačke dnevnog reda, obaviti u trajanju od dva sata. Prvi je tri sata, drugi dva sata. Moraćemo imati i raspravu u pojedinostima, zbog amandmana koji su već podnijeti i planiramo danas da završimo do 18 časova.

U prvom bloku idemo našim uobičajenim redom, pošto saslušamo ministra finansija Žugića, koji će dati objedinjeno izlaganje za svih sedam tačaka dnevnog reda. Ići ćemo od manjih ka većim klubovima po 10 minuta, onda po pet minuta dok ne ispunimo kvotu od tri sata. Drugi blok je po pet minuta, i time ćemo u načelu završiti raspravu ovih sedam tačaka dnevnog reda.

Ministre Žugiću, da li ste spremni? Da.

Hvala Vam. Izvolite.

**RADOJE ŽUGIĆ:**

Poštovani predsjedniče Skupštine, uvaženi dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Imajući u vidu da je set sedam zakona, ili bolje reći sedam izmjena i dopuna zakona koji su danas na dnevnom redu ovog visokog doma dio seta mjera fiskalnog prilagođavanja Vlade Crne Gore, dozvolite mi da dam zajedničku uvodnu riječ za svaki od ovih predoga izmjena i dopuna zakona.

Mjere fiskalnog prilagođavanja su privremenog karaktera, osim onog dijela koji se odnosi na mjere racionalizacije ili, preciznije rečeno, mjere na obuzdavanju javne potrošnje, što jeste i što mora biti stalna aktivnost i naš trajni cilj. Država mora da manje koristi svoju kreditnu karticu, a mnogo više karticu sa pokrićem ili debitnu karticu, kako bismo u budućem periodu uz sve ono što je korekcija, dopuna, poboljšanje regulatornog okvira imali održive javne finansije.

Dakle, mjere su usmjerene prije svega na smanjivanje projektovanog deficita budžeta, koji nije mali i koji ne smatramo uspjehom, čak suprotno, kroz to da deficit direktno generiše nivo javnog duga, a obuzdavanjem deficita svakako idemo u pravcu da se promijeni smjer javnog duga od one dinamike koja zabrinjava prema nivou i prema cijeni zaduživanja do onoga što slijedi, a to su u budućem periodu anuiteti koji dospijevaju za vraćanje.

Dakle, sve ovo čini javne finansije održivijim i time doprinosi fiskalnoj, finansijskoj i ukupnoj makroekonomskoj stabilnosti. Svjesni činjenice da su ove mjere nepopularne i bolne, ali ih posmatramo u kontekstu puta prema održivim javnim finansijama i izrazom odgovornog odnosa prema budućim generacijama, kako ne bismo ostavili budućim generacijama teret javnih dugova. Javna potrošnja se polazeći od ovog mora prilagoditi

realnim poreskim kapacitetima, kako stanovništva tako i privrede, odnosno objektivnim materijalnim mogućnostima i tu je ova priča o tome da li država previše eksploatiše kreditnu karticu ili troši sa pokrićem. Sve je to u funkciji dinamiziranja ekonomskog rasta, odnosno u funkciji poboljšanja životnog standarda stanovništva i smanjivanja spirale zaduživanja. Mi znamo jako dobro da nivo ličnih primanja, da nivo zarada, posebno nivo penzija, nivo ostalih ličnih primanja nije tog stepena koji bi omogućio viši nivo životnog standarda, što je naš cilj. Međutim, snažnije, pravovremene fiskalne, finansijske i strukturne reforme upravo mogu dovesti do onoga što je viši nivo životnog standarda našeg stanovništva.

Osim nastavka fiskalne konsolidacije, drugi aspekt naših aktivnosti se odnosi na prihodnu stranu budžeta. Dakle, na one elemente koji se tiču zone sive ekonomije, njenog smanjivanja, odnosno efikasnije naplate javnog prihoda i kroz efikasniju naplatu poreskih dugovanja. Ne smijemo, međutim, u ovom dijelu kreirati nerealna očekivanja budući da znamo u kakvoj smo ekonomskoj situaciji i u kakvim je poteškoćama realni sektor koji je jedan od stubova poreskog kapaciteta. Ali, isto tako ne smijemo niti možemo tolerisati kršenje i izbjegavanje zakonskih obaveza, posebno u dijelu koji se odnosi na plaćanje javnih prihoda. Neko je nedavno na Odboru za privredu, finansije i budžet saopštio - imaćemo nultu stopu tolerancije prema svima onima koji ne plaćaju poreze. U tom cilju smo i u okviru ovog seta mjera pripremili, odnosno vrlo skoro će biti to realizovano, dvije radne grupe. Jedna, po meni najvažnija radna grupa će se baviti mjerama za suzbijanje sive ekonomije. Struktura te radne grupe je dobrim dijelom usaglašena. Osim resornih ministarstava, svih socijalnih partnera, članovi te radne grupe su i predstavnici poslanika i vlasti manjine i vlasti većine.

Dakle, vrlo skoro ćemo potpuno otvoreno, potpuno transparentno primijeniti ono što mi definišemo kao nultu stopu tolerancije i uraditi sve da u većoj mjeri naplatimo sve javne prihode, odnosno spriječimo kršenje propisa koji se odnose na plaćanje poreskih obaveza.

Treći aspekt naših politika svakako će biti sa stanovišta konzistentnosti i dugoročnosti sprovođenje važnih ili važnijih strukturnih reformi preko unapređenja poslovnog ambijenta koji će dalje doprinijeti dinamiziranju takođe ekonomskog rasta, odnosno podstaći stvaranje nove vrijednosti. U tom domenu svakako je i ono što često pominje poslanik Medojević - izmjena, ali postupna izmjena modela razvoja, polazeći od neadekvatne strukture privrede Crne Gore prema onim sektorima i onim preduzećima koja stvaraju proizvode većeg stepena finalizacije. Međutim, znamo da taj proces nije jedan akt, jedan čin, već dugovremen, postupan i zahtjevan proces.

Takođe, prilikom koncipiranja mjera fiskalne konsolidacije nastojali smo da teret ove reformske aktivnosti bude ravnomjernije raspoređen na sve aktere u sistemu. Ipak smatram da su mjere takvog karaktera da će dominantno zaštititi socijalno najranjivije kategorije. Ovdje posebno ističem one kategorije sa najnižim ličnim primanjima, posebno ponovo ističem nivo penzija, ali i zarada. Radeći na matičnom odboru u dvije iteracije, ja želim da se zahvalim poslanicima i većine i vlasti manjine da su imali razumijevanja da dođemo do faze da imamo veći stepen usaglašenosti. Polazeći od onog što je bilo osnovno sporenje u ranijim iteracijama, a to je pitanje osnovice i pitanje načina oporezivanja kroz amandmane koje su predložili poslanici Jelić, Šehović, takođe želim da istaknem da su poslanici predstavnici HGI, Force i Demokratske partije Albanaca potpuno saglasni i podržavaju date amandmane o čemu ćemo u ovom visokom domu na plenumu takođe govoriti.

Želim da zaključim svoje uvodno izlaganje time da su ovi zakoni proizvod onoga što je set mjera koje je donijela Vlada krajem decembra prošle godine na fonu dodatnog

fiskalnog prilagođavanja, odnosno prilagođavanja javne potrošnje realnom kapacitetu kako privrede tako i stanovništva.

Zahvaljujem.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Hvala, ministre Žugiću.

Čuli smo uvodno izlaganje i aktivan rad koji je Parlament imao sa Vladom u modeliranju konačnih rješenja. Nadam se da je to zajednički uspjeh i u poboljšanju u konačnim rješenjima. U svakom slučaju, interakcija Parlamenta i Vlade dala je novo modeliranje za koje se nadam da će imati i šire prihvatanje u ovako teškim i nepopularnim mjerama.

Idemo redom, po dogovoru.

U ime Kluba Bošnjačke stranke poslanik Almer Kalač, predsjednik toga kluba.

**ALMER KALAČ:**

Uvaženi predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, gospodine ministre, uvaženi građani,

Prijedlogom zakona o dopuni Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica obezbjeđuje se stabilizacija javnih finansija. Prijedlog ovog zakona je jedno od kratkoročnih rješenja koje ne bi trebalo biti duže od godinu dana kako je predviđeno Prijedlogom. Dodatnim oporezivanjem od 3% primanja od 400 eura u bruto iznosu bio bi pogođen veliki broj upošljenih, a čija su primanja u najvećem broju ispod prosjeka. Amandmanima o kojima ćemo danas raspravljati, a sa čime smo upoznati na Odboru za finansije i u izlaganju gospodina ministra predviđeno je oporezivanje samo onih primanja iznad prosječne zarade u Crnoj Gori, a to je iznos od 720 eura u bruto iznosu. Smatramo ovo prihvatljivijim prijedlogom, jer ovom mjerom neće biti umanjene zarade za oko 124 hiljade upošljenih, a sa druge strane ovaj porez odnosiće se na oko 44 hiljade upošljenih. Time će se ostvariti prihod u iznosu od oko 11 miliona eura.

Ono na čemu treba istrajati su ekonomske reforme koje će pored poboljšanja i povećanja postojeće industrijske proizvodnje dovesti do pokretanja novih proizvodnih pogona u svim segmentima privrede. Na taj način ostvariće se veća zaposlenost, smanjiti siva ekonomija, a kao rezultat toga doći će i do većih priliva u Budžet Crne Gore. Mi u Bošnjačkoj stranci očekujemo u narednom periodu da Vlada predloži mjere koje bi zaštitile crnogorsku ekonomiju, odnosno naše privrednike, posebno proizvođače, ali i definisati strategijuj smanjenja trgovinskog deficita koji je veoma izražen u zadnjem periodu.

Potrebno je motivisati postojeće ali i buduće privrednike da ulažu u proizvodnju onih proizvoda koji se uvoze a mogu se proizvoditi u Crnoj Gori, kao što su: voda, mlijeko, meso, voće i povrće i slično.

Takođe očekujemo znatno veće aktivnosti na obezbjeđivanju investicija u prvom redu infrastrukture, odnosno početak realizacije auto-puta, te stavljanje u komercijalnu funkciju aerodroma u Beranama, kao i ulaganje u energetiku, poljoprivredu, drvnu i prehrambenu industriju.

Takođe smatramo da je potrebno razmisliti o oporezivanju ekstra profita, kvalitetnije praćenje i kontrola dodjeljenih koncesija, rada na crno, ali i što prije donošenje zakona o legalizaciji neformalno izgrađenih objekata, čijom primjenom bi se dodatno uticalo na povećanje budžetskih prihoda, ali i pozitivan efekat bi se ostvario na prihode lokalnih samouprava koje su, složićemo se, u veoma teškom položaju.

U drugom dijelu želim se posebno osvrnuti na Prijedlog zakona o energetici. Svaki prijedlog koji će dovesti do uštede za nas je prihvatljiv. Međutim, postavlja se pitanje da li regulatorne agencije rade u korist građana. Kada je potrebno da se uskladi cijena električne energije to učine jako brzo, ali na teret građana. Danas smo svjedoci sasvim drugačije situacije. Neki sjeverni djelovi ni danas nemaju uredno snabdijevanje električnom energijom. Štete koje su uzrokovane snijegom, koji je karakteristika za ovo doba godine i čija visini pokrivača nije preko normalnog, prema nekim izjavama iznose oko milijun eura. Da je popravka elektromreže urađena na vrijeme, odnosno tokom ljeta, siguran sam da ne bi iznosila više od polovine tog iznosa. Danas ne bismo imali ovakvih problema a građani bi imali uredno snabdijevanje električnom energijom. Čak i malo jači vjetar u ljetnjem periodu, naročito u opštini Plav, pričinjava velike štete na elektro mreži.

Uveliko nas pozivaju da izmirujemo račune što i jeste naša obaveza i obećavaju nagrade. Glavna nagrada je automobil. Decembarski računi za utrošenu električnu energiju su toliko uvećani da će sigurno moći da kupe više takvih automobila, ali opet iz džepa građana. Hvala.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Hvala, kolega Kalač.

Kolega Nimanbegu je stigao i njegov je red. Izvolite.

**GENCI NIMANBEGU:**

Hvala, predjedniče Krivokapiću.

Poštovane kolegice poslanice, kolege poslanici,

Iskoristiću 10 minuta, ispred kluba Force,DP, HGI i Liberalne partije govoriti o jednom izuzetno teškom zakonu ili prijedlogu koji je donešen pred Skupštinu Crne Gore.

Zašto teškom? Zato što poštujući tradiciju koju ima ovaj parlament, tradiciju koju ima Crna Gora, koja nastavlja svoj put iz jedne socijalističke države, gdje imamo situaciju da preko 60% parlamenta u svom nazivu ima ime socijalistička, ili socijalna, govoriti o rastu poreza je izrazito nepopularno. Nepopularno i u situaciji kada mi kao država se suočavamo sa jednom krizom koja je već višegodišnja.

Moj stav je sljedeći, stav koji će sigurno i većina poslanika ovdje podržati, a to je da ako se nešto treba mijenjati onda status kvo to ne rješava. Status kvo ne omogućava da se pokrenemo iz jedne tačke a to je tačka gdje se suočavamo sa velikom krizom.

Kriza, da li konceptijski ili ne, da li je ona nastala kao rezultat svjetske krize ili kao autohtoni crnogorski proizvod, to je stvar koju ćemo mi poslanici javne riječi, najbolji analitičari ili ekonomisti jasnije definisati.

U situaciji smo da budžet Crne Gore omogućava da jedan veliki dio stanovništva redovito prima primanja a to je preko 100.000 korisnika penzija, na desetine hiljada materijalnog obezbjeđenja i na desetine hiljada ljudi zapošljenih u administraciji. Zbog toga, koliko god da je nepopularno, ovaj predlog zakona shvatamo kao mjeru koja će omogućiti, ali skupa sa ostalim mjerama, da se javne finansije konsoliduju.

U situaciji kada nizom godina imamo previše zaposlenih u državnoj i lokalnim administracijama, daću vam primjer lokalnih administracija. Lokalne administracije su zapošljavale isto kao i državna, ali tamo još više, na osnovu partijskih zapošljavanja, na osnovu raznih nepostojećih analiza, tako da smo došli u situaciju da lokalne samouprave duguju plate ne samo svojim zaposlenim nego duguju javna preduzeća i ti ljudi su dovedeni u tešku ekonomsku situaciju. Jedini dio javnih finansija koji funkcioniše u Crnoj Gori to su državne finansije. Ove mjere, ako će omogućiti da se niti penzionerima niti zaposlenima ne duguje, mjere koje su predložene od strane

Ministarstva finansija, to su mjere koje sigurno niko neće glasati sa dvije ruke drage volje, a to su mjere gdje se treba odgovorno odnijeti i donijeti jednu od mjera koja će doprinijeti stabilizaciji finansija.

Pored ovoga sigurno treba se iskoristiti drugi mehanizmi. Ono što je obećano u izlaganju predsjednika Vlade oko revizije i privatizacionih ugovora, treba dosta tih potencijalnih investitora dovesti za sto i jasno im poručiti da se tu stav države, stav Vlade mora promijeniti. To je jedini način da krenemo u suočavanje sa najvećim problemom Crne Gore, a to je nezaposlenost.

Iako naš Zavod za zapošljavanje koristi brojku od 12%, Evropska komisija i Svjetska banka koriste brojku da je nezaposlenost u Crnoj Gori veća od 20%. Mi kao predstavnici partija koje zastupaju nacionalne manjine, govorim o Forci, znamo da je u regionima gdje su nacionalne manjine taj procenat i veći, a to je prvenstveno iz razloga što je izrazita ekonomska nejednakost u regionalnom razvoju Crne Gore.

Treći element, koji je sigurno element kojeg svi poslanici u ovoj Skupštini moraju biti svjesni, jeste to da ova mjera je predložena kao privremena, mjera koja bi trebala da bude na snazi devet mjeseci u skladu sa nizom preporuka koje je Vlada preporučila Skupštini Crne Gore ili svojim ministarstvima i na taj način treba, kao Skupština, da pomognemo i Ministarstvu i Vladi da se prati primjena nekih mjera, da se stvori mogućnost da ove mjere daju rezultat u ovoj godini. Ako ne bude, onda ćemo ući u jedan prostor gdje ćemo donositi mjere, na žalost ovo je peti put da se donose mjere koje snižavaju zarade ili se povećavaju porezi, ali moramo biti jasni da mi težimo Evropskoj uniji, a sve zemlje Evropske unije imaju velike poreze. Sigurno da pristup koji su neke kolege predložile, da se uvedu postepeni veći porezi za one koji imaju veća primanja, ja iz Force se zalažem da to bude proporcionalno, za sve prihode jednako, to su konceptijski razlog zašto to smatramo. U svakom slučaju radujemo se svakom dogovoru koji će se iz ove skupštine postići sa predstavnicima Ministarstva oko povećanja procenta ili nivoa gdje će se parimjenjivati ovaj zakon i ovo povećanje poreske stope, ali kao odgovorni članovi vlasti u Crnoj Gori ovaj predlog ćemo podržati. Hvala.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Hvala.

Na redu je kolega iz Pozitivne Crne Gore. Izvolite, gospodine Bojaniću.

**MLADEN BOJANIĆ:**

Poštovani predsjedniče, dame i gospodo, uvaženi poslanici,

Prvo da vam dam informaciju da poslanici Pozitivne Crne Gore se pridružuju protestima Unije sindikata i građanima koji su nezadovoljni mjerama koje je Vlada donijela, bez obzira što su nešto bolje nego što su najavljene prethodne sedmice. Uvažavajući i Skupštinu i ostale kolege poslanike i javnost, poslanici Pozitivne Crne Gore će imati svoja izlaganja, biće u skupštinskoj sali, naravno, da kažu i svoje mišljenje. Na kraju krajeva i imamo da iskoristimo i tu priliku kada smo u Skupštini da i javnost čuje šta misli Pozitivna Crna Gora o ovakvim mjerama, odnosno ukupnoj ekonomskoj politici koju vodi Vlada Crne Gore.

Kako mislimo, reći ću ukratko. Smatramo da je ovo samo rezultat jedne pogubne i loše ekonomske politike koja se vodi već par decenija u Crnoj Gori. Da je ovo samo saniranje nekih posljedica, privremeno, koje nema nekog velikog efekta, koje je, kako smo čuli i kako je najavljeno, samo jedan od seta mjera. Međutim, nikako da čujemo koje su to druge mjere, koje su to mjere koje će pospješiti proizvodnju, a ne samo koje

će se baviti raspodjelom i potrošnjom, odnosno vidimo da je ta kasa koja ostaje da se dijeli Crnoj Gori sve manja i manja.

Hoću da kažem javnosti da je svima jasno da ovaj način kako je Vlada pokušala da uvede i kako će vjerovatno dobiti saglasnost danas, u stvari je samo prebacivanje odgovornosti, odnosno podmetanje, mogu slobodno reći, kukavičjeg jaja opoziciji, da ona izađe sa svojim predlozima poreza koji su umnogome veći nego što je Vlada prvenstveno predložila, da bi danas Vlada ispala ta koja štiti građane, odnosno da manje zahvata iz džepova građana nego što to predlaže opozicija. Naravno, izbjegava se da se kaže da opozicija već odavno traži da se promijeni kompletna ekonomska politika, da se zauzme radikalni stav prema dosadašnjoj ekonomskoj politici, da se priznaju greške, da se konačno kaže jasno da model koji vodi Vlada već par godina ne daje rezultate. Dovodi nas do ovakve situacije, da u nekom dramatičnom razvoju događaja u par dana mijenja zakone koje je predložila, i to prvo na Vladi, svi poslanici vladajućih partija su glasali za taj predlog zakona, da bi sutra ili par dana kasnije donijeli amandmane koje smo dobili na samoj sjednici, da bi se prikazalo da su, eto, oni uvažili glas građana.

Da su uvažili glas građana, odnosno da su vodili jasnu ekonomsku politiku i pravu ekonomsku politiku, ne bi došli danas u ovakvu situaciju. Smatramo da nema koristi i nema nekog efekta bitnog od ovakvih mjera ako se ne krene od pravih stvari, a to je naplata prvo svih poreskih dugovanja koja su nastala u prethodnom periodu, jer je nelogično obračunavati nove poreze, zahvatati ponovo iz džepova građana, a ne platiti one poreze koji su odavno evidentirani kao poreski dug. Posjetiću javnost da je 216 miliona poreski dug u Crnoj Gori, a sa ovim mjerama nam se danas kaže da će se u narednih devet mjeseci ubrati 12 miliona eura. I dalje nemamo odgovora zašto se nije naplatilo, odnosno zašto nema političke volje da se naplati poreski dug. Takođe, znamo da je 12 miliona dug koncesionara. Zašto se nije krenulo od toga da se naplate koncesione usluge koje dajemo, a da na kraju kao zadnju mjeru krenemo u dalje zahvatanje i onako jako ugroženog standarda građana.

Ono što je interesantno danas, Vlada je izašla sa jednim podatkom i treba ga potencirati, da je 144 hiljade građana u Crnoj Gori zaposlenih, da prima platu ispod prosjeka, svega 40-tak hiljada je preko prosjeka. I to je ta ravnopravnost do koje nas je dovela ekonomska politika Vlade Crne Gore. Dakle, svega 1/4 zaposlenih u Crnoj Gori prima platu preko prosjeka, a prosjek je skoro duplo manji nego minimum potrošačke korpe u Crnoj Gori.

Smatramo da treba donijeti novi set mjera, sveobuhvatne mjere, raskinuti sa ovakvom ekonomijom, krenuti ka hitnim mjerama naplate već postojećeg duga koji je evidentiran, koji je jasan, ali nemamo još uvijek jasne odgovore od Vlade zašto se ne naplaćuje porez iz prethodnog perioda. Takođe, tražimo da se pospješi ekonomija Crne Gore time što ćemo se boriti zajednički protiv ukidanja monopola i korupcije, jer smatramo da su to glavne barijere za razvoj biznisa u Crnoj Gori. Birokratske barijere je lako skinuti, bilo je raznoraznih bljuvotina, propisa, nešto se napravilo u tom polju, međutim, eliminacija monopola i korupcije je ostala i dalje kao bolna tačka i glavna biznis barijera u Crnoj Gori.

Nedavno smo imali raspravu o Završnom računu budžeta, svjedoci smo da je tamo nekih 30-tak miliona evidentirala Državna revizorska institucija da je nenamjenski potrošeno, odnosno bespotrebno potrošeno. Ko je snosio posljedice, zašto je 30 miliona iz budžeta nenamjenski potrošeno? Nemamo odgovora. Dok god ne dobijemo odgovor zašto neko ne podnese odgovornost, prvenstveno političku a kasnije i svaki vid odgovornosti, mi ne možemo da podržimo dalje zahvatanje iz prihoda građana. Dok se

ne uspostavi fer naplata, pravičnija naplata, odnosno da se prvo kratkoročnim mjerama naplati ono što se već dužno Crnoj Gori, odnosno dužno svim građanima, mi teško da možemo glasati, odnosno nećemo glasati za dalja poreska opterećenja bilo kog građanina.

Na kraju da zaključim da samo paket mjera koji uvodi punu finansijsku disciplinu, pravičnije ubiranje i raspodjelu sredstava i obezbjeđuje ravnopravne uslove na tržištu, može dobiti podršku Pozitivne Crne Gore. Ovako, glasajući danas za ovaj zakon i slušajući obećanje da će doći do tog paketa, mi ne vjerujemo tome. Na kraju krajeva, prije par mjeseci u ekspozeu nam je tada mandatar a danas premijer rekao da nema zatezanja kaiša u novoj ekonomskoj politici, da će se priznati greške, da će se raskinuti privatizacioni ugovori pogrešni, da će se raskinuti ugovori o koncesiji, a prvo se krenulo da se zahvata i dalje iz džepova građana, a to je ostalo za neko drugo vrijeme. Smatramo da treba krenuti obrnutim redom, odnosno pravim redom, zahvatiti od onih koji su već dužni, naplatiti poreze, a onda tražiti za druge poreze. Hvala.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Hvala, poslaniče Bojaniću.

Idemo na predstavnika Kluba Socijaldemokratske partije, poslanika Šehovića.

Izvolite.

**DAMIR ŠEHOVIĆ:**

Hvala, gospodine predsjedniče.

Uvaženi ministre Žugiću, poštovane kolege,

Rasprava o ovom zakonu spada svakako u red socijalno osjetljivijih, zbog čega joj sa posebnom pažnjom moramo pristupiti, jer se ona odvijala u izuzetno složenim ekonomskim okolnostima u Crnoj Gori, iako vjerovatno ne bih pogriješio kada bih upotrijebio i težu kvalifikaciju. S tim u vezi pitanja da li smo kao mali i otvoreni ekonomski sistem mogli izbjeći ovu situaciju, da li je robovanje libertarijanskom potrošenom razvojnom modelu ekonomije zasnovanom na rasprodaji nacionalnih resursa i vulgarizaciji ideje slobodnog tržišta doprinijelo pogoršanju situacije, da li ekonomska filozofija da ćemo rasprodajom svega u državi mi dobiti više crnogorske države takođe problem učinila većim, da li smo morali izbjeći neodgovorne strateške partnere u pojedinim privrednim subjektima koji su zarobili našu ekonomiju, da li smo bolje morali iskoristiti benefite privrednog zamaha koji je Crna Gora bilježila 2007. i 2008. godine, pitanja su koja se mogu postavljati u ovom visokom domu, pogotovu od strane onih koji su na vrijeme na te devijacije ukazivali. Ali, danas nije vrijeme za to, jer je iz ove perspektive lako biti pametan i izvlačiti konačne zaključke.

Zbog činjenice da postoji rizik od pogoršanja fiskalne situacije u ekonomiji naše države, nije momenat za teorijska i filozofska razglabanja, nego je potrebno u kratkom roku, podvlačim, u kratkom roku povlačiti neke poteze koji svakako nijesu prijatni, ali koji su neophodni da bi spriječili pogoršavanje situacije i preduzimanje znatno radikalnijih mjera sa značajno težim posljedicama po naše građane. U tom smislu je Vladi na raspolaganju bilo nekoliko mjera koje je u kratkom roku mogla donijeti, a koje bi imale potreban fiskalni efekat, koji je Crnoj Gori u ovom momentu neophodan za fiskalnu konsolidaciju. Te mjere su između ostalih uključivale masovno otpuštanje ljudi iz državne uprave, uključivale su povećanje stope PDV-a za nekoliko procenata, linearno smanjenje plata u državnoj upravi, ali u procentu koji je značajno veći nego što je predviđen ovim kriznim porezom. Alternativa je bila zadužiti se ponovo, alternativa je

bila i povećati budžetski deficit i konačno, alternativa je bila uvesti krizni porez na dohodak.

Razmišljajući u tom okviru, kao najpogodnije rješenje se nametnulo uvođenje kriznog poreza koje samo po sebi nije dobro, ali je svakako manje loše rješenje u odnosu na sva prethodna koja sam pobrojao, jer bi primjena svake druge alternative u svakom slučaju se najviše odnijela na one koji su krizom najugroženiji. Dakle, krizni porez se ne predlaže zbog prikupljanja političkih poena, jer za to postoji mnogo drugih i, rekao bih, društveno prihvatljivijih poteza, jer se predlaže ovo rješenje da bi se očuvala makroekonomska stabilnost, da bi se obezbijedila fiskalna stabilnost i u konačnom, da bi se obezbijedila redovnost plata, penzija i socijalnih davanja i da bi se, između ostalog, izbjegao neprijatan scenario koji se, recimo, u Hrvatskoj desio, koja će samo u 2013.godini preko 10.000 ljudi iz državne uprave otpustiti.

Nakon ovih činjenica, potpuno razumijemo stav Ministarstva finansija, koji stoji na stanovištu da bismo morali preduzeti u kratkom roku neke mjere sa potrebnim fiskalnim efektom koji bi omogućio sve ovo što sam maloprije rekao. Sa druge strane, poslanički klub Socijaldemokratske partije takođe razumije stav Sindikata, koji traži da, ako krizni porez treba uvoditi, onda treba osmisliti način koji je najpravedniji i da ga treba osmisliti na način da se mora zaštititi najugroženija kategorija stanovništva. U tom smislu krizni porez za Socijaldemokratsku partiju jeste prihvatljiv kao privremena mjera, podvlačim, kao privremena mjera, ali u značajno modifikovanijoj formi u odnosu na onu koju smo dobili u formi predloga. Zbog toga me raduje da smo kolega Jelić i ja uspjeli da na neki način pomirimo stavove i da dođemo do formule koja će biti prihvatljiva za sve, a koja podrazumijeva podizanje donje granice za oporezivanje na nivo od 480 eura, što je svakako značajno veći iskorak u odnosu na prethodnu varijantu. Ovom mjerom smo uspjeli da zaštitimo 124.000 zaposlenih u Crnoj Gori koji teret ove nepopularne mjere, ali potrebne mjere, neće osjetiti. U tom smislu vjerujem da će Parlament imati razumijevanja za ovaj amandman koji smo kolega Jelić i ja predložili i da će u konačnom usvojiti ovo rješenje.

Međutim, po nama u Socijaldemokratskoj partiji to nije dovoljno. Trajno rješenje treba da bude novi zakon o porezu na dohodak fizičkih lica, koji bi bio zasnovan na progresivnim poreskim stopama, odnosno riječju, trajno rješenje treba da bude zaokret od dosadašnjeg modela oporezivanja koji je zasnovan na proporcionalnim poreskim stopama. Zašto na tome čvrsto insistiramo? Zato što smo ubijeđeni da je to pravedniji, društveno prihvatljiviji i, ako hoćete, fiskalno izdašniji metod za prikupljanje javnih prihoda. Zato što se na ovaj način jedino može zaštititi najugroženija kategorija stanovništva u Crnoj Gori, jer se primjenom ovog modela njihove zarade ne bi mijenjale. Zato što se primjenom ovog modela teret prebacuje na one koji su značajno manje pogođeni krizom, ispravlja inače izvitoperena raspodjela bogatstva u Crnoj Gori i smanjuje društvena nejednakost. Zato što tek primjena ovog modela kompenzira negativan regresivan efekat indirektnih poreza, jer oni najviše opterećuju upravo one sa najnižim zaradama. Zato što ovaj model, poštovane kolege, omogućava korišćenje aktivne fiskalne politike, jer se ostvaruju veći prihodi države, što joj daje više prostora za politiku raspodjele, budući da u svakoj tranzicionoj ekonomiji pa i crnogorskoj neregulisano slobodno tržište po pravilu bogatstvo raspodjeljuje na uži krug bogatih, a na značajno širi krug siromašnih ljudi. Zato što se progresivnim oporezivanjem ostvaruju stabilizacioni efekti na ekonomiju zbog anticikličnog dejstva na privredna kretanja, jer se na taj način ublažavaju ciklične oscilacije čija važnost posebno dolazi do izražaja u periodima krize. I u konačnom, zato što je to najprihvatljiviji i najčešće zastupljen model



ne samo u zemljama regiona nego i u čitavoj Evropi. Zbog toga smatramo da to treba da bude trajno rješenje.

Očekujemo da radna grupa koja je formirana pri Ministarstvu finansija koja prvi put, treba otvoreno reći, uključuje i predstavnike opozicije, 1.marta, do kada je rok za dostavljanje konačnog izvještaja, izađe sa ovim predlogom i da na bazi tog predloga počnemo sa izradom novog zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, koji bi bio značajno drugačiji od postojećeg modela i koji bi bio u potpunosti zasnovan na progresivnom oporezivanju dohotka i na primjeni nekoliko poreskih stopa, odnosno on bi bio napravljen na bazi koncepta oporezivanja koji znači oporezivanje u skladu sa ekonomskom snagom poreskog obveznika, jer nema ništa prirodnije od zahtjeva da bogatiji u Crnoj Gori plate nešto veći porez iz svog dohotka u odnosu na one koji to nijesu. Ako Timoti Gajtner, doskorašnji ministar finansija u Sjedinjenim Američkim Državama, može to da kaže za Sjedinjene Američke Države kao najliberalniju ekonomiju svijeta, onda svakako i mi to možemo uraditi ovdje u Crnoj Gori.

Međutim, da se ovaj model ne bi sveo na ravnomjernu distribuciju sitomaštva, a ne bogatstva, što je svima intencija, potrebno je, osim nejednakosti rješavati i druga dva problema sa kojima se crnogorska ekonomija suočava, jer naša privreda trpi zbog takozvanog „bermudskog trougla“, koji podrazumijeva nejednakost, nelikvidnost i spiralu javnog duga. Ukoliko paralelno ne rješavamo sva tri modela, nikakav model oporezivanja dohotka neće moći spriječiti socijalnu krizu, koja bi mogla nastati ako se gomilanje ukupnih dugova i firmi sa blokiranim računima nastavi, kao i ukoliko spirala javnog duga i u narednom periodu bude djelovala, a koja se između ostalog rješava smanjivanjem sive ekonomije i naplatom poreskog duga. Tim pitanjima će se Socijaldemokratska partija u narednom periodu baviti, zbog čega ćemo predlagati konkretna rješenja. Ponovo ćemo vratiti u skupštinsku proceduru Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza, čime će se poboljšati likvidnost u našem platnom prometu, a eliminišće se zloupotrebe koje monopolisti nameću malim privrednim subjektima u Crnoj Gori namećući im ekstremno duge rokove plaćanje koje oni ne mogu da izdrže.

Takođe ćemo testirati novi instrument u borbi protiv sive ekonomije u formi zakona o sprečavanju sive ekonomije, čime bismo tražili povećanje ovlašćenja poreskih inspektora, regulisanje do sada neregulisanih djelatnosti i oštrom kaznenom politikom pokušavati da riješimo ovaj problem. Razmatraćemo rješenja da se izbjegavanje plaćanja poreza i doprinosa proglašimo krivičnim djelom, što će smanjiti praksu isplate zarade na ruke, pooštrićemo kaznene odredbe kada je riječ o porezu na dodatu vrijednost, jer nalaz Državne revizorske institucije, blago rečeno, treba da nas osvijesti. Predložićemo uključivanje javnosti u rješavanje problema koji definitivno više ne možemo odlagati, a koji je vezan za naplatu poreskog duga, tražićemo da se ovaj parlament kvartalno izvještava o tome, što u svakom slučaju jeste na fonu onih zaključaka koje smo na prošloj sjednici parlamenta usvojili, a koji su sadržani u zaključcima koji su u ovom parlamentu usvojeni.

Međutim, gospodine ministre, niti jedna od ovih mjera neće biti dovoljna ako ne riješimo ključni problem crnogorske ekonomije, a to je finansijsko iscrpljivanje izazvano situacijom u Kombinatoru aluminijuma. Zbog toga od Vas tražim, kao ministra finansija i kao nekoga ko je zadužen u Vladi za te stvari, da date svoj skroman doprinos da se prestane sa komocijom kod rješavanja ovog pitanja, jer se plašim da će na kraju računati upravo kod vas završiti. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:  
Hvala, kolega Šehoviću.

Na redu je predsjednik SNP-a, kolega Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala Vam.

Ja ću nastaviti jedan dio diskusije koju sam imao na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet. Ovdje se radi o jednom predlogu koji sam po sebi neće znatno napuniti državnu kasu, a sa druge strane otvorio je mnogo više rasprave u javnosti i možda je to sve bilo prije svega zbog političkih razloga a manje zbog ekonomskih razloga.

Kada vidim način kako se želi doći do rješenja, onda sam potpuno ubijeđen da u stvari je najmanji problem u tih desetak miliona evra, nego je mnogo veći bio problem da se pokuša spasiti plate za 124.000 zaposlenih u Crnoj Gori. To će vjerovatno sutra biti u medijima glavna vijest, da je parlamentarna većina uspjela dogovorom, pregovorima, da obezbijedi da za 124.000 ljudi koji su zaposleni u Crnoj Gori ne bude uveden krizni porez. Ovdje postoji sistemski problem, ovdje postoji problem da su naše dubioze mnogo veće nego što je 10 miliona evra. Ovdje postoji problem dnevne likvidnosti budžeta Crne Gore, ovdje postoji problem 300 miliona evra nenaplaćenog poreskog duga i možda još toliko u ovih posljednjih desetak godina oproštenog poreskog duga kolektiva po Crnoj Gori. Ovdje postoji problem, kao što smo čuli iz parlamentarne većine, KAP-a i svega ostalog. Stvarno ne znam šta sve treba da se pomene ovdje da ne bi se jasno reklo da će se glasati protiv ovog predloga zakona, jer nisam čuo nijednu diskusiju koja je afirmativno govorila o ovom predlogu zakona. Vjerovatno u nekim demokratskim zemljama, gospodine ministre, bilo bi za očekivati poslije ovoliko diskusija da ustanete i da kažete da povlačite ovaj predlog zakona iz procedure, jer je očigledno na osnovu diskusija da on neće biti podržan. Ali, podaci koje ste obznani na sjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, da ćemo imati djelovanja nakon usvajanja amandmana koje su podnijeli kolege Jelić i Šehović na samo 44.000 zaposlenih u Crnoj Gori, dakle da samo oni imaju platu zvanično veću od 720 evra bruto u Crnoj Gori, samo govori o stepenu socijalne pravde u Crnoj Gori. Da 124.000 ljudi ima platu ispod prosjeka, a da uspjevamo do tog prosjeka doći sa 44.000 zaposlenih.

Kada smo raspravljali o budžetu za 2013. godinu konstatovano je da u svim potrošačkim jedinicama u Crnoj Gori na državnom budžetu je preko 40.000 zaposlenih, da u lokalnim samoupravama danas radi u Crnoj Gori preko 11.000 zaposlenih. Moje pitanje vama: od tih 51.000, koliko pripada u ovaj prvi razred do 124.000, a koliko pripada u ovaj drugi razred koji ste formirali, 44.000? Dakle, samo 1000 ljudi u Crnoj Gori ima platu u državnim organima iznad 700 evra. Ovdje je mnogo veći problem, gospodine ministere, u činjenici da se izbjegava plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica. Dok ne uvedete mjere kojim ćete obezbijediti naplatu poreza na dohodak fizičkih lica, nama nema sreće. Naš problem je ovdje, gospodine ministre, vezano za vaše stope, da li će to biti granica na 720 ili 1000 evra, da oni koji imaju ne plaćaju porez, a da od onih koji nemaju cijedimo kao suvu drenovinu ono što im je ostalo. Zato smo imali i danas proteste, zato smo imali reagovanje sindikata.

Čini mi se da ste krenuli u ovu svoju sesiju ministროvanja na način da imate selektivni pristup u načinu rješavanja fiskalnih problema u Crnoj Gori. Ja sam očekivao da ćete vi govoriti, prije svega, kako ćemo da naplatimo tih 300 miliona evra, ja uporno govorim iako ćete vi vjerovatno replicirati pa reći da je to 216 miliona evra poreskog duga. Htio sam da čujem od vas da li se planira da se možda od onih koji su poreski dužnici za uzvrat uzmu akcije, uzme imovina tih preduzeća, napravi se dogovor oko

toga svega, jer to su mnogo veća sredstva. Koliko su dužni, da li smo obračunali kamate na ta sredstva? Da li su svi koji su dužni u jednakoj situaciji? Da li postoje neki koji su miljenici ove vlasti, kojima ste u prethodnom periodu, ja sam vam to rekao, dali garancije, opraštali ste im i poreske dugove, kao Vlada kontinuiteta? Vaša je sreća da u toj vladi sjede svi ministri finansija u posljednjih 10-tak godina u Crnoj Gori.

Jasno je da Parlament Crne Gore mora da osnaži svoju nadzornu funkciju u dijelu aktivne kontrole sprovođenja akcizne politike Vlade Crne Gore. O tome će kolege iz Kluba govoriti kasnije i pokazaće vam određene primjere. Gospodine ministre, to je nešto gdje se zaista moramo zamisliti, jer činjenica je da je u svim demokratskim društvima napad na porez na dohodak fizičkih lica posljednja mjera. Prije toga se iscrpe sve ove mjere gdje pokušate da naplatite sve ovo što vam stoji na raspolaganju, pa onda krećete na porez na dohodak fizičkih lica. Tražio sam i dali su mi iz Monstata podatak da je prosječna bruto zarada u decembru 2012. godine bila 741 evro, a bez poreza i doprinosa neto iznosila 497 evra, pa vas pitam takođe, ako se odlučite da prihvatite amandman kolega, zašto ne idete na prosječnu zaradu koja je bila u decembru, nego idete na 720 evra. I ono što je vrlo interesantno, po sektorima djelatnosti prosječne zarade bez poreza i doprinosa, neto, u decembru 2012. godine u odnosu na prethodni mjesec zabilježile su rast u sljedećim sektorima djelatnosti, mislim da je to najvažnije: administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 40%, trgovina na veliko, trgovina na malo 15,7, saobraćaj i skladištenje 11,5. U suprotnom smjeru pad je zabilježen što se tiče plata u snabdijevanju električnom energijom, gasom, ... poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, vađenju rude i kamena. Dakle, šta smo imali kao slučaj – u onim granama gdje su inače bile najveće plate, najveće zarade, imali smo povećanje, a u onim granama gdje imamo najmanje zarade prosječne u Crnoj Gori, imamo pad. I šta radimo sa našim mjerama? Mi ohrabrujemo one koji su prije ovog vašeg predloga zakona shvatili da će doći do uvođenja kriznog poreza i već amortizovali sve ono što bi izgledalo da će im biti manja plata, povećanjem za 40% njihovih zarada u odnosu na prethodni mjesec.

O finansijskim transakcijama rekao sam na Odboru, ponoviću i ovdje. Dobio sam od Centralne banke Crne Gore odgovor da je po osnovu neto prihoda, od naknada i ostalih prihoda, pojedinačno po bankama, ja sada neću citirati koje su sve banke u pitanju, u 2011. godini prihodovano, izvinjavam se na pogrešnom podatku na Odboru, 48 miliona evra, a u 2012. godini 44 miliona evra. Razlika je u tome što nisam vidio da postoji jedna od banaka u Crnoj Gori koja je imala negativan prihod po osnovu provizija i naknada. U 2011. godini tri miliona evra, a u 2012. godini 4 miliona evra. Mislim da je Crna Gora zemlja čuda i na osnovu ovog podatka. Ali, rečeno običnim jezikom, neko je u Crnoj Gori naplatio 48 miliona evra samo zbog toga što više ne postoji jedna od najboljih institucija koja je ikad postojala u ovom sistemu, a zvala se SDK Crne Gore ili SDK Jugoslavije nego samo za onaj platni promet je neko uzeo 48 miliona evra. Zašto bi se, onda, oni bavili kreditnim poslovanjem? Zašto bi ulazili u rizik hoće li komitenti vraćati kredite kada mogu jednostavno da zarade 44 miliona? Hvala vam što produžavate vrijeme, samo još i ovaj dio.

Kroz onu raspravu oko ovih zakona došao nam je podatak da je neto zarada u srednjem i višem menadžmentu u 11 osiguravajućih kompanija u Crnoj Gori 2400 evra. Dakle, mi moramo početi da sprovodimo poresku politiku kontra onih koji sprovode spekulativnu politiku ili bogaćenje unutar Crne Gore, onih koji ne stvaraju dodatnu vrijednost, jer ni kod jednih ni kod drugih ne vidim dodatnu vrijednost koja se stvara u Crnoj Gori. Vidim samo jedan prolaz kroz postojeća zakonska rješenja, kroz

obezbjeđenje da budemo najkonkurentniji sa svojim poreskim stopama, a da teret toga plaćaju građani Crne Gore. Hvala vam veliko.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

U ime Kluba poslanika Demokratskog fronta, poslanik Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Tradicionalno, moram ponovo da nas sve zajedno podsjetim na ekspoziciju predsjednika Vlade. Filozofija stezanja kaiša koliko god bila nužna nakon nekoliko godina razvojnog i potrošačkog buma, uglavnom je iscrpila svoje kapacitete. Crna Gora mora, bez oklijevanja, krenuti u stvaranje većeg društvenog proizvoda. Na ovoj ključnoj ideološkoj pretpostavci, obećanju premijera da će promijeniti model ekonomskog razvoja, većina je izglasala ovu Vladu, i Vlada nam je odmah kao demanti vratila jedan predlog mjera koji pokazuje ovo što smo danas čuli od mnogih kolega, da je Vlada ušla u zonu koja je u literaturi, u teoriji, u praksi poznata kao zona paničnog menadžmenta. Dakle, vrlo je opasno i u porodici, i u firmi, i u državi, kada vidite da nemate para u novčaniku, dakle kada vidite da država nema sredstava u trezoru, kada je ugrožena dnevna likvidnost. Ako ozbiljno ne razmislite zašto nemate novca u novčaniku, nego mislite da ima u kući još neki ćošak u kojem ste slučajno, kada je supruga prala odijelo, pa negdje ispalo iz džepa, ako tako posmatrate problem rješavanja krize likvidnosti doći ćete u situaciju koju ste ovdje došli.

Vi nama kažete, kolege, da ovaj paket fiskalnih stimulansa ili fiskalnih prilagođavanja vi koristite da bi isplatili plate i penzije. Priznali ste konačno. Kada to kažete, znači da vi u budžetu nemate fiskalnu rezervu za industrijsku politiku, za prorazvojnu politiku, nemate. Vi imate u budžetu samo sredstva da platite vaše birače. Ovo je što je danas bilo nije nikakav značajan pritisak Sindikata. Vaš je strah da li će vaši birači glasati na predsjedničkim izborima i u Nikšiću kandidate vaše stranke. Dakle, vi ste pritisnuti vašim sigurnim glasovima lagano promijenili stav Vlade i donijeli nam jedan zakon ovdje koji ni po čemu nije ni anticikličan, koji ni po čemu nije prorazvojni. Vi, kolege, i dalje tvrdoglavo, uporno ostajete na neoliberalnom modelu ekonomskog rasta koji je svugdje doveo do porasta nejednakosti, koji je doveo do porasta siromaštva, koji je doveo do pada brutodruštvenog proizvoda i koji je doveo do krize.

Kolege iz SDP-a, ako zastupate koaliciju sa Demokratskom partijom socijalista i na kraju donosite političku odluku, morate da znate da se pogrešan ekonomski model ne može promijeniti konstruktivnim djelovanjem. Kolega Šehoviću, prednost inženjera jeste što smo mnogo radili matematiku. Ako imate neku pojavu koja se odvija u kvadrantima koji su negativna osa, svaki napredak u tom kvadrantu znači napredak u katastrofi. Što više popravljate sve je teža situacija. Ako imate pogrešan model, njega morate dekonstruisati. Najbolja antireformska mjera jeste smjena ove vlasti jer je ovo ekonomska politika. Dakle, ova Vlada sprovodi ekonomski model koji je svugdje propao. Neoliberalni koncept nije ekonomska dogma, to je politička ideologija razvijenih zemalja da dodatno eksploatišu i unište zemlje u razvoju. Samo one vlade koje su, takođe, u zemljama u razvoju su uočile to na vrijeme i promijenile model ekonomskog rasta uspjele su da izvuku zemlju iz recesije i da krenu putem oporavka. Vi to ne želite. Nećete da priznate da je vaš ekonomski model propao. Naprotiv, trujete omladinu i dalje pogrešnom ideologijom. Kakvo preduzetništvo, vratite stari dobar termin privreda,

privređivanje, stvaranje, ili Hrvati što imaju gospodarstvo. Kakva su, bre, gospoda ako imate 125.000 ljudi koji primaju ispod prosječne zarade.

Građani moraju da znaju, u Crnoj Gori su se desila dva velika poremećaja. Takođe u statistici, kada primijetite naglo iskakanje nekog parametra morate da se zabrinete. To su tzv. eksterni šokovi, eksternalije koje morate posebno da analizirate. Dakle, ako imate situaciju da je stopa siromaštva porasla za 50%, sa 6% na 9%, ljudi ispod linije siromaštva, ako imate podatak da je 80% građana Crne Gore počelo da kasni sa otplatom svojih kredita i da su građani zaduženi 800 miliona eura, morate znati da se dešavaju ozbiljne strukturne anomalije i morate reagovati isto takvim radikalnim mjerama ekonomskih reformi. Ovo što vi nama dajete ovdje, ovo su kozmetičke promjene. Vi ne možete sa ovim izdržati duže od predsjedničkih izbora. Cilj je ne razočarati vaše sigurne glasače i na predsjedničkim izborima pokušati opet kroz budžetsku politiku da spriječite porast vašeg predsjedničkog kandidata kojeg ne podržava čak ni vaš koalicioni partner. Da se razumijemo, ovo je politička mjera, ona će da košta građane Crne Gore najskupljom cijenom, izgubljenim vremenom. Nijesu bitne ove pare koje ćete vi potrošiti da Filip Vujanović pokuša ponovo po treći put da bude predsjednik Crne Gore, u svakom slučaju na to će birači znati da odgovore. Nama je drago da po zadnjim istraživanjima Demokratski front ide ozbiljnim koracima ka 30%. Nama je drago da su ljudi prepoznali kvalitativnu razliku, vi i mi se razlikujemo. Vi zastupate model koji bogate, dodatno siromaši siromašne. Mi imamo drugi model, da se okrenemo proizvodnji, stvaranju. Šta znači vaša fiskalna rezerva ako bude potrošena na plate, efekat fiskalnog multiplikatora je nula, jer će to da isplatite plate ljudi trebati da vrate kredite, otići će to na finansiranje uvoza. Šta ima crnogorska proizvodnja od ovih mjera? Ništa. Prema tome, vrtite se u začaranom krugu, kolege. Naša ekonomija je u situaciji da vozimo na crveno, na rezervu. Rekao sam danas na Odboru, upalila se lampa da vozimo na rezervu. Ako nastavite dalje da mislite da može da izgura još do predsjedničkih izbora, pa do kraja godine, grdno griješite. Cijena će da se vrati daleko veća do kraja godine.

Zato, mi smatramo, gospodine predsjedniče Parlamenta i predsjedniče Socijaldemokratske partije da je najbolji reformski potez da raskinete koaliciju sa partijom koja tvrdoglavo i uporno nastavlja sa modelom koji ne može drugačije da rezultira osim bankrotom države, bankrotom privrede, bankrotom velikog broja ličnih finansija. Kriza u Americi je nastala kada građani nijesu mogli da otplaćaju kredite za stan. Imate to ove godine, i kredite koje su u švajcercima zbog niske kamatne stope, mnogi su uzeli kredite, sada u eurima moraju da vraćaju do 30% više nego da su uzeli u eurima. Sve te špekulativne trikove koje vas uči Univerzitet Dolće Gabana, sve će to da plati ovaj narod. Zato narod vjeruje Demokratskom frontu, vidi razliku, vidi drugačiju politiku. Mi hoćemo, gospodo, da se ekonomska politika i ministar pita ko je iznio iz Crne Gore šest milijardi dvjesta pedeset miliona dolara od 2005. godine, 2005. 925 miliona, 2006, znači godina nezavisnosti, 860 miliona, 2007 milijardu i sto devedeset osam, odmah da naplatite nezavisnost, 2008. milijardu i četiristo sedamdeset tri miliona sve do šest milijardi dvjesta pedeset četiri miliona dolara. Ko je iznio ovaj novac, je li opozicija?

Gospodine Krivokapiću, vi ste u intervjuu rekli da ne možete da raskinete koaliciju jer treba da pravite koaliciju sa nama neprijateljima Crne Gore. Mi nijesmo neprijatelji Crne Gore. Mi je nijesmo pljačkali, mi je nijesmo vodili u rat, mi je nijesmo zaduživali, mi nijesmo sklapali privatizacione aranžmane, mi smo patriote Crne Gore. Izvolite, pokrenite odgovoran državnički potez, raskinite koaliciju sa partijom koja u ideološkom smislu vodi Crnu Goru u ambis. Dakle, vi ste u raskoraku. Treba da

zadovoljite interese vladajuće porodice, treba da zadovoljite interese vaših birača. Demokratski front umjesto raskoraka nudi iskorak, mi nudimo novu politiku, novi model ekonomskog rasta. Jesam li predlagao da se ove godine obavijeste naši inopovjerioci? Kažu - ne možemo ove godine da plaćamo kamate, da provjerimo otkud smo platili 8% kamata na dug Švajcarskoj banci, tako je bivši ministar finansija i sadašnji i bivši premijer ugovarali te poslove. 8% kamate, 2% na troškove obrade kredita, da kažemo ne možemo ove godine da plaćamo, nije sramota priznati da ne možete da platite ino obaveze. To je proglašavanje bankrota države, uz reprogram sa MMF-om uz mjere s MMF-om. Problem je jer vi nemate model kako da izvedete zemlju iz krize. Vi se bavite samo troškovima, samo se bavite rashodima, to je ovaj sirotinjski koncept. Dajte sad da se jurimo po Crnoj Gori ko ima dvije hiljade, ko ima 1500, to je populizam. I na raspravi ste vi mene rekli za ovaj model koji mi nudimo da je komunistički. Vi ste ponašate komunistički, kada treba troškove vaše pogrešne politike podijeliti, podijelite je svima, kada treba profit - profit uzima samo nekoliko porodica. Evo će je profit, šest milijardi van Crne Gore. To je šest budžeta, to je dva bruto društvena proizvoda. Izvolite neka vaš predsjednik Vlade kupi firme u Crnoj Gori, vrati svoje pare i neka on pravi auto put, neka ga nazove po imenu svoga đeda ili strica, kako se zove onaj Blažo, neka ga nazove po njemu neka napravi auto put pa nije važno. Neka napravi auto put, neka kupi Luku Bar, neka vrati pare nek uloži u Crnu Goru. Neka ih ne drži na ovim računima. Evo, imate podršku građana, nemamo mi. Mi da imamo podršku građana vratio bih sve ali po snazi Zakona, sve bi vratio u državni budžet i bilo bi para i za auto put i za privredu i za razvoj, bilo bi para i za socijalu, i zato mi ovdje predviđamo, izvinite predsjedniče, samo kratko. Mi ovdje mislimo da je stanje prosječne crnogorske porodice katastrofalno.

Prosječna zarada je 480 eura. U porodici živi prosjek tri i po člana, radi 1,2 člana. Znači prosječna crnogorska porodica je na liniji siromaštva i zato kroz ovaj zakon, treba bar unijeti socijalnu komponentu. Mi predlažemo da se do prosječne zarade ukine porez. Građani Crne Gore, to znači da ako glasaju poslanici za naš amandman, do prosječne plate, plata će vam se povećati za 9%, izvinite, povećaće se za 9%. Ovaj efekat koji se pravi može da se vrati u budžet kroz druge prorazvojne modele, i kroz druge prorazvojne opcije, ali nažalost, vi ne možete da krenete iz živog blata. Ne možete da priznate, pa gdje ima ministar prosvjete ide i promoviše privatni univerzitet. To samo ima u privatnoj državi. Pa šta je državni univerzitet? Šta će Crna Gora da bude? Svi da radimo u firmama vašeg predsjednika, da se školujemo na njegovom univerzitetu, da učestvujemo u njegovim kriminalnim bandama, i na kraju, šta je Crna Gora?

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Kolega Medojeviću,

Kad me citirate citirajte me tačno, to je prva stvar.

Druga stvar je u dijelu ekonomije. Prozvan sam imenom i prezimenom, ne polemishem prozvané po imenu i prezimenu, samo odgovaram.

Polako, nisam rekao da ste neprijatelji, pogotovo ne svi vi, a rekao sam neku drugu stvar, ako pričate o ekonomiji, malo drugačije sam rekao - rekao sam da postoji neki stepen podudarnosti između naših ekonomskih gledanja. Prema tome, ako želite da gledate ekonomski trebali ste to citirati, ako želite ovo drugo, mogu vam detaljno obrazlagati. Pri tom, nisam tu da praštam, naravno nemam tu moć, nisam ni da zaboravljam, ali jesam da razumijem. Prema tome, u toj trećoj kategoriji razumijevanja mogu da razumijem ovaj dio državotvorni ili državni, ali preciznije me tumačite jer i ja

pokušavam da budem neuprošćen u stvarima koje traže složenost, a ljudska djelatnost nije uprošćena djelatnost baš tog tipa.

Hvala vam.

Proceduralno. Izvolite, kolegice.

**SNEŽANA JONICA:**

Po članu 93 Poslovnika Skupštine predviđeno je da ukoliko neki predlog zakona ne dobije odgovarajuću većinu na Odboru, na Zakonodavnom odboru, odnosno ukoliko mu Zakonodavni odbor ne potvrdi ustavni osnov, da je onda potrebno da se o tome izjasni Skupština.

Ja istina nisam bila u sali kada ste utvrđivali dnevni red, ali sam konsultovala par kolega iz vladajuće koalicije koji su bili u sali, koji se ne sjećaju da ste prilikom utvrđivanja dnevnog reda stavili na glasanje i utvrđivanje ustavnog osnova, što je bio prethodni uslov da se ova tačka stavi na dnevni red, pa me interesuje, ukoliko ste to ipak uradili, da to kolege nisu uočile, možete li me upoznati sa rezultatima glasanja. Hvala.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Nisam imao izvještaj Odbora, odmah da vam kažem, nisam imao ništa ni u podsjetniku da je sporan ustavni osnov, i ja pokušavam da vidim đe je ta spornost utvrđena, imamo li spornost. Tu nije predsjednik, da li je tu zamjenik predsjednika Ustavnog odbora. Zakonodavnog, pardon, Zakonodavnog odbora, da li je tu predsjednik? Ko je zamjenik predsjednika?

Idemo onda u dalju raspravu pa ćemo vidjeti, već smo otvorili raspravu u načelu pa ćemo vidjeti, prije rasprave u pojedinostima. Prije glasanja u načelu ćemo da vidimo šta je sporno.

Nije kasno i tada da odlučimo, prije glasanja u načelu., prije glasanja u načelu da se izjasnimo i o ustavnom osnovu, ako je sporan. Ako je sporan, kad već na početku nijesmo imali taj stav.

Kolega Jeliću, izvinite. Izvolite u ime Kluba poslanika Demokratske partije socijalista.

**ZORAN JELIĆ:**

Zahvaljujem.

Poštovani gospodine predsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi gospodine ministre Žugiću, poštovani građani,

Zakoni koji su danas na dnevnom redu parlamentarne rasprave imaju za cilj da doprinesu brzu finansijsku konsolidaciju budžeta Crne Gore. Paket mjera koji se donosi i koji je donosen u prethodnoj godini je privremenog karaktera. Stezanje kaiša i mjere štednje nikada nijesu popularne i uvijek izazivaju neslaganje socijalnih partnera, prije svega sindikata i poslodavaca. Sa ovim paketom mjera koji su veoma brižljivo strukturirani, naročito Zakon o dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Sa ovim zakonom se ravnomjerno i pravedno raspoređuje teret fiskalnog opterećenja vodeći posebno računa o najugroženijim kategorijama našeg stanovništva, prije svega radnika sa najnižim primanjima.

Predstavnici Svjetske banke, koji su protekle sedmice posjetili Crnu Goru, dali su pozitivno mišljenje o ovom paketu mjera fiskalnog prilagođavanja i istakli da je u cilju potpunije fiskalne konsolidacije neophodna još snažnija fiskalna agenda, koju će Ministarstvo finansija uskoro pripremiti.

Dakle, ovaj set mjera i aktivnosti rađen je u saglasnosti sa predstavnicima Svjetske banke i na taj način se demantuje ono što se ovdje čuje da nemamo podršku tih institucija. Zakonska rješenja koja danas se predlažu i o kojima vodimo raspravu su neophodni kako se ne bi došlo do još teže ekonomske situacije. Donošenje zakona o porezu na promet fizičkih lica nije ishitrena odluka Ministarstva finansija već se o ovom zakonu dugo razmišljalo i prethodile su mu detaljne analize.

Ovim predlogom zakona očekuje se da će neto prihod biti oko 12,5 miliona eura do kraja godine i znatno će sa drugim mjerama uticati na smanjenje budžetskog deficita o čemu je pričao i gospodin ministar.

Kombinacijom sa drugim setom mjera i aktivnosti koji se odnosi na suzbijanje sive ekonomije, očekuje se da će budžetski deficit smanjiti i na taj način se stvoriti uslovi da se ovaj zakon suspenduje do kraja godine. Efekti ovih mjera po osnovu ovih zakonskih rješenja su u iznosu od 1/3 budžetskog deficita koji je planiran na nivou od 95,6 miliona eura, dakle oni iznose oko 31 milion eura.

Ovim mjerama će se desiti, kao što je to naglasio i ministar, preokret u dinamici rasta javnog duga. Smanjenjem budžetskog deficita, osnažiće se održivost javnih finansija, i makroekonomska stabilnost Crne Gore. Na taj način se izbjegava otpuštanje radnika u državnoj upravi, linearno smanjenje plata, kao i neizbježno povećanje nezaposlenosti. To su sve scenariji koje smo vidjeli u zemljama Evropske unije.

Ministarstvo finansija intenzivno radi na predlogu mjera za suzbijanje zone sive ekonomije, i efikasnije naplate javnih prihoda. To su mjere kojima će Vlada osnažiti kapacitete svih prihodnih institucija koje su nadležne za utvrđivanje, kontrolu i naplatu javnih prihoda. To se prije vega odnosi na evidentirani a nenaplaćeni poreski dug po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja, zatim porez na promet nepokretnosti, porez na dodatnu vrijednost koji se izbjegava na način što se ne izdaju fiskalni računi, prihodi po osnovu carina, taksa, kao i koncesija.

Veliku rezervu fiskalnu vidimo i u projektu legalizacije divlje izgrađenih objekata koji se procjenjuju na oko 100 hiljada jedinica na nivou Crne Gore.

Posebna fiskalna rezerva je na prihodnoj strani budžeta odnosi se na tržišta rada na takozvano tržišta. U toku turističke, građevinske, poljoprivredne sezone u Crnoj Gori radi veliki broj radnika na crnom. To se podjednako odnosi i na domaću i na stranu radnu snagu.

Sa stanovišta budžetskih prihoda ovakva pojava ne smije se tolerisati jer negativno utiče na prihodnu stranu budžeta na nelojalnu konkurenciju radne snage u odnosu na one koji su legalno zaposleni. Takođe negativno utiče i na konkurentnost poslodavaca u okviru troškova koji se izdvajaju za legalno zaposlene radnike. Takođe je primijećeno da i poslodavci koji zapošljavaju stranu radnu snagu u toku sezone, ne prijavljuju istu kod poreske uprave Crne Gore i na taj način izbjegavaju plaćanje poreza i doprinosa u budžetu Crne Gore.

Posebno želim sada da obrazložim amandmane koje smo podnijeli ja i kolega Šehović i te amandmane podržavaju naši koalicioni partneri. Ovo je veoma važno zbog građana Crne Gore.

Dakle, predloženim amandmanima smo željeli da se novim fiskalnim opterećenjima oporezuju sve plate iznad 480 eura u neto iznosu ili 720 eura u bruto iznosu. Na ovaj način smo vodili računa o najugroženijim kategorijama radnika i zaposlenih u Crnoj Gori.

Postavljalo se pitanje koji su efekti ove budžetske mjere na budžet Crne Gore. Ono što želim da saopštim je sljedeće: da je povećanje ukupnih prihoda budžeta planirano za oko 11 miliona eura. Takođe, sa ovom mjerom se utiče na povećanje



prihoda za lokalnu samoupravu iz egalizacionog fonda u iznosu od oko 2,5 miliona eura. Takođe, sa ovom budžetskom mejrom smanjiti budžetski rashodi po osnovu zarada zaposlenih na oko 3,3 miliona eura. Smanjenje budžetskih prihoda po osnovu drugih poreza, tj. kontrakcije agregatne tražnje uticaće na oko 1,8 miliona eura. Kad se sve to sabere, neto budžetski efekat, će iznositi oko 12,5 miliona eura.

Ono što je posebno važno naglasiti jeste da će sa ovim rješenjima biti zaštićeno oko 124 hiljade zaposlenih u privredi Crne Gore. Ovo govorimo za ove podatke koji se odnose na novembar mjesec, jer u toku turističke sezone i druge sezone u Crnoj Gori ukupan broj zaposlenih se premašuje i preko 210 hiljada zaposlenih u Crnoj Gori. Odnosi na domaću radnu snagu i na radnu snagu koja dolazi iz zemalja u okruženju.

Dakle, ovaj amandman koji smo podnijeli koji se nadam da će predstavnik predlagača prihvatiti i koji će postati sastavni dio ovog zakona, se odnosi na oko 44 hiljade zaposlenih trenutno u privredi Crne Gore. Kažem kako ide sezonsko zapošljavanje, tako će i ovaj broj rasti. Tako da smo uvažili, da tako kažem socijalni dijalog koji smo vodili ovih dana i stavove određenih socijalnih partnera, koji su razgovarali sa nama, prije svega Unije slobodnih sindikata koja je razgovarala sa predstavnicima poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista, gdje smo vidjeli da imaju razumijevanja prema ovakvim predloženim amandmanima.

Ono što takođe želim posebno da naglasim jeste da je matični Odbor za ekonomiju, budžet i finansije nakon sagledavanja rasprave po osnovu predloženog teksta zakona, sa sedam glasova za i šest protiv odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona na porez fizičkih lica.

Kada se govori ovdje o iznosu kredita koji građani su dužni, govori se cifra od 800 miliona eura. Želim da saopštim da je ukupna štednja, po podacima Centralne banke, trenutno milijardu i 700 miliona eura, od čega su depoziti, oročeni depoziti pravnih lica 400 miliona, a depoziti građana su nešto iznad milijardu i 300 miliona eura. Ovakav nivo štednje je veći čak i u odnosu na 2008. godinu u vrijeme ekspanzije ekonomskog rasta.

Dakle, nisu tačne konstatacije koje se ovdje dovode, ili se samo jedna strana takvog nekog predloga želi saopštiti.

Razumijem i nervozu određenih kolega poslanika, naročito pred lokalne izbore i pred predsjedničke izbore, jer ankete pokazuju sve da će opet biti poraženi, a ako se sjetimo priče pred parlamentarne izbore koje su imali prije održavanja istih, govorili su da će oni čak i formirati vladu, itd. itd.

Dakle, razumijem i tu nervozu i jasno je sa ciljem kome je upućena takva vrsta ..../Prekid/

Samo minut, izvinjavam se.

Kad se predlažu određena rješenja na porez na dohodak fizičkih lica i kad se predlažu rješenja da se dohodak fizičkih lica ne oporezuje, ja nijesam vidio ni jednu zemlju Evropske unije ili šire da ima takav predlog, znači da se ne oporezuje dohodak fizičkih lica. Dakle, to su sve priče koje su upućene sa jasnim ciljem. Međutim, mi kao ozbiljni ljudi želimo da predložimo određena kvalitetna zakonska rješenja gdje ćemo u kratkom vremenskom periodu uspjeti da konsolidujemo javne finansije Crne Gore. Zahvaljujem.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Hvala, kolega Jeliću.

Čuli smo izlaganje u ime klubova.

Krećemo u raspravu u načelu, po pet minuta, sad idu poslanici.

Prvi je kolega Vukčević, a da se pripremi Milutin Đukanović. Izvolite.

ZORAN VUKČEVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene kolege, ministre Žugiću,

Osnovni cilj ovih zakonskih rješenja je prije svega da se ostvari stabilizacija javnih finansija i da se obezbijede što je moguće veći uslovi za povećanje budžetskih prihoda i smanjenje rashoda. Setom ovih zakona je planirano, odnosno procjena je da će se obezbijediti nekih 30-tak miliona eura i za toliko će se uticati na smanjenje deficita budžeta i što će doprinijeti, prije svega, ostvarivanju osnovne težnje ove vlade, tj. stabilizaciju glavnih finansija kao uslova funkcionisanja i naravno privrede i ukupno države.

Veliki izazov pred Vladu je kako i na koji način nadomjestiti budžetski deficit. Postoje dva načina, jedaj je dalje zaduživanje i drugi način je omogućavanje različitih sistema štednje, i vođenje određene restriktivne ili privremene fiskalne politike.

Kada je u pitanju zaduživanje, zaista postoji velika opasnost od tog načina i to kao način da se obezbijedi pokrivanje potrošnje značajno može da utiče na ugrožavanje ukupnih javnih finansija u Crnoj Gori i da prouzrokuje velike probleme i tada bi posljedice bile značajno velike i za najugroženije stanovnike Crne Gore, ali i za ukupnu privredu. Zato mislim da je realno tražiti rješenja u ovom drugom pravcu i pokušati da štednjom, prije svega onim mjerama i instrumentima koje je Vlada preduzela u prethodnom periodu koje je predložila i sada, i tražiti mogućnost obezbjeđivanja svega onoga što je potrebno da se obezbijedi, da se zapravo ne ugrozi funkcionisanje ukupnog sistema, uključujući prije svega i socijalni sistem.

U svim ovim mjerama Vlada je posebnu pažnju vodila računa o tome da se obezbijedi sigurnost naših građana sa najnižim primanjima. Dakle, Vlada je i u prethodnom periodu donijela set određenih mjera tako da apsolutno nije tačna teza da se radi o ad - hok mjerama.

Ja želim samo da podsjetim da je Vlada već dva puta donijela odluku o smanjenju plata javnim funkconerima, posljednji put 7%, da su ukinuta prava na nadoknadu raznim komisijama i radu u državnoj upravi, da su smanjene plate u članstu u upravnim odborima, da je značajno uticalo smanjenje diskrecionih troškova u državnoj upravi, da je ukupno smanjena javna potrošnja, da je došlo do povećanje poreza za stanove, za one koji spadaju u kategoriju primarnih stanova skoro za duplo više nego u prethodnom periodu. Na ovaj način Vlada je sveobuhvatno u ovom trenutku vodila računa o svakoj mjeri imajući u vidu faktor - vrijeme za sprovođenje tih mjera i imajući u vidu realnost kada je moguće te mjere sprovesti. Naravno, to nije zatvoreni krug, postoji još prostora kada je u pitanju obezbjeđivanje i dodatnih drugih mjera. Mislim da je dobro što je Ministarstvo finansija formiralo radnu grupu u kojoj će biti predstavnici opozicije koji će se, na jedan sistematičan način, omogućiti da se otvore mnoga pitanja. Prije svega mislim da je potrebno, kada imajući u vidu faktor - vrijeme, i faktor realnosti u sprovođenju dodatnih mjera, da Vlada, prije svega, mora biti usmjerena na rješavanju poreskog duga. Mora se realno sagledati koja su to preduzeća koja imaju poreze, u kom stanju su ta preduzeća i kako, na koji način ta preduzeća mogu da plate taj porez. Ne trebaju nam preduzeća koja ne mogu da plaćaju poreski dug ni koja ne mogu da plaćaju buduće poreske dugove. Mora se voditi računa o posebnom senzibilitetu odluke na koji način će se voditi računa o plaćanju poreskog duga. Naravno, siva ekonomija, posebno u oblasti izdavanja fiskalnih računa, problemi u obračunu plate, posebno u onom dijelu gdje dosta naših poslodavaca obračunavaju platu na najnižu osnovicu što

značajno postoje rezerve kada je u pitanju u obezbjeđivanju dodatnih sredstava. Takođe govorimo i o naplati koncesija i legalizaciji građevinskih objekata. To su takođe mjere koje treba... (prekid)... mogućnost u obezbjeđivanju dodatnih sredstava za funkcionisanje budžeta.

Na kraju, želim da podržim ideje koje je moguće, mislim da je i u Minsitarstvu finansija samim tim što je predloženo maltene funkcionisanje progresivnog modela, postoje već sada dvije stope, te ozbiljno treba računati na tu moguću varijantu i zaista sagledati sistemski da se taj problem riješi i da se sagleda, zaista, uvođenje progresivnog modela oporezivanja imajući u obzir iskustva prije svega evropskih država. Mislim da u tom pravcu ne treba bježati od ovakvog načina rješavanja i vidjeti šta je to sve sa aspekta ekonomske računice, prije svega finansijske računice, doprinijeto Crnoj Gori, prije svega sa aspekta obezbjeđivanja uslova za preduzeća koja imaju potencijale da dalje rastu i da se razvijaju. Zahvaljujem i izvinjavam na prekoračenju.

**PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Sada molim kolegu Milutina Đukanovića da uzme riječ i ujedno kolege iz tehnike da upozorim, učešće u raspravi je sada u trajanju od 5 minuta, tako da na ovim našim pomagalima imamo i tu činjenicu u vidu.

Izvolite, kolega Đukanoviću, a neka se pripremi kolega Filip Vuković.

**MILUTIN ĐUKANOVIĆ:**

Uvaženo predsjedništvo, gospodine ministre, poštovani građani Crne Gore,

Danas se pred nama se nalazi zakon kojim treba da se smanje plate svim radnicima čija je plata veća od 270 evra, ali svi zaboravljamo da je Vlada usvojila još jedan radikalniji potez a to je da su se zamrzle i penzije. Bolje govoreći, penzije se nijesu zamrzle nego su se smanjile.

Postavljaju se neka elementarna pitanja: zar su ovo baš morale da budu prve mjere aktuelne vlasti? Zar je moralo da se udari na najsiromašniju populaciju u Crnoj Gori? Zbog čega ovo nije saopšteno prije izbora, 14. oktobra? Pošteno je bilo da se kaže da će jedna od prvih mjera, nove - stare Vlade, biti ta mjera da će se smanjiti plate i penzije a ne vi ste svi pričali da ćete otvoriti 40.000 novih radnih mjesta. U istu svrhu gledam i na ovaj amandman između DPS-a i SDP-a. Odjednom, preko noći, osnovica se povećava za oporezivanje i više se neće oporezovati radnici čija je plata do 480 evra. to je samo da bi se pomoglo Filipu Vujanoviću i lokalnoj vlasti u Nikšiću da ponovo zadrže tu vlast. Zar nije prvo trebalo oporezovati tzv. velike biznismene, koji su, uz veliku pomoć, stalno govorim nove - stare Vlade, stekli ogromno bogatstvo? Zar nije bilo potrebno povećati i promijeniti porez na dobit? Pogotovo je trebalo obratiti pažnju na način kako se računa taj porez na dobit jer postoje indicije da se porez na dobit svjesno umanjuje i da se ta razlika iznosi iz zemlje a to i te kako utiče na rast odnosno realni prikaz bruto domaćeg proizvoda. Najavljuje se borba sa sivom ekonomijom. Ko je branio da se to do sada radi? Potrebno je prvo utvrditi uzroke zbog čega je Crna Gora postala poznata ocaza za crno tržište. Ministre, da li ste spremni da se uhvatite u borbu sa sivom ekonomijom, znajući da tamo možete sresti i neke Vaše partijske drugove? Zbog čega se uporno izbjegava aranžman sa Međunarodnim monetarnim fondom? Država se zaduživala po enormnim kamatama samo da je vodila računa i da je imala aranžmane sa Međunarodnim monetarnim fondom mislimo da ove mjere koje direktno udaraju na egzistenciju radnika i penzionera ne bi bile potrebne. Samo po osnovu

razlike naplaćene kamate dobilo bi se dovoljno, ali očigledno nekome u Vladi ne odgovara da se prikažu pravi prihodi. Mi smo imali poznatu činjenicu iz ranijeg perioda da su se sredstva, odnosno dio novca koji se dobijao od šverca cigara ulivao u budžet a postojale su i osnovane sumnje da dio novca koji se dobijao od trgovine narkotika takođe ulivao u Budžet i to su najvjerovatnije razlozi zbog čega neko ne želi sa aranžmane sa MMF-om. Jer, kada imate MMF vi morate da imate finansije u potpunosti javne.

Da li radnici i penzioneri moraju da plaćaju ogromnu DPS-SDP administraciju kako na lokalnom, tako i na državnom nivou. Zatvaraju se fabrike i preduzeća ali se državna administracija ne smanjuje, već naprotiv. Mi dobro znamo ko vlada u poslednjih 23. godine i ko je taj koji ima privilegiju da radi u nekom državnom organu.

Što se tiče plata, mi danas imamo situaciju da imamo regulatorne agencije koje imaju ogromne plate, ali još gora je stvar kada smo čuli, sada sam dobio informaciju da pojedini predstavnici sindikata iz nekih nikšićkih preduzeća imaju plate čak veće od 2.000 evra, da li na taj način pokušavate da pasimizirate sindikat? Da bi uopšte mogli da govorimo o bilo kakvim šansama za naše društvo, prvo moraju da odu oni koji sada vladaju Crnom Gorom, oni koji su nas ostavili bez imovine i oni koji nijesu imali viziju razvoja društva. Samo sa jasnom vizijom i konkretnim programom a to ima Demokratski front od 595 mjera ... (prekid).... i negativni trend a onda će krenuti da se ostvaruje u dobit za ovo društvo. Zahvaljujem.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Idemo dalje, kolega Filip Vuković sada ima riječ, nakon njega kolega Obrad Gojković. Izvolite.

**FILIP VUKOVIĆ:**

Gospodine predsjedniče, gospodo potpredsjednici, poštovane kolege poslanici, Zakon o dopunama Zakona o porezu na lični dohodak fizičkih lica je, naravno, teška i nepopularna mjera, ali mjere su ipak namijenjene za smanjenje deficita i privremene su. Fiskalna politika i uopšte ekonomska politika u godini koja je proglašena za najvećom kriznom godinom u euro zoni se mora voditi dinamično odnosno, dinamički maltene pratiti skoro mjesečno.

Ne postoji niko ko može da prognozira tačno stanje u eurozoni kojoj i mi pripadamo u tekućoj godini. Prema tome, sve kritike na račun ovakve mjere su dozvoljene, naravno mogu da budu korisne ukoliko za cilj imaju stvarno doprinos poboljšanju tih mjera i ublažavanju efekata ekonomske krize. Činjenica da u ovoj statistici koju smo do sada već više puta čuli, da kod nekih 124.000 radnika neće biti povećano oporezivanje, odnosno svi oni koji su ispod 480 neto ili 720 bruto, govori da faktički jedan ogroman procenat zaposlenih neće biti obuhvaćeni ovim mjerama.

Takođe, moram da naglasim da efekti ovih mjera, ako su 30-ak miliona eura oni svakako su uvećani za eventualno njihovo nedobijanje na ovaj način, odnosno za kamate koje bi morali da platimo da bi taj dio budžeta nadomjestili sa nekim parama koje bi kupili na nekom od tržišta. Znamo da su pare koje mi kupujemo upravo zbog ekonomske nestabilnosti regiona u kome živimo i radimo znatno veće nego drugdje.

Želio bih da kažem da se često pominje uzima se nekome nešto. Ne uzima se nikome ništa nego se vrši jedna preraspodjela koja je, hajde da kažemo, elastična i možemo da kažemo da se tim istim parama finansiraju ili obezbjeđuje sigurnost

finansiranja penzija, socijalnih davanja ili plata zaposlenih, na kraju krajeva, i nas koji sjedimo ovdje.

Prema tome, pozdravljam pokušaj i hrabrost Vlade na početku mandata da posegne za ovako nepopularnim mjerama. Takođe, pozdravljam mjere koje Ministarstvo na jedan vrlo fleksibilan način u roku od tri dana promijeni i prilagodi željama sindikata, odnosno predstavnika sindikata. Lično mislim da je program rada Vlade napravljen na četiri godine. Sve mjere koje se donose u prvoj, najtežoj godini jesu nepopularne, ali su u sklopu tog četvorogodišnjeg sistema koji treba da dovede do toga da Crna Gora kao društvo, kao država ostane u jednom stabilnom fonu na putu ka pridruživanju evropskim i atlantskim integracijama. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Hvala vama.

Kolega Obrad Gojković ima riječ, a nakon njega kolega Milorad Vuletić.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Gospodine ministre, poštovane kolege,

Iako nije vrijeme za anegdote, moram da počnem od jedne anegdote koja karakteriše ovu situaciju. Kardelj je jednom naišao na čovjeka kome je bila bolesna krava i dao mu je savjet kako da je izliječi. Sjutradan ga sretno, krava još gore. On mu da drugi savjet. Treći dan dođe, krava je crkla. Kaže - šteta, imao sam toliko dobrih ideja. Isto tako se ponaša Vlade Crne Gore godinama, stalno ideje, a država tone i narod odlazi u siromaštvo.

Javnost Crne Gore danas, nažalost, sve je svjesnija situacije da je dijagnoza teška i da je ova država jedan težak bolesnik. Ta opravdana sumnja se sve više širi, pogotovo od ovog budžeta za 2013. godine i to, rekao bih, ne samo kod opozicionog biračkog tijela, nego je ta javnost sve šira i šira. Međutim, postoji taj medicinski fenomen, to ljekari dobro znaju, da bolesnik vrlo često ne želi da prihvati dijagnozu, ali kada se ova dijagnoza prihvati mislim da će biti vrlo neugodno za ovu vlast u Crnoj Gori.

Za sve ovo je postojalo rješenje i rješenje nije komplikovano. Mi moramo da znamo da ovdje govorimo o malim zaradama, o visokim zaradama itd. Za mene prvo postoje zakonski prihodi i oni koji su nezakonski. Svi oni koji budu oporezovani ovim zakonom moraju da znaju da oni koji nezakonski prihoduju neće biti oporezovani jer ova vlast to ne radi već 20 godina. Druga stvar koju je trebalo uraditi, treba raskidati ugovore, to konstantno pričam već od 2009. godine od kada sam ovdje u parlamentu. Samo da kažem da se ovdje radi o 12-ak miliona, a lokacija hotela Tamaris koji je srušen vrijedi preko 30 miliona. Zašto Vlada ne raskine ugovor, proda lokaciju hotela Tamaris i zadovolji sve ove potrebe i vrati dugove koje Vektra Boka duguje, tako da zbog njih nemamo ni vode u Herceg Novom. Takođe, tu je i lokacija hotela Boka, opština će da ga kupi. Vektra Boka nam duguje milione, naći ćemo još novca i vrat ćemo to što je interes za naš grad. Sve to možete da uradite. Sljedeća stvar, mogli ste da povećate budžet Ministarstva turizma i da multiplikujemo te prihode, da produžimo sezonu. Kako vi to da uradite kada vi u svojim redovima ovdje imate poslanike koji kažu da je turizam zabluda u Crnoj Gori. Jedina glavna strateška grana, ovdje je vaš poslanik prošli put rekao da je turizam zabluda, pogrešno je shvatio, svi smo tu svjedoci toga, gospodine ministre, i smijali smo se tome.

Na kraju, tu je bolja kontrola poreza i akciza, 216 miliona duga poreza itd. Evo jedno pitanje za vas, gospodine ministre. Pozvali su me radnici jedne firme koja je imala

1300 radnika, a sada ima dva radnika, i ona je u stečaju. Molili su me da pogledam za tih 1920 eura kako ide ta procedura da bi to dobili, koje ste vi uzgred isplaćivali prioritetom svojim glasačima u oktobru. Jutros su mi donijeli ovo, to su markice Ministarstva finansija koje plivaju po moru. Pročitaću vam redni broj br. 00114001. Ne znam da li su one prave, da li su one lažne, ali svakako ni u kom slučaju njima nije mjesto u moru. Na njima je nacrtana cigareta i piše Ministarstvo finansija Crne Gore. Ni u kom slučaju ovo ne može biti zakonski. Da li je ovo neko falsifikovao, imam još ovoga, ili je ovo možda iz neke nelegalne djelatnosti, ali uglavnom bi za to trebalo da se da razjašnjenje i svi smo mi svjedoci da siva ekonomija cvjeta u Crnoj Gori, pogotovo što se tiče akcijskih roba. Ja ću ovo vama poslije da dam, pa vi provjerite šta i kako. Ne tvrdim da je ovo nešto što je možda neki teški kriminal, ali svakako se mora znati porijeklo ovoga. Možda je ovo trebalo da bude uništeno, ali svakako nije trebalo da bude bačeno u smeće ili da dođe u more i da to ljudi nalaze po plažama. Ovo je samo još jedan dokaz koliko smo ekpeditivni i koliko smo precizni kada vršimo vlast i kako se naplaćuju prihodi u Crnoj Gori.

Postojalo je mnogo načina oduzimanja nezakonito stečene imovine, oduzimanja od organizovanog kriminala. Svi smo mi svjedoci da oko nas na primorju imate vile, imate hotele koje su stečene pranjem novca i od seks trafikinga i od trgovine ljudima. Međutim, niti tužilaštvo, niti policija, niti iko to goni, niti se tu ostvaruju prihodi, a tu leže milioni. Počnite, ja sam rekao tri, četiri stvari, i turizam, i privatizacija, i nelegalno stečeni prihodi, i porezi, i ove akcize, i nema nikakve potrebe da se ljudima oporezuju plate bez obzira kolike su, ako su one prihodovane na zakonski način.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ministar Žugić želi riječ. Izvolite.

RADOJE ŽUGIĆ:

Nemam saznanje, danas sam ga dobio od vas, vezano za akcizne markice koje ste pokazali javnosti. Radi vas, poslanika i ukupne javnosti molim vas da to isto dostavite Ministarstvu finansija i veoma ćemo se odgovorno odnijeti prema tome. Uz to, samo da napomenem da ću imati svog predstavnika iz vašeg kluba, iz vaše partije koji će participirati u radu komisije koja će se veoma odgovorno posvetiti upravo onom što je možda i zajednički benefit svih poslanika ovdje, a to je borba za suzbijanje sive ekonomije. To što imate kao sugestiju dostavite direktno Ministarstvu, a u narednim iteracijama imate svog predstavnika koji će se time baviti zajedno sa nama, tako da radimo, čini mi se, na istom zadatku. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Ima li potrebe, kolega Gojkoviću? Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

... markice ili nijesu, to ćete vi uraditi. Druga stvar, cigarete koje isto plivaju po moru. Ima toga koliko god hoćete, to treba sve provjeriti, ne želim nikog da optužujem, ali zbog ovih stvari mnogi posjeduju vile i milione, a mi ćemo oporezovati nekoga ko ima platu 400, 500, 700 ili 1000. Na kraju, svi su ih pošteno zaradili, ali ovi koji to rade nijesu pošteno zaradili. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Idemo dalje sa raspravom. Kolega Milorad Vuletić sada ima riječ, a nakon njega koleginja Jelisava Kalezić.

Izvolite.

MILORAD VULETIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre, poštovani građani,

Pred nama je Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica. Radi se o jednom u nizu kriznih zakona sa ograničenim trajanjem kojeg Vlada predlaže sa ciljem konsolidacije i stabilizacije javnih finansija. Ovaj zakon je proteklih dana bio predmetom pažnje najšire crnogorske javnosti, iz razloga što ne mnogo ali ipak dodatno navodno opterećuje ionako tanke prihode građana, pa sve to garnirano sa politikom ima za rezultat ove građanske proteste ispred Parlamenta. Jer, zaboga, mi danas odlučujemo da izglasavanjem ovog zakona i ovih zakona umanjimo ionako nevelike prihode najvećeg broja građana Crne Gore.

Poštovane kolege i kolegice, najveći broj mojih ličnih prijatelja, rođaka i članova moje porodice spada u red onih koje će predmetni porezi objektivno pogoditi. Najveći broj ljudi sa kojima svakodnevno kontaktiram takođe spada u ovu kategoriju, pa sam neposredno bio u prilici da im objašnjavam razloge zbog kojih je ovaj Vladin prijedlog opravdan i u ovom momentu, iako nepopularan, zaista neophodan. Naime, iskreno vjerujem da je bolje izdvojiti ta tri procenta za godinu dana kako se u toj godini ne bi desilo da dođemo u situaciju da ne možemo isplatiti plate, penzije, socijalu. Iskreno vjerujem da će set kriznih zakona i drugih Vladinih mjera podstaknut novim investicionim zamahom, dati rezultat koji nam daje za pravo i da će ovaj zakon brzo biti stavljen van snage, možda i prije isteka roka od godinu dana, na koji rok se njegova primjena predlaže. Ono što me lično opredjeljuje da podržim sve antikrizne Vladine mjere je povjerenje u ovu Vladu na čelu sa premijerom Đukanovićem, i što sam ubijeden da će u cjelosti realizovati program rada Vlade sa svim mjerama i postupcima koje će doprinijeti izlasku iz krize. Čini mi se da smo prebrzo zaboravili poruke premijera iz ekspozee sa početka decembra predhodne godine saopštene u ovom domu, kada je nedvosmisleno ukazao na probleme sa kojima će se Vlada na samom početku svoga mandata suočavati. Stoga je, po mom mišljenju, jedino ispravno startovati odmah i bez odlaganja iznalaziti najoptimalnija rješenja te povlačiti, kada to treba, nepopularne poteze kao što su predlaganje mnogih antikriznih mjera i postupaka ograničenog trajanja, a koji bi gledano na duži period dali kvalitetnije efekte na konsolidaciju javnih finansija i poboljšanje ukupnog društvenog stanja, te kvalitetnog servisiranja primanja i socijale, a samim tim bi doprinosilo poboljšanju društvenog i životnog standarda svih građana.

Poštovana Skupštino, uvaženi građani, vjerujem da niko od nas ne želi da zbog kratkoročnih političkih efekata obmanjuje građane koji su nas izabrali da ih predstavljamo u ovom visokom domu. Ovo, ipak, složit ćete se, nije velika politička tema, ali može da unese značajnu polarizaciju među građanima Crne Gore. Zato između lagodnog lamentiranja nad jednim segmentom antikrizne politike, zajedno sa kolegama iz mog poslaničkog kluba glasam za preuzimanje odgovornosti za, nadam se, ne samo ovaj antikrizni zakon. Glasaću zato što vjerujem da će efekti ovog zakona ne pojedinačno, nego zajedno sa drugim zakonima i mjerama antikrizne politike dovesti do konsolidacije javnih finansija. Preciznije, omogućiti redovno servisiranje obaveza,

isplate plata, penzija, socijalnih davanja, a u bližoj budućnosti i do poboljšavanja standarda svih građana Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Hvala Vama.

Sada možemo ići dalje, koleginica Jelisava Kalezić ima riječ, a nakon nje, koleginica Ljerka Dragičević.

Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Poštovane koleginice poslanice, poštovane kolege poslanici, gospodine potpredsjedniče Šturanoviću, poštovani predstavnici Vlade Crne Gore,

Znam da će ovo što ću reći na početku djelovati možda patetično, možda demagoški, možda oboje, ali ću reći. To je nešto što sam pročitala početkom januara u jednom lijepom tekstu jednog veoma poznatog jugoslovenskog, još iz jugoslovenskih dana, reditelja. Svidjelo mi se jer uvijek svaki oblik kulture pruža mogućnost jednog boljeg uvida stvarnost, a nekako mi je palo na pamet kada sam se pripremala za ovu sjednicu, odnosno za ovaj naš današnji rad. U hljebu izvađenom iz kontejnera koji jede gladno dijete, savjestan političar bi trebalo da pročita sudbinu baš kao Prometej u letu ptice. Naravno, neću ovo tumačiti, kome je na volju može da se sjeti i tumači, ali u vezi sa današnjom raspravom ipak nekako navodi da se pitamo ima li gladne djece danas u Crnoj Gori. I znamo da ima. Ima li savjesnih političara, ja o tome ne znam jer se nijesam bavila politikom, ali se politika bavi mnome već dugi niz godina.

Mi danas treba da se izjasnimo o nizu mjera koje Vlada predlaže radi savladavanja ekonomske krize, to tako posmatram. Ovo je zapravo jedan od koraka što se nudi, iako je glavni akcenat na Zakonu o dodatnom oporezivanju prihoda građana. Međutim, ovaj potez koji je formulisan kroz navedeni zakon, meni djeluje taman toliko svrsishodno kao gletovanje i krečenje pukotine na konstrukciji. Ako se ukaže pukotina na konstruktivnom dijelu zgrade, ona se prvo osmatra da bi se ustanovilo šta dalje, a nikako se ne prikriva. Izvinite, ovo je možda potpuno nepotrebna metafora, ali jako asocira.

Međutim, ono što hoću da naglasim to je da višegodišnje urušavanje pod broj jedan sistema vrijednosti ali i različitih društvenih sistema - obrazovnog, zdravstvenog, pravosudnog, zatim ukidanje odgovorne tržišne ekonomije ili nerazvijanje takve, nije posledica globalne finansijske i ekonomske krize, a mi se pravimo da jeste. Ova mjera treba da bude prva urgentna mjera ka ozdravljenju, međutim, bilo kakvo ozdravljenje kao preduslov treba da ima široki društveni konsenzus i povjerenje građana. Ja lično, a znam mnoge obične muškarce i žene koji žive od svog rada, nemam više povjerenja u ovu vlast i u ovu vladu koja je u kontinuitetu Vlada jednog pravca razvoja crnogorskog društva koji traje već dosta dugo da bi mogao da da određeniji i bolji rezultat i da otvori više optimizma. Mislim da je jedina mogućnost da se politika bitno promijeni, o tome je govorio kolega Nebojša Medojević, i da se mnogo odgovornije obraća onaj ko izvršava politiku koju građani odaberu istim tim građanima. Unazad nekoliko godina bilo je jako mnogo neozbiljnih obraćanja građanima od kojih su građani mogli da postradaju, a privreda sigurno jeste, kao što je, recimo, izjava gospodina Lukšića, dok je bio ministar finansija, da će kriza od 2008.godine, mimoići Crnu Goru jer je mali sistem. Pazite, tada su neki građani uzeli kredite za stanove, uzeli kredite za razvoj firmi. Ta izjava nije bila časkanje. Prošle godine je gospodin ministar sadašnji, a i sadašnji Kavarić rekao da će on, odnosno Vlada biti medijator između Elektroprivrede i Kombinata aluminijuma.



Domaćin će u svojoj kući biti medijator između dva gosta, posjetioca, poslovna partnera, kako god ih označili?

Dakle, predstavnik Regulatorne agencije za energetiku je prije nekoliko godina na osnovane primjedbe građana da se zavlaci dodatno ruka u džep građanima koji plaćaju za pokradenu struju rekao - pa neko to mora da plati. Dakle, to su razlozi lično, a znam i mnoge građane koji tako misle, nemam povjerenja ni u konkretno predložene mjere ni u ovu vladu i neću glasati za predloženo.

Zahvaljujem.

Ako biste dozvolili, neću se više danas uopšte javljati, časna riječ. Međutim, biće od velike pomoći da kažem jednu stvar. Tri puta sam do sada čula u raspravi, nadležni odbor će to preksjutra to imati u vidu, Predlog zakona o legalizaciji nelegalno izgrađenih objekata i da će se po tom osnovu napuniti državni budžet. Dozvolite samo moje skromno stručno mišljenje. Po tom osnovu, državni budžet će se možda malo, a možda nimalo napuniti, ali po tom osnovu će država Crna Gora imati vrlo velike obaveze u nekom narednom periodu. Onog trenutka kada građanin uđe u aranžman za legalizaciju objekta gdje će za komunalije plaćati 10 godina ili 20 godina, kako se već usvoji, država će ući u jako, jako velike i skupe obaveze.

Toliko o punjenju budžeta sa te strane. I, gospodine ministre, imajte u vidu, pitajte i druge iz te struke pa ćete saznati.

Hvala i oprostite zbog prekoračenja.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Idemo dalje.

Koleginica Ljerka Dragičević sada ima riječ, nakon nje koleginica Azra Jasavić. Izvolite.

**LJERKA DRAGIČEVIĆ:**

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Pozdravljam vas, uvaženi gospodine ministre, uvažene kolegice poslanice i kolege poslanici.

Neophodno, a da nije baš ishitreno rješenje Vlade mi je razumljivo, ali mora biti na duže vrijeme u ma kom obliku. Ovim zakonom u stvari, koji kao nijedno povećanje poreza nije popularan, rješavamo sistematski problem krize i nezaduživanja. Interesantna mi je bila priča gospođe koja je predstavljala poslodavca u sinočnoj emisiji "Okvir". Gospođa je rekla da bi poslodavci preuzeli porez ali to ne mogu pa to mora da padne na radnike. Gospođa je govorila o poslodavcima koji po meni nikada nijesu mislili na radnike, a posebno poslodavci privatnici oni bi iscijedili sve iz radnika samo da dobiju profit, a njega im nikad nije dosta. Ne mogu se obratiti samo odnosnoj gospođi, već se obraćam svima vama. S obzirom na moje godine, morate mi vjerovati da pamtim i ono, kako se nekad kaže, dobro vrijeme. E pa i u tom vremenu bilo je kriza i kriza, ali daju naveče ratni film, a sutra poskupljenja, krize, devalvacije. Hajde sad progovori, jer vidjeli ste sinoć kakav je film. Krize su ekonomska neminovnost, koje se javljaju ciklično manje više, ukoliko ih ne proizvode kao ovu Siti i Vold strit ili, bolje rečeno, bogovi novca. Hajdemo ovu našu krizu da prebrodimo, ali ne može je samo jedan segment društva podnijeti, moramo svi jer to je za nas za našu budućnost. Po meni je drugi korak poslije ovog povećanja poreza na dohodak fizičkih lica, svesrdna bitka sa sivom ekonomijom iz koje ne isključujem ni borbu protiv sive ekonomije velikih operatera, mobilne telefonije, posebno Telenora i Telekoma, koji se, kao uostalom i sve strane

banke u svojim maticama zemljama ne smiju ni u snu ponašati ovako kako se ponašaju kod nas. Borba protiv privatizirane i korumpirane inspekcije ili bolje reći inspeksijskih službi koji su, blago rečeno užas. Uz rješavnje drugog koraka uporedno treba raditi i na obnovi privrede i poljoprivrede i otvaranju novih radnih mjesta. Siguran sam da je dobro promišljeno o svemu, da su se izvele sve mogućnosti i došlo do ovog rješenja koje je pred nama. Uz želju da uspijemo, ovo rješenje sa amandmanom koji smo već podržali ću podržati u ime Hrvatske građanske inicijative i u svoje osobno ime.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Hvala Vama.

Koleginica Jasavić.

Izvolite imate riječ, nakon Vas riječ će dobiti kolega Predrag Sekulić.

AZRA JASAVIĆ:

Poštovani potpredsjednici, poštovane kolege, poštovani građani,

Poznati pravoslavni teolog je u prošlom vijeku napisao i kazao. Parafraziram ga, kažu da čovjek vrijedi onoliko koliko jezika govori. A ja kažem da čovjek vrijedi onoliko koliko na istinski način spozna sudbina. Ovo se u pravoslavlju zove milosrđe, u islamu merhametom. A u Pozitivnoj Crnoj Gori mi ovo zovemo briga za druge. Briga za druge za nas je najbolje opisana riječima koje su u našem programu, a te riječi su: solidarnost, socijalna pravda, humanost, empatija, odgovornost i pravednost. Da je Vlada Crne Gore bliža svojim građanima znala bi sasvim sigurno da su građani jako, jako siromašni i da se stide svog siromaštva. Ono što građani Crne Gore ne smiju da rade jeste da se stide i kriju svoju sirotinju, jer oni nijesu za nju odgovorni. Jedina odgovorna adresa za našu sirotinju jeste Vlada Crne Gore, ali na žalost Vlada je davno zaboravila i odgovorni u Vladi na odgovornost i na stid. Ono što nas je nekada dijelilo je danas prevaziđeno. Nekada su bile razlike evidentne po pitanju nacije i vjere. Danas je osnovna i krucijalna razlika na bogate i siromašne. I sve je dublji i veći jaz između bogatih i siromašnih. Ono što država Crna Gora mora da preduzme jeste ekonomsku aktivnu politiku i da u svakom slučaju, mnogo više nego do sada, brine o socijalno ugroženim u koje spadaju i ovi koje oporezuje preko ovog zakona. Mora da izvrši vrlo detaljno analizu svega onoga što nam je donio koncept neoliberalne ekonomije i mora konačno da uradi ono što do sada nije, a to je da počne da vrši poštenu distribuciju društvenog bogatstva koje je bogatstvo svih nas, a ne samo onima kojima su bliski centrima moći, legitimnim i nelegitimnim omogućava da šire svoj kapital, da se bogate, a da sve ostalo stanovništvo Crne Gore sve više ekonomski propada.

Ono što ova Vlada radi sa ovim zakonom, kao i sa svim zakonima, a što je radila u kontinuitetu u posljednjih 20-tak godina jeste da gura zemlju u ekonomski ambis, i mi smo, bojim se, na ivici, što potvrđuje i ovaj predlog zakona.

Svoje izlaganje ću završiti sa riječima jednog drugo vladike, u ekonomskom smislu ću ih fokusirati, jer Vlada Crne Gore, očigledno čini što zna u ekonomskom smislu, ali ne zna šta čini. I zato što Vlada Crne Gore u ekonomskom smislu ne zna što čini, dovešće sve nas u poziciju da svakodnevno u godinama koje dolaze, ukoliko se ne okrene građanima Crne Gore a ne svojim političkim interesima prvih ljudi u Vladi i njima bliskih lica, da svakodnevno gledamo scene koje smo danas imali priliku da vidimo, što će sasvim sigurno Pozitivna Crna Gora podržavati u slučaju da Vlada ne bude spremna da preuzme odgovornost da tretira i sve građane ove zemlje na način kako tretira njoj bliska lica u političkom i svakom drugom smislu te riječi.

Zato predlažem da se ovaj zakon ne prihvati i da nećemo sasvim izvjesno glasati, ukoliko ovi amandmani ne budu prošli.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Predrag Sekulić ima riječ, nakon njega koleginja Ljiljana Đurašković. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre, uvažene kolege,

Prije nešto što počnem govor vezan na temu Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, dozvolite mi samo nekoliko podataka.

2002. godine dug Crne Gore bio je 1,149 milijardi eura, odnosno 88,3% bruto društvenog proizvoda. Šest godina kasnije 2008. godine dug je bio svega 894 miliona eura, odnosno svega 26,8% bruto društvenog proizvoda. U tim godinama bilježimo i rast koji je bio mnogo iznad onoga što je bio rast regiona ili čak i rast koji je bio u zemljama Evropske unije. U to vrijeme imamo i reprogram sa Pariskim klubom i imamo neke druge pozitivne okolnosti koje su dovele do toga da zaista javni dug Crne Gore bude na ovako niskom nivou.

Naravno, u tim godinama nije bilo priče da je model ekonomskog razvoja Crne Gore loš model, naprotiv, svi su govorili da je to dobar model i da je to model koji treba zaista da služi svima nama na ponos. Međutim, i tada i sada znamo da bi možda ekonomski model Crne Gore bio drugačiji da smo u nekim drugim vremenima radili na drugi način, prije svega, kada smo gradili Kombinat aluminijuma da smo gradili tamo gdje izvor energije ili gdje ruda boksita ili da smo napravili u zadnjih nekoliko decenija još jedan ili dva velika energetska izvora, jer zaista mi smo jedna od rijetkih zemalja u Evropi, mislim čak i jedina koja svega 20% svoje hidroenergije potencijala koji je obnovljiv izvor energije, a oni koji se bave više ekologijom znaju šta to znači, držimo 80% potpuno neiskorišćeno. Ali, samo nemojmo zbog toga što je ekonomska kriza zahvatila čitavi svijet kažemo da ekonomski model nije dobar. Podsjetimo se, kada je došlo do ekonomske krize 29. godine niko nije govorio o teorijskim i ekonomskim modelima. Nemojmo sada da se vraćamo u vrijeme Adama Smita kada je novac mora da bude pokriven sa podlogom zlata i mekazijanki model kada govorimo o budžetu, ipak je ovo mnogo drugačije ekonomsko vrijeme, ali kažem ajde da ostavimo tu teorijsku raspravu za drugo mjesto.

Ono što sam zaista očekivao od kolega iz opozicije, zato što se svi pozivamo na socijalnu pravdu jeste da podržimo ovaj predlog Ministarstva finansija i predlog naših kolega poslanika. Razloga za to je više. Znači, nema otpuštanja. Od kolega iz opozicije čuli smo kritiku zato što ne otpuštamo one koji su zaposleni u javnom sektoru. Dozvolili ste, opet govorim o tome, da ono što je vrijeme krize i to treba podijeliti ravnomjerno na sve građane Crne Gore.

Takođe, prihod od ovih poreza će dijelom ići lokalnim samoupravama, svi znamo da su lokalne samouprave veoma teškoj situaciji. Pri tome, bih naravno samo molio te lokalne samouprave, isto kao što to radi centralna vlast vode računa o onome što su budžetski troškovi.

Ne treba zaboraviti i da je od 2009. godine budžetska potrošnja smanjena 43,66% na 35,96% odnosno na više od 300 miliona. Znači, to je to stezanje kaiša kada smo najviše uštedjeli na tim diskrecionim troškovima koje je državni aparat i državna

infrastruktura imala. Tako da, čini mi se, ako zaista govorimo i zaista treba govoriti o socijalnoj pravdi i socijalnoj jednakosti, nastojanju da budžetsku kasu popunimo na pravi način, čini mi se da smo izabrali jedan od mogućih pravičnih modela.

Ne treba zaboraviti da se oporezuju plate koje su koje su 720 eura ,i ne treba zaboraviti da poreske osnovice koje 9% kod ovih plata se uvećava još 6%, ali samo za onaj dio primanja koji se odnosi na dio koji je preko 720 eura. Ako hoćete da još jedanput govorimo o socijalnoj ekonomskoj pravdi, onda zaista moramo da priznamo da je ovo jedan vrlo korektan i vrlo pošten model kada je u pitanje oporezivanje zarada fizičkih lica. I pri tome kažem još jedanput ne treba zaboraviti da smo samo u zadnjih nekoliko godina više od milijardu i petsto miliona upravo novca prikupljenog na ovaj ili na druge načine, znači budžetskog novca potrošili na javne radove. To je onaj dio koji se odnosi koliko je Crna Gora danas dužna kroz javne dugove.

Ne treba zaboraviti, a o tome smo razgovarali kada smo slali budžet, da n jednog trenutka nismo zaboravili ono što se zove razvojna komponenta da bi ipak na neki drugi način kompezovali, i da bismo kvalitet života naših građana učinili što boljim.

Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Hvala Vama.

Sada molim koleginicu Đurašković da uzme riječ, nakon nje kolegunica Marta Šćepanović.

Izvolite.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Dame i gospodo, poštovani potpredsjedniče, uvaženi građani,

Svjetska zdravstvena organizacija definiše zdravlje kao stanje kompletne fizičke, mentalne i društvene dobrobiti, koje se ne sastoji od izostanka bolesti. Zdravlje je stanje telesnog, psihičkog i društvenog blagostanja.

Cijenjeni građani, ne treba biti mnogo mudar, već se samo okrenuti oko sebe i vidjeti da smo od društvenog blagostanja jako daleko.

Standard građana je iz godine u godinu sve niži, nezaposlenost sve veća, stepen siromaštva sve viši, kupovna moć građana sve niža, jednim imenom - pomijeranje granice dna.

Kriza pokazuje svoje najružnije lice, polako ali sigurno odričemo se najosnovnijeg. I kao šlag na tortu, došao je predlog Vlade o povećanju poreza na dohodak fizičkih lica, na ionako skromne zarade.

Sudbinu građana Crne Gore dijele zdravstveni radnici koji u sretnim društvima predstavljaju društvenu i intelektualnu elitu.

Uvaženi građani, da bi se postao ljekar specijalista potrebno je oko 22 godine školovanja u kontinuitetu, učenja, odricanja, neprespavanih noći, a usavršavanje se nastavlja cijelog života, a za sve to, za svoj radi trud ljekari su nagrađeni sa izuzetno skromnim platama.

Poštovani građani, da li znate da svakom četvrtom zdravstvenom radniku nisu uplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje i da to na ukupnom broju zdravstvenih radnika u Crnoj Gori iznosi 40 hiljada? Da li znate da veliki broj zdravstvenih radnika koji su pred kraj profesionalne karijere, nikada nisu dobili stambeni kredit ili stan i da dan danas žive kao podstanari? Ovakvim odnosom države prema zdravstvenim radnicima ne daje se primjer i motivacija mladim ljudima da se školuju i bave ovim svetim i nadasve humanim poslom.

Dužnost mi je iz poštovanja prema starijoj populaciji da kažem koju riječ i o penzionerima. Stanje u penzijskom fondu je katastrofalno. Problem nedostatka sredstava za penzije prvenstveno nastaje zbog neredovne uplate doprinosa od strane poslodavaca zaposlenih, jer se primjenjuje praksa da se neto plate isplaćuju bez uplate doprinosa za penzije. Ovo primjenjuju čak i državne institucije, opštine i druge budžetske jedinice. Prosječna penzija iznosi 278 eura, odnosno trećinu potrošačke korpe koja iznosi 800 eura. Minimalnu penziju od 100 eura prima 2.626 penzionera u Crnoj Gori. Nisu ispunjena očekivanja penzionera da rast plata prati rast penzija u skladu sa Zakonom, tako da odluku o zamrzavanju penzija dočekuju kao atak na njihovu egzistenciju i pravo na život. Od svih zemalja u regionu jedino su Crna Gora i Slovenija odlučile da rupe u budžetu popune preko sankcionisanja penzionera. Vlada na ovaj način uskraćuje pravo crnogorskim penzionerima da im penzije u 2013. godini na mjesečnom nivou budu uvećane za 3,3%, na godišnjem nivou to je oko 12 miliona eura na štetu zakonom utvrđenih prava penzionera.

Poslanici Kluba Demokratskog fronta uložili su amandmane i ukoliko ovi amandmani ne budu prihvaćeni mi ćemo glasati protiv ovog zakona. Hvala lijepo.

**PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Hvala vama.

Koleginica Šćepanović ima riječ. Neka se pripremi koleginica Zdenka Popović. Izvolite.

**MARTA ŠĆEPANOVIĆ:**

Poštovani potpredsjedniče, poštovani predlagači, poštovane kolege i poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je danas set mjera koje Vlada predlaže da uvede kako bi ublažila negativne posljedice krize i obezbijedila stabilnost finansija. Naime, svjetska ekonomija se sporo oporavlja od posljedica ekonomske krize, situacija u Evropskoj uniji i euro zoni je naročito nestabilna, a Crnu Goru karakterišu negativni trendovi u industrijskoj proizvodnji, saobraćaju, građevinarstvu, pad kreditne aktivnosti, izražena nelikvidnost u realnom sektoru. Ove negativne posljedice krize i nezadovoljavajuće trendove možemo jedino ublažiti vođenjem odgovorne fiskalne politike, a čiji je prvi predlog danas pred nama na usvajanje.

Vlada je prinuđena na donošenje ovih teških odluka koje su neizbježne jer smo svi svjesni da će 2013. godina biti teška godina za crnogorsku ekonomiju i ekonomiju Evropske unije i da Vlada mora preduzeti mjere štednje među kojima i ove, a koje će obezbijediti i smanjenje deficita i spriječiti nova zaduživanja. Uvođenje poreza, pa čak i u razdobljima ekonomskog prosperiteta, a kamoli u ovakvim vremenima je vrlo delikatna i osjetljiva operacija koju bi trebalo izvesti da ostane što manji ožiljak. U ovom slučaju da građani na što bezbolniji način osjete posljedice ovakvih mjera koje su neminovne. Upravo u tom pravcu ide set mjera koje predlaže Vlada Crne Gore. Riječ je o mjerama koje su privremenog karaktera sa ograničenim rokom primjene, čijim bi strukturiranjem ravnomjerno i pravedno bio raspoređen teret ovakve fiskalne politike Vlade.

Osnovni cilj predloženog zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica je: stabilizacija javnih finansija, smanjenje budžetskih rashoda i povećanje budžetskih prihoda. Ove privremene mjere će uticati na povećanje budžetskih prihoda za oko 17 miliona eura. Ono što je bitno naglasiti je da će ova mjera, osim povećavanja prihoda u budžetu Crne Gore, donijeti i povećanje prihoda jedinicama lokalnih samouprava, s obzirom da se dio prihoda od 23% ustupa opštinama direktno ili putem

egalizacionog fonda, a imajući u vidu da je finansijska situacija, posebno u opštinama na sjeveru loša, to će ovakva mjera uticati na povećanje prihoda u njihovim budžetima.

Ono što je posebno značajno je da se ovakvim predlogom vodilo računa o socijalno najranjivijoj kategoriji, odnosno zaposlenim sa najmanjim primanjima, jer njihova primanja nijesu oporezovana poreskom stopom od 12%.

Primjenom ovog zakona u praksi će se doći do dvije situacije, ili će poslodavac smanjiti neto zaradu zaposlenom za 3%, te njegove obaveze za plaćanje poreza i doprinosa prema državi ostati iste, ili će preuzeti tu obavezu na sebe, s tim što bi u tom slučaju došlo do povećanja osnovice, odnosno bruto zarade za 3% tako da bi se proporcionalno povećali svi porezi i doprinosi poslodavca prema državi. Sa tih razloga je neophodno pojačati inspeksijske kontrole u ovoj oblasti.

Predlogom ovog zakona Vlada je mjerama ekonomske politike pokušala da ublaži posljedice po građane, jer građani moraju razumjeti da je pametnije sada povući poteze koji će imati blaže posljedice, nego kasnije primjenjivati neke oštrije mjere ukoliko bi se produbili problemi u finansijskoj sferi.

Dakle, predlog zakona se odražava na dio zaposlenih iz privrednog sektora, kojima je bruto zarada veća od 400 eura, a to su većinom moćnija privredna društva koja isplaćuju veće zarade. Zatim se odražava na dio zaposlenih u državnim organima, ali ova mjera svakako se neće odraziti na sve građane Crne Gore što bi se desilo u slučaju nepopunjavanja budžeta po ovom osnovu i tada bi došlo do primjene oštrijih mjera, na primjer povećanjem stope PDV-a, koja bi direktno uticala na sve građane Crne Gore kroz povećanje cijena proizvoda i na taj način bi bio pogođen budžet svih građana Crne Gore.

Ovim mjerama omogućiće se stvaranje finansijskog ambijenta kojim će se redovno servisirati sve obaveze iz budžeta, a prije svega redovne isplate zarada, penzija, socijalnih davanja, kojim će se sačuvati radna mjesta, zbog čega treba dati podršku predloženim zakonima, kao setu mjera u cilju obezbjeđivanja stabilnosti javnih finansija jer svi želimo da živimo u zemlji u kojoj ljudi imaju minimum koji može obezbijediti donekle srećan život i zbog toga svi trebamo da budemo spremni da kroz poreze i druge obaveze izdvojimo i dio svog ličnog prihoda.

Na kraju bih iskoristila ovu priliku da pomenem nešto što nije vezano za ovu tačku dnevnog reda, ali prosto sam dužna da u ime građana Kolašina pomenem, koji su poznati kao dobri turistički privrednici i domaćini da apelujem na čelne ljude Elektroprivrede Crne Gore da učine sve da Kolašin kao turističko mjesto ne ostaje bez napajanja električnom energijom, kako imidž dobrih turističkih privrednika i osnovni izvor prihoda za većinu građana Kolašina ne bi bio ugrožen. Hvala na pažnji.

**PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Naravno, pridružujemo se apelu koji ste izrekli za Kolašin i za ostale opštine na sjeveru Crne Gore.

Idemo dalje.

Sada će uzeti riječ kolegunica Zdenka Popović, a neka se pripremi kolegunica Draginja Vuksanović. Izvolite.

**ZDENKA POPOVIĆ:**

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovane kolege, poštovani građani, Filozofija stezanja kaiša, koliko god bila nužna, nakon nekoliko godina razvojnog i potrošačkog buma, uglavnom je iscrpila svoje kapacitete. Ovo je u svom ekspozeu,

prije samo mjesec i po dana, rekao predsjednik Vlade, a citirala sam ga od riječi do riječi.

Sada vam postavljam pitanje, gospodine ministre finansija, drago mi je da ste ušli u salu, a takođe i gospodi iz SDP-a, koja vas podržava, kakav su to boljitak imali građani Crne Gore od tog razvojnog i potrošačkog buma? I kakvi su to benefiti bili po budžet ove države ako je za to vrijeme Vlada Crne Gore uspjela da zaduži državu tako da je dug dostigao zabrinjavajući nivo? Ako nije uspjela da naplati 200 miliona poreskog duga, ako se za posljednje tri godine potrošilo 70 miliona eura samo na kamate za uzete kredite, ako je potrošeno 13,5 miliona samo po osnovu pravosnažnih sudskih presuda, a istovremeno smo prodali sve ono što je bilo najvrednije i najznačajnije za našu zemlju? Da li jedna ozbiljna i odgovorna vlast koja brine o interesima građana može da preuzme 9,6 miliona eura duga od nekih preduzeća i da izda garancije vrijedne 66,2 miliona eura opet od nekih preduzeća? Da li je ovo domaćinski odnos ove Vlade ili bezumno rasipništvo? I da li je ikad iko pozvao na odgovornost, ako ni zbog čega drugog, ovo makar zbog ovih izgubljenih sudskih presuda? Da li se u ovome ogleda vaša odgovornost prema građanima Crne Gore, i zašto postoji problem stalnog rasta javne potrošnje i duga? Kako je moguće da je vaša Vlada kontinuiteta dozvolila da se nastavi filozofija stezanja kaiša koji je, uzgred budi rečeno, pred pucanjem, i da i pored obećanja premijera od prije mjesec i po dana hoćete da gasite požar na način što predlažete uvođenje novih nameta građanima kroz povećanje stope poreza na dohodak, uvođenjem raznih taksi, zamrzavanjem penzija čime direktno svaljujete teret krize na i onako siromašne građane?

Koliko prihoda po tom osnovu očekujete, i da li je taj prihod malo veći od 1/3 duga KAP-a sa kamatama za koji je Vlada žirirala i koji će, sva je prilika, morati da vrati, a da ne pominjem dug KAP-a prema Elektroprivredi za električnu energiju koju će takođe građani morati da vrate? Čak i Svjetska banka problem KAP-a je identifikovala i prepoznala kao najveći problem crnogorske ekonomije. Kako je svih ovih godina vođena ekonomska politika? Nijeste vi, gospodo, došli juče, odnosno prije mjesec i po dana na čelo ove države, već u kontinuitetu vladate preko 20 godina. Znači, cijeli nečiji život. I sada konstatujete da smo pred ekonomskim i socijalnim kolapsom. Kako se osjećate danas kad poslije 23 godine vladavine kažete da je razvojna šansa Crne Gore u poljoprivredi, i šta ste radili do sada? Kako je moguće da jedna ozbiljna i odgovorna Vlada i Vlada koja ima znanja, gotovo u potpunosti uništi industriju, napravi problem u sektoru građevinarstva, šumarstva i u nekim vidovima saobraćaja? Ono što danas imamo, to je da se produbila nelikvidnost privrede, da je povećan deficit tekućeg računa platnog bilansa, a stanje javnog duga je dostigao zabrinjavajući nivo, i sada izlaz iz ovako teške situacije vidite u građanima i hoćete da kroz razne namete, mislim konkretno sada trenutno na porez na dohodak i razne takse koje ste uveli, čak i neke nove namete koje ćete morati da uvedete kako bi popunili budžetske rupe, a samo je pitanje dana kada će se to desiti. Vi želite da građani, a ne država, budu ti koji će popunjavati te budžetske rupe.

Da li se tako stvara razvojna šansa jedne države? Osnovna ekonomska logika nalaže da se u kriznim vremenima mora pokrenuti potrošnja, jer bez nje nema ni proizvodnje a ni akumulacije. A kako mislite da pokrenete potrošnju ako povećavate porez i razne takse? Da je država svih ovih godina ekonomske krize štedjela kao većina zemalja iz okruženja i evropskih zemalja, danas ne bi imala mogućnost da bira između štednje i potrošnje. Ovako nemate izbora. Zašto ne priznate grešku u vođenju ekonomske politike i kažete da nijeste imali dugoročno jasnu ekonomsku viziju? Nije baš da je za sve naše probleme kriva globalna ekonomska kriza, jer mi kao jedna mala

ekonomija trebali smo da budemo fleksibilniji, prilagodljiviji na sve promjene koje su se dešavale u okruženju. Mudra Vlada koja odgovorno vodi računa o svojim građanima, svakako ne smije dozvoliti da dodatno optereti i onako osiromašene građane, jer većina njih više ne živi normalnim životom nego preživljava, gospodine ministre. Ne mogu deficit budžeta da rešavaju građani nego valjda država. Uz naš predloženi amandman za koji sam uvjerena da će biti usvojen, predlažem i da razmislite i o tome da su uštede moguće i na trenutno nepotrebnim stvarima. Velike uštede su moguće ako bi se bolje kontrolisale javne nabavke, jer se godišnje po ovom osnovu potroši 400 miliona eura. A bojim se da bez adekvatne kontrole i uz činjenicu da nije baš sve transparentno, da postoji mogućnost korupcije i da se po tom osnovu gubi veliki dio novca.

Samo ušteda na ovim stavkama bila bi dovoljna da se zaštiti srednji sloj stanovništva, jer je činjenica da su u mnogim evropskim zemljama mjere štednje najviše pogodile upravo srednji sloj stanovništva i penzionere, jer se smanjuje nivo prihoda u domaćinstvima i povećao broj onih koji su zapali u dužničko ropstvo.

I na kraju, da bi vam bilo lakše da priznate grešku, želim da ukažem na činjenicu i da su čak i glavni ekonomisti Međunarodnog monetarnog fonda, gospodin Oliver Blančar i Daniel Leg, početkom ove godine, sastavili jedan radni izvještaj u kojem su priznali da su pogriješili kada su procjenjivali uticaj štednje na evropsku privredu, jer su potcijenili povećanje nezaposlenosti i pad domaće potražnje povezane sa fiskalnom konsolidacijom. Greške su usljed pogrešnih procjena uočene u Grčkoj, Španiji, Portugalu, a znamo koje su posledice mjera štednje u tim državama, i ja iz tog razloga apelujem na vas, da vi budete malo mudriji i da ne dozvolite da se to i nama desi. A ako želite da gasite požar, neka požar gase ljudi koji su sve ove godine imali koristi od države i neka gasi politička elita i naravno, država. I žao mi je što nema gospodina Šehovića tu, jer sam htjela da mu kažem da je ovaj model progresivnog oporezivanja bila ideja SNP-a. Gospodin Šehović koji je inače i odbornik u Skupštini Glavnog grada, prošle godine kada smo u lokalnoj samoupravi u Podgorici donosili novu Odluku o stopi o porezu na nepokretnost, nije pružio podršku, ni on ni njegove kolege iz SDP-a, da se uvede progresivna stopa oporezivanja na nepokretnost, jer je potpuno logičnije da se počne sa oporezivanjem nepokretnosti, imovinskih prava, prava koja su proistekla iz zakupa, pa tek onda da se uvede porez na dohodak fizičkih lica. Zahvaljujem.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Ministar Žugić želi riječ.

Izvolite, komentar.

**RADOJE ŽUGIĆ:**

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Zahvaljujem poslanici Popović na komentarima koje je dala u svojoj diskusiji.

Slažem se sa Vama da za ukupni ekonomski oporavak je neophodno podstaći agregatnu tražnju. Ovdje je riječ o mjerama racionalizacije, odnosno mjerama interne ekonomije u setu mjera koje je Vlada donijela, a danas imamo završni čin ovdje u Parlamentu, a tiče se usvajanja izmjena i dopuna sedam zakona. Dakle, ako radimo na elementima racionalnosti, ako trošimo onoliko koliko su nam materijalne mogućnosti, ne znači da, ukoliko imamo određene elemente rasipanja, a bilo je takve priče i kada smo imali raspravu o Predlogu zakona o budžetu ovdje u Parlamentu, pa smo navodili pojedine elemente koji moraju biti predmet pune pažnje, pune posvećenosti u dijelu procesa štednje i dovođenja budžeta u što skorijem vremenu u izbalansiranu ravan.



Htio sam da iskomentarišem još odnos prema poreskom dugu. Dakle, nesporno postoji poreski dug i potpuno nesporno, ako se sjećate da smo u opet u Predlogu zakona o budžetu, čini mi se da je član 15, ako ne griješim, definisali da ćemo naplatu poreskih dugovanja vršiti i kroz ono što je imovina, neko je pomenuo i akcije na ovom plenumu, dakle, svim sredstvima i to nije samo političko već prvenstveno pravno pitanje. Dakle, sa punom posvećenošću za puniji pravni red u smislu eliminisanja svih elemenata u zoni sive ekonomije.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Koleginica Popović.

ZDENKA POPOVIĆ:

Gospodine ministre, kada smo razgovarali o budžetu, koliko se meni čini rekla sam da problem ne vidim na rashodnoj strani budžeta, nego na prihodnoj. Ono što mene zabrinjava i ono što mene čudi jeste činjenica vi nijeste došli na vlast prije godinu dana, gospodine ministre, nego prije 23 godine. I kako je moguće da je nastao dug od 200.000.000 eura nenaplaćeni dug poreskih obveznika. Kako je moguće? Ko je to dozvolio? I kako je moguće sada to naplatiti, kada znamo da je većina poslovnih subjekata i kompletna privreda ugašena? Znači nema, apsolutno nemate više ništa. Ono o čemu pričamo sada o imovinu tih preduzeća, šta možemo da uradimo ako zaplijenimo imovinu tih preduzeća? Da li postoje više investitori igdje i u okruženju ili našem najbližem ili u okolini koji mogu da valorizuju tu imovinu? Teško možemo da nađemo bilo koga, jer smo svjesni činjenice da se nalazimo usred ekonomske krize, kako Vi kažete. Kriza nije pogodila nas, nego i kompletno okruženje. I kako je moguće da poslije 23 godine vlasti, kažemo da imamo 12.000.000 duga koncesionara? Odakle to? Nije bio niko iz opozicije na vlasti, pa da je nekome dozvolio da se to tako nagomila i stvori. Tu brkamo neke stvari. Ono u čemu se ja i Vi ne slažemo, kada su u pitanju poreski obveznici, je činjenica da ljudi koji uredno plaćaju porez, koji su lojalni građani ove države su u najgoroj mogućoj poziciji. U najboljoj mogućoj poziciji su ljudi koji su bili vaši miljenici, koji su se na volšeban način obogatili i koji nijesu imali ni znanja niti su imali sposobnosti da se bave nekim drugim poslovima.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Idemo dalje. Koleginica Vuksanović sada ima riječ, nakon nje Predrag Bulatović. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore, Predloženi zakon kojim je predviđeno uvođenje kriznog poreza podrazumijeva oporezivanje dohotka fizičkim licima. Ova mjera nije toliko opravdana, ali je nužna zbog ekonomske krize u kojoj se država nalazi. Glasanje za ovaj zakon zaista nije prijatno. Vjerujte da i nama u poslaničkim klupama isto je toliko teško koliko i građanima. Nadovezaću se na izlaganje svog kolege Šehovića, koji je u svojem izlaganju podvukao da je ova mjera, parafraziraću ga, privremenog karaktera. U tom smislu Socijaldemokratska partija smatra da to privremeno podrazumijeva da se hitno u periodu od usvajanja zakona moraju preduzeti i sljedeći koraci u smislu ažuriranja rada onih u državnoj administraciji koji su u obavezi da učine sljedeće: naplata boravišnih

taksi, naplata poreza, naplata doprinosa. Potrebno je takođe povećati koncesije, raditi na suzbijanju sive ekonomije, smanjiti pod hitno vozni park u državnim organima. Na sve ovo Socijaldemokratska partija je ukazala i u diskusijama na prethodnom plenumu. Smatramo da je jedno od ključnih težišta rješenja budžetskog deficita, upravo u prethodnom konstatovano i vjerujemo da bi i tada stanje Budžeta Crne Gore, realizacijom svega prethodno navedenog, bilo znatno povoljnije.

Ukoliko se prethodno ne realizuje, funkcionisanje čitavog sistema bilo bi dovedeno u pitanje. Mi smo ovdje radi građana, želimo i težimo da u svemu, a u korelaciji sa mogućnostima i zahtjevima trenutne ekonomske krize opravdamo njihovo povjerenje. U odnosu na tu činjenicu, imamo razumijevanje i čujemo glas naroda, ali moramo realno prihvatiti zahtjeve budžeta, ekonomije i fiskalne politike, uz, ponovo podvlačim, apel hitnog ažuriranja državne administracije u cilju realizovanja prethodno navedenih mjera. Zahvaljujem.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Hvala Vama.

Kolega Bulatović ima riječ, nakon njega kolegunica Zorica Kovačević. Izvolite.

**PREDRAG BULATOVIĆ:**

Gospodine potpredsjedniče, dame i gospodo, gospodine ministre,

Na samom početku moram da se izvinim, jer sam napravio prekid jednog briljantnog nastupa naših kolegunica poslanica u Parlamentu, ali eto, zato je vjerovatno kriv zamjenik generalnog sekretara, jer je takav raspored napravio.

Gospodine ministre, Vi ste u obrazloženju osnovne verzije zakona rekli da će prihod biti povećan za 11.000.000 evra, a smanjen rashod za 5.000.000 evra, što je jedan imponozantan rezultat u odnosu kada se stavi sa prijateljem predsjednika vaše Vlade, koji se već mjesecima gotovo godinu dana sudi sa državom i ne može da se izađe na kraj od nekih 200.000.000 duga, riječ je o Vektri, da ne pominjem druge stvari. Ali, ovdje moramo reći da predsjednik Vlade i ova Vladaju tačno 23 godine, kako je to već neko rekao, i da napomenemo, prosto je degutantno slušati priču da je u doba neko davno Kombinat izgrađen tamo gdje ne treba da je trebalo uraditi ovo ili ono. 23 godine za ekonomiju jedne zemlje je dosta, 23 godine su godine od kada je predsjednik vaše Vlade prešao iz jednopartijskog sistema i ideje da pluralizam može da bude u okviru socijalističkog saveza, preko socijalizma vlasničke transformacije do najneregularnijeg kapitalizma danas. I prosto moramo da konstatujemo sljedeće: Nijesam slučajno Vektru pomenuo, pomenuću još jednu stvar koja je obilježila januar.

Rasprava o Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica i posjeta poreskog bjegunca poznatog francuskog glumca Žerara Depardjea. Zašto to govorim? On je poreski bjegunac od poreza na bogatstvo koji je uveo socijalista Oland u Francuskoj. I njegov boravak kod Putina i boravak kod Đukanovića, ministra kulture i drugih je poruka Crnoj Gori da su tajkuni bezbjedni, da su bogataši bezbjedni i da će se udariti na one na koje je najlakše, na koje se udara 20 i više godina. I da ne bih samo rekao da je predsjednik Vlade taj koji 23 godine je tu. 17 godina ili 16 godina je tu i Socijaldemokratska partija. Dakle, priče o tome da način razvoja ovakav i onakav, mjere ovakve i onakve su jedna obična demagogija. 16 godina je veoma dug period, izgrađeno je sve u tom periodu što treba. Mogli ste uraditi sve ono o čemu smo govorili: normalan Kombinat i auto put, jedan elektro-energetski sistem, da se nije vodilo računa o tajkunima, interesima da kapitalisti postanu još veći i da se vlast koncentriše samo u uski krug ljudi.

Prosto je interesantno sa kojom odlučnošću se govori o tome da nema odgovornosti Vlade, a da je globalna ekonomska kriza, dužnički problemi u euro zori, suša, snijeg ovome doprinijelo.

Gospodine Žugiću, očigledno je jasno da Vlada koju ste vi naslijedili, koju je vodio Igor Lukšić je napravila katastrofu za veoma kratko vrijeme, zato je Lukšić daleko od problema ekonomije, zato su njegovi ministri koji se bave ekonomijom, odnosno finansijama daleko od toga, zato ste, između ostalog, i Vi došli iz Centralne banke da probate da rješavate ono što je veoma teško riješiti. Ovdje je problem sistema, problem, kako ste i sami priznali, ono o čemu je gospodin Medojević govorio. I ono što se mora uočiti i što se treba reći.

Prvo je počelo sa mjerama koje ste usvojili 2009.godine, a koje se tiču vezano za Zakon o doprinosu za obavezno socijalno osiguranje gdje je za taj period 2,3 plate oduzeto ljudima, zatim Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica gdje se oporezuje i topli obrok i regres, pa preko Zakona o zdravstvenom osiguranju i tako dalje i tako dalje. Pa ste došli sa taksama, a prije toga su popljačkani penzioneri kojima nije vraćeno ono što jeste i prva mjera prije ove jeste udar na penzionere pred novu godinu. Iz Udruženja iz stranke penzionera nam je poručeno da ćete vašim mjerama o zamrzavanju penzija, rast treba da bude 3,5%, na godišnjem nivou svakom penzioneru uzeti po 100 eura, a onim oko 3.000 koji su na minimumu ima da časte Vladu sa po 10 eura. Takve su vaše mjere. Da bi strah bio veći imali ste kampanju o Zakonu o bezbjednosti saobraćaja, namjerno o njemu govorim, zato što treba da se bavimo time, imamo li Ili nemamo prsluk, kakve su saobraćajnice nije važno, ali je važno imamo li sjedište za malu djecu, jesmo li vezali kaiševe i tako dalje. Nakon toga straha dolazi se do sljedeće mjere, a to je udar na najznačajniji dio Crne Gore. Na zdravstvo, na ljekare i na ostalo medicinsko osoblje, na prosvjetu, nastavnike i profesore. Ovo što ste sada amandman povukli, to je samo međukorak. Slijedi sljedeća stvar. Ja mislim da treba podržati proteste koji su bili danas, da to nije jednokratni čin, da treba napraviti u ovom Parlamentu bunt prema onome što znači politika Vlade i vladajuće stranke, jer je očigledno da se sprema dalja represija na građane Crne Gore i zaštita sloja stanovništva koje je zahvaljujući tranziciji i vašoj vladavini popljačkalo Crnu Goru, napravilo novu klasu tajkuna, bogataša, kapitalista i ovo je u stvari njihova zaštita. Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Idemo dalje. Koleginica Zorica Kovačević ima riječ, nakon nje kolega Srđan Perić. Izvolite.

**ZORICA KOVAČEVIĆ:**

Gospodine potpredsjedniče, kolege poslanici, uvaženi ministre Žugiću, poštovani građani,

Na početku želim da iskažem svoj stav, da se ne bi ponovo javljala za riječ, da u potpunosti podržavam predloge zakona koji su danas na dnevnom redu i to: izmjene i dopune Zakona o osiguranju, hartijama od vrijednosti, Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakona o energetici, Zakona o lijekovima, kao i Zakona o elektronskim medijima i Zakona o porezu fizičkih lica, iz jednog prostog razloga, što smatram da razlozi za donošenje izmjena i dopuna ovih zakona, to jest da se više prihoda isključivo koristi za povećanje budžetskih prihoda, sve u funkciji stabilizacije javnih finansija. I ovo smatram kao veoma važno pitanje o načinu uplaćivanje javnih prihoda u Budžet

Republike Crne Gore, a sve u cilju smanjenja negativnih efekata krize, naravno kao i dio paketa mjera fiskalnog prilagođavanja.

Sada mi dozvolite da nešto kažem više o Predlogu zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Ustavni osnov za donošenje zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica sadržan je u članu 16 tačka 5. Ustava Crne Gore, u kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru. Takođe se može konstatovati da je važećim Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica propisana primjena proporcionalne poreske stope, umjesto progresivnih stopa, stopa poreza na dohodak za 2007. i 2008. godinu iznosila je 15%, za 2009. godinu 12%, a od 2010. godine primijenjena je stopa od 9%. Osnovni razlozi za predlaganje dopuna Zakona na porez na dohodak fizičkih lica je stabilizacija javnih finansija, smanjenje budžetskih rashoda i povećanje budžetskih prihoda.

Amandmani I i II koji su nam danas dostavljeni, poslanika Zorana Jelića i Damira Šehovića, predlažu da se porez po stopi od 15% plaća na lična primanja, ukoliko su ova primanja u bruto iznosu veća od 720 eura na mjesečnom nivou, odnosno ako je neto zarada veća od 480 eura iznad prosječne zarade u Crnoj Gori, s tim što bi se porez po većoj stopi 15% plaćao u iznosu bruto zarade koji je iznad 720 mjesečno. Ako bruto zarada iznosi 750 eura, iznos do 720 eura oporezivao bi se po stopi od 9%, a iznos od 30 eura bi se oporezivao sa oko 15%, odnosno za dodatnih 6% ili na bruto zaradu od 1.125 eura iznos do 720 eura bi se oporezivao po stopi od 9%, a iznos od 405 eura bi se oporezivao po stopi od 15%, odnosno dodatnih 6%, neto zarada bi iznosila 729,45 eura, umjesto dosadašnjih 753,75 eura.

Dakle, prema predloženom rješenju na veće zarade bi se plaćao veći iznos poreza, odnosno veće zarade bi bile opterećene većim fiskalitetima, dok bi zarade koje su do nivoa prosječne zarade u Crnoj Gori zadržale postojeći nivo, što je veoma bitno. Uvođenje progresivne stope za lična primanja preko 720 eura u bruto iznosu je najblaža i umjerena mjera privremenog karaktera koja će uticati na stabilizaciju javnih finansija i neće uticati na primanja zaposlenih čije su zarade ispod iznosa prosječne zarade u Crnoj Gori.

Dijelim mišljenje svih vas i sigurna sam da je svaki potez koji se povlači na planu štednje, sve u cilju konsolidacije javnih finansija, veoma bolan. Vlada se trudi da povuče poteze koji su podnošljivo bolni i u sebi sadrže i nužnu dozu pravičnosti. Takođe podržavam predlog da se u prvom kvartalu ove godine analizira postojeći model oporezivanja dohotka fizičkih lica u smislu sagledavanja progresivnog modela oporezivanja i da će se tokom godine pratiti realizacija mjera fiskalnog prilagođavanja i efekti ovakvih rješenja i da se sa tim upozna ova Skupština. I naravno, ukoliko se pokaže da ovaj model nije bio dobar, to jest da su ovakva rješenja nedostatna da se predlože nova rješenja koja će podstaći veći fiskalni efekat u Budžetu Crne Gore.

Takođe, podržavam i aktivnosti od strane Vlade u formiranju radnih grupa koje će se baviti sivom ekonomijom, a posebno gospodinu ministru u naplati zaostalog poreskog duga koji, složićemo se, nije mali.

Na kraju da kažem, novo zaduživanje i time veći deficit u Budžetu u godini ekonomske krize i te kako bi imao negativne posljedice po našu državu. Po ocjeni to bi bila velika neodgovornost, ne samo Vlade, nego nas u Parlamentu, imajući u vidu situaciju koja je sada u državi da moramo vući poteze koji su usmjereni na planu uspostavljanja fiskalne stabilnosti. Takođe, želim da kažem da moramo štedjeti po svim osnovama da bismo obezbijedili nivo javne potrošnje, to jest finansiranje javne potrošnje koja nije mala, a ne da bi se zaduživali i time stvarali veće probleme u

Budžetu Crne Gore. Ne postoje male štednje ili prihodi koji su zanemarljivi, bez obzira koliko bili, zato svi moramo voditi kampanju sa ovog mjesta da obuzdamo i smanjimo javnu potrošnju, kao i da ne trošimo više nego što imamo. Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Hvala Vama. Kolega Srđan Perić ima riječ, nakon njega kolega Andrija Popović. Izvolite.

**SRĐAN PERIĆ:**

Uvaženi potpredsjednici, poštovani ministre, dame i gospodo poslanici i poslanice,

Dobrom vladom se može smatrati ona vlada koja je predvidiva i koja kod građana izaziva osjećaj sigurnosti. Ova Vlada na žalost nije ni jedno ni drugo. A ono što je jako važno istaći u ovom trenutku je da govorimo o Vladi koja je faktički na samom početku svog mandata uspjela da zamrzne penzije i koja traži od građana koji žive od svoje plate da poklone pola ili cijelu platu nazad onima koji troše njihove zarade. Ono što je jako važno reći da sa ovom vladom vi ne znate na čemu ste, jer je riječ o Vladi koja je samo unazad nekoliko mjeseci u kampanji obećavala 40.000 novih radnih mjesta i riječ je o Vladi koja je obećavala da stezanje kaiša nije rješenje. I ono što posebno brine jeste da Vlada nije spremna da zasuče rukave, i ono što posebno brine jeste da izaganje naših ministara sve više liči na izlaganje ekonomskih teoretičara, a ne ljudi sa vizijom i sa iskustvom u privredi i sa voljom i sa spremnošću da se uhvate u koštac sa tim problemima. Na žalost, imamo izjavu ministra rada i socijalnog staranja koji je za postupak povećanja poreza na zarade izjavio da je to odgovoran odnos Vlade prema građanima.

Gospodo, radi se o neozbiljnom odnosu prema građanima. I ono što posebno brine u budućem period, mi ne znamo koliko će to da traje i mi ne vidimo kraja tome. Vlada čak ni u jednoj optimističkoj verziji ne kaže ono što ljudi vole da čuju - biće bolje. Ono što se nadvija nad građanima jeste nikako da dočekaju kada će se kriza lokalna, koju stalno projektujemo da je posljedica globalne, okončati. Naš slobodni ekonomski pad se nastavlja. Ono što imamo kao veliki problem u razumijevanju naše Vlade, a što je limitirajući faktor jeste da je ona spremna da istraje u tezi da Crna Gora bude posljednji bastion neoliberalizma. Ono što imamo kao veliki problem od Vlade koja pod krinkom, pod maskom da želimo da obezbijedimo nedostajuća sredstva da se ne bismo ponovo zaduživali, imamo jedno tužno priznanje da zapravo Vlada možda i nema kapaciteta da se zaduži pod odgovarajućim iole normalnim kamatama. I to je puna istina. I to je istina koju građani treba da znaju. I ono što je isto jako važno istaći, pošto je Vlada kontinuiteta, kako nam je rekao premijer, prethodna Vlada se u vrlo kratkom periodu zadužila do vrlo visokog iznosa, mada ćemo mi imati izlaganja i ministara i ekonomista i analitičara da i to nije toliko veliki stepen, mi vidimo sada da samo, hajde da kažem, u ekonomskim globalnim razmjerama vrlo malih 12 miliona je dovoljno da cijeli crnogorski ekonomski sistem budu ranjivi.

Svi u ovoj sali bi trebali da budemo svjesni da mi svojim činjenjem ili nečinjenjem proizvodimo posljedice kod ljudi koji primaju platu i koji žive od te plate. Mi ovim činjenjem danas, nije bitno koji je limit, ljudima oduzimamo pola do cijelu mjesečnu platu na godišnjem nivou. Kada se već donose tako krupne odluke, bilo je hrabro i pošteno da premijer stane pred poslanike i pred cijelom crnogorskom javnošću i da kao hrabar čovjek kratko i bitko saopšti - može mi se. To bi bio pošten odnos, a ovo danas je samo

maska demokratije koju smo stavili kako bi ljudima koji žive od plate uzeli jednu mjesečnu zaradu.

Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Periću.

Riječ ima kolega Popović, neka se spremi kolega Vučinić.

**ANDRIJA POPOVIĆ:**

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore i crnogorske dijaspore, samo da kažem da sam predao amandman na takozvani krizni porez u petak, ne znajući da će danas kolege iz vladajuće koalicije, iz DPS-a i SDP-a, gotovo identičan amandman predati. Drago mi je što eto slično razmišljamo i da su DPS i SDP počeli razmišljati kao liberali, kao Liberalna partija.

Naravno, da ne bismo podržali ovaj predlog kriznog poreza, ali svakako ćemo ga podržati u ovoj formi, vjerujem da će se ovaj amandman liberala podržati. Nije dobro da liberalne, kao dio vladajuće koalicije iz Vlade niko nije konsultovao oko kriznog poreza i čitavog ovog paketa mjera. Uvažavajući veoma složenu ekonomsko- socijalnu situaciju u našoj državi, ali primarno polazeći od potrebe da se bar malo zaštiti već sada upitni biološki opstanak i egzistencija najugroženijih zaposlenih ljudi u Crnoj Gori, naročito u zdravstvu, prosvjeti, u čitavom javnom sektoru koji imaju neto zarade ispod prosječne koja je u našoj zemlji iznosila za 2012. godinu oko 480 eura, a znajući da je minimalna potrošačka korupa iznosila oko 800 eura za četvoročlanu porodicu, sa velikim brojem porodica sa jednim zaposlenim članom. Na primjer, u opštini Kotor ta minimalna potrošačka korpa je za decembar iznosila 928,30 € prema podacima Opštinskog sindikalnog povjereništva. Znaete i sami da je Kotor bio uvijek najskuplji u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji, zajedno sa Koprom – Slovenija. Za popunu rupa u državnom budžetu akcenat mora biti stavljen na ekonomskoj efikasnosti, na istinskoj borbi protiv sivog tržišta i sive ekonomije koji nam na godišnjem nivou nanosi enormne štete. Računa se i do 500 miliona €, a samo u turizmu preko 300 miliona eura. Drugi ogroman izvor prihoda je donošenje Zakona o porijeklu imovine đe bi oštrica bila uperena prema onima koji su ogromnu imovinu stekli u procesu privatizacije, ali i prema svakom biznismenu ili političaru za koga se dokaže da imovinu nije stekao na legalan način. Nije liberalima i Liberalnoj partiji želja da se ide u lov na vještice, ali je sazrelo vrijeme kako je imovina stečena, a oni koji su stekli zakonito nemaju razloga za strah. Par podataka prema podacima Unije slobodnih sindikata. Dakle, niz ekonomskih mjera koje Vlada može i morala bi preduzeti na saniranju budžetskog deficita to je naplata poreskog duga koji iznosi 216 mil.€, naplata duga od koncesionara, koji iznosi 12 mil.€; uredna naplata poreza i doprinosa za zaposlene koji su u legalnom radnom odnosu, što ukupno iznosi oko 80 mil.€ štete za budžet i socijalne fondove, uvođenje u legalan radni odnos oko 40.000 zaposlenih, koliko se procjenjuje da trenutno radi na crno, čiji bi efekti bili 78 mil. doprinosa za socijalne fondove i 20 mil. poreza u korist budžeta; sankcionisati neracionalno i nezakonito trošenje budžetskih sredstava na nivou svih budžetskih jedinica. Po podacima Državne revizorske institucije u 2011. godini lošom primjenom zakona od strane 30-ak državnih organa napravljen je nepotreban trošak na štetu budžeta u iznosu od 13,5 mil. €; uvesti u poreski sistem i oporezovati oko 30.000 izgrađenih stanova koji se vode kao stanovi u izgradnji; ažurirati rad poreske uprave koji podrazumijeva kontrolu izdavanja fiskalnih računa i urednu naplatu PDV-a; povećati porez na dobit pravnih lica, uvesti porez na finansijske transakcije, uvesti porez na

luksuz, raskinuti štetne privatizacione ugovore i pokrenuti mehanizme naplate po penalnim klauzulama; efikasna konfiskacija nezakonito stečene imovine u korist budžeta socijalnih fondova.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Popoviću.

Sada je na redu kolega Vučinić, a neka se pripremi kolega Pešić.

**JANKO VUČINIĆ:**

Gospodine predsjedavajući, poštovane dame i gospodo poslanici, poštovani ministre, poštovani građani,

Predlagač zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, odnosno tzv. kriznog poreza koji se namjerava usvojiti najvećim dijelom na štetu najvećeg broja građana koji jedva preživljavaju sa primanjima ispod republičkog prosjeka je povodom obrazlaganja ovog kriznog poreza od svih sagovornika, odnosno oponenta, tražio alternativno rješenje, odnosno neki način drugog rješenja da bi se popunio deficit u budžetu. I od svakog sagovornika je dobio argumentovan odgovor. Suština tih odgovora je bila da treba mijenjati poresku politiku, da treba mijenjati poreske zakone, jer su nedovoljno transparentni, nedovoljno javni, nedovoljno solidarni i da takvi poreski zakoni omogućavaju da se jednako oporezuje i onaj pojedinac koji ima socijalna davanja, kao i onaj pojedinac koji ima milione.

Jedino je Vlada našla razumijevanje kod, vjerovali ili ne, funkcionera Saveza sindikata, ali tek nakon njihovog sastanka sa premijerom i poslije revidiranog stava.

Uzaludna je bila sva naša priča, bilo da su to bile opozicione političke partije, bilo da su to bili sindikati u vezi 216 mil.€ nenaplaćenog poreza. Uzaludna je bila priča o iznesenom novcu, jer od 2005. godine izneseno je iz Crne Gore novca u iznosu od gotovo šest budžeta. Uzaludna je bila priča o 60.000 stanova koji su trebali dodatno da se oporezuju a moje je mišljenje da je dobar broj njih je trebao da se konfiskuje, jer znamo da preko 25.000 porodica danas nema krova nad glavom. Na žalost, uzaludna su bile priče o oporezivanju luksuznih automobila, jahti i ostalog luksuza i glamura kojeg u Crnoj Gori ima u izobilju. Ništa od toga nije pomoglo. Vlada je ostala pri svom čvrstom stavu da treba oporezovati najsiromašnije i Vlada nije smjela da se suprostavi krupnom kapitalu, nije smjela da se suprostavi bogatašima, da oporezuje njihovo bogatstvo, koje je većim dijelom nezakonito stečeno i potvrdila se ona stara narodna izreka- da vrana vrani oči ne vadi.

Gotovo jednako uvredljivo i ponižavajuće, kao što je djelovao ovaj krizni porez na građane, djeluje i način na koji onaj koji zagovara taj krizni porez, odnosno predlagač toga poreza želi ga braniti i opravdavati. Čuli smo priču od mnogih poslanika, kako danas na ovoj sjednici, tako i prethodnih dana, da je taj krizni porez zapravo urađen za dobrobit građana, da su najugroženiji građani zaštićeni, a ja bih vas zamolio ubuduće da kada ste već odlučili da udarite na najsiromašnije, udarite na sirotinju i narod, da se ne sprdate sa tim narodom.

Čuli smo različite izjave, čak iznenadjujuće, i od predsjednika parlamenta, gospodina Krivokapića, žao mi je što nije tu prisutan, u jednoj TV emisiji je rekao da je ovaj krizni porez uzimanje daha za državu da bi preživjela. A, zar danas nije porazno za tu državu koji isti gospodin Krivokapić pokazao toliko brige i ljubavi čini mi se više nego svi mi ovdje zajedno da danas ta država uzima dah na način što gotovo pljačka, oporezuje radnike i penzionere. Ništa manje jake izjave nijesu bile ni od strane ministara koji su rekli da je ovaj krizni porez u stvari neka njihova zadužbina za buduća

pokoljenja. Izgleda, kao da su napravili auto - put, kao da su izgradili hidrocentrale, podigli fabrike i stambene kvartove, pa su ostavili zadužbinu narodu, ali će biti ova Vlada, sa ovim ministrima upamćena kao Vlada koja je u zadužbinu narodu ostavila krizni porez na minimalce.

Na kraju, bila je izjava i gospodina premijera Đukanovića koji je naveo da su ovo tek blage mjere, a izgleda sreća naša što nemamo više Goli otok jer bi, izgleda, sljedeće mjere bile prinudni rad i revidiranje stavova onih koji će glasati protiv ovakvog skandaloznog i sramnog kriznog poreza.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite, kolega Pešiću, neka se pripremi poslanik Bojović.

SAŠA PEŠIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Raduloviću, uvažene kolege poslanici, poštovani građani, gospodine predstavnice Vlade,

Želim da svojom diskusijom dam skroman doprinos temi koja je na dnevnom redu današnje sjednice Parlamenta.

Nakon što je nedavno Skupština, na predlog Vlade, izmijenila Zakon o penzionom osiguranju, čime je zamrznut rast primanja korisnicima Fonda PIO, Vlada se, rekao bih, kao odgovorna i izvršna vlast odlučila za još jedan nepopularan, ali potreban potez u vremenu velike ekonomske krize koja je prisutna svuda, i u bogatoj Americi, u zemljama Evropske unije kojoj težimo, ali i u državama regiona i u našoj zemlji.

Nije potrebno biti vrlo ekonomista, čak nije potrebno biti i tog obrazovanja da bi znali da se deficit budžeta za 2013. godinu ne može pokriti bez određenih mjera koje svaka odgovorna vlada mora preduzeti. Mislim da je sada pravi trenutak za to. Na početku smo fiskalne godine. Izvršna vlast je tek formirana, a od nje svi mi, a posebno narod u Crnoj Gori, očekuje predlog mjera za stabilizaciju javnih finansija što nam je, uvjeren sam, svima cilj.

Dopunama Zakona propisuje se veća poreska stopa na dohodak na prihode.

Predlagač Ministarstvo finansija u osnovi je predložilo dopunu Zakona o povećanju poreza na zarade. Cilj dopune ovog zakona je da se ostvari stabilizacija javnih prihoda, povećanje budžetskih prihoda i smanjenje rashoda. Očigledno je da je bezmalo svima jasna potreba neophodnosti uvođenja ovog tzv. kriznog poreza. Različite su opcije na stolu. Od ove koje je predložilo Ministarstvo finansija do predloga koje smo imali da čujemo u dosadašnjoj raspravi iz kolega iz opozicionih klupa. Takodje, u vezi vladinog predloga svoje mišljenje dali su i predstavnici sindikata. Interesantan je model o kome razmišlja naš koalicioni partner koji podrazumijeva podizanje donje granice za oporezivanje na nivo prosječne zarade i primjenu dvije poreske stope čime bi se najugroženija kategorija društva zaštitila.

Ono što smo na početku rasprave čuli danas od kolega je najava predstavnika DPS-a i SDP-a, najava predloga amandmana kojim se predviđa uvođenje dodatnog poreza od 15% na iznos zarade većih od prosječnih, mislim da je ovom trenutku najprihvatljiviji. Isto tako sam uvjeren da stav jednog broja subjekata koji predlažu povlačenje predloga ovog zakona iz procedure ne treba prihvatiti iz prostog razloga što sa odlaganjem primjene ovog zakona na mjesečnom nivou imamo manje punjenja budžeta u iznosu više od 1 mil.



U svakom slučaju moje impresije su da će Vlada, odnosno ministar Žugić sa svojim saradnicima pažljivo saslušati sve predloge, diskusije, proučiti amandmane i pred poslanike izaći sa jasnim konačnim stavom.

To će, uvjeren sam, biti najbolji mogući predlog u ovom trenutku koji će jednim dijelom doprinijeti bržem uspostavljanju fiskalne stabilnosti.

Očekujem da će, pored ove mjere, Vlada u narednom periodu predložiti nove ekonomske mjere koje će doprinijeti daljem smanjenju deficita.

Iskoristiću priliku da pozovem odgovorna lica, ali i sve zaposlene u državnoj upravi, lokalnim samoupravama, javnim preduzećima, da svako u svom dijelu posla, pokaže najveći stepen odgovornosti u svom radu. Samo tako možemo dati puni doprinos rješavanju ekonomskih problema, što će neizostavno dovesti do boljeg života naših građana.

Na kraju, neka nam u narednom periodu bude prioritet rješavanja problema koji muče socijalno najugroženije kategorije stanovništva. Brojke govore da je u odnosu na ukupnu populaciju ovih lica najviše u sjevernom dijelu Crne Gore i najava ministra rada i socijalnog staranja o uvođenju socijalnog kartona me raduje. Zahvaljujem.

**PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala i Vama, kolega Pešiću, na efikasnom govoru.

Kolega Damjanović ima riječ, a umjesto kolege Bojovića, a neka se pripremi kolega Radovan Obradović.

**ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:**

Zahvaljujem, predsjedavajući, ujedno da iskoristim priliku da potrošim pola minuta i da obavijestim članove Odbora za ekonomiju, finansije i budžet da ćemo sjednicu Odbora nastaviti u 15.30h, nakon što Odbor za zakonodavstvo odradi svoj dio posla oko amandmana, jer su podnosioci amandmana istovremeno i na tom odboru.

Ministre, kolega Rašketiću, vidjeli smo da ste jednostavno otišli u usaglašavanje amandmana sa predstavnicima vladajuće koalicije i dobili smo taj amandman, čime ste, hajde da kažem, prvobitnu namjeru stavili A/A. Otprilike ste se našli na granici nakon koje bi se uveo progresivni porez ispod prosječne zarade u Crnoj Gori, makar prema onome što je Monstat dao u decembru. To je još uvijek, po nama iz SNP-e, niska startna osnovica i mi i dalje nemamo intenciju ono što je progresivno oporezivanje, a to je da oporezujemo, prije svega, visoke zarade u Crnoj Gori. Sigurno je da zarada od 480 ili 500 € nije visoka zarada. Po nama u SNP-u je i dalje neprihvatljivo da se sve zarade u tom opsegu, makar do nivoa potrošačke korpe ili nivoa egzistencije u državi mogu oporezovati na ovaj način.

Ja sam govorio i ministru finansija da možemo da dođemo do tih nekih efekata ili da se makar primaknemo tim finansijskim efektima ako važenje ovog zakona produžimo do kraja 2014.godine, sada kako je to je dato to je do kraja 2013.godine i pod uslovom da uvedemo stopu od 18%, da ćemo i ako prihvatite predlog SNP-a, a to je da oporezujemo zarade na nivou od 700 eura neto, odnosno od 1000 eura bruto, svakako doći do finansijskih efekata o kojima govorite. No, nije samo to bila svrha ovog našeg dijaloga i javnost je dobro upoznata ovih nekoliko dana sa kompletnom pričom oko takozvanog kriznog poreza. Ono što bi bila suština jeste da ovdje dobijemo jasne odgovore i od ministra finansija da li je ovo parcijalna mjera, jedina mjera koja će biti urađena u svrhu konačnog uvođenja principa solidarnosti, socijalne pravde u ovoj države, a to je da više poreza plati onaj koji više zarađuje ili koji više ima ili ćemo sa

ovom mjerom da zastanemo i ako procijenimo da je ona dala kakve takve efekte. Nastavićemo po starom, dakle sa zaduživanjem.

Da ponovim i ovo što je kolegunica Popović rekla. Negdje kada smo promijenili stope ovdje u Parlamentu mogućeg poreza na promet na nepokretnost što zavisi naravno od nivoa lokalne samoprave, koje će one biti. Utvrdili smo da je konačno počelo progresivno oporezivanje ono na što vas SNP upozorava evo već četiri godine. Iako smo zakasnili da uvedemo progresivne stope poreza kao jednu kontracikličnu poresku mjeru u periodu ekspanzije 2007. i 2008.godine i stvorimo ogromne fiskalne rezerve koje bi danas koristili u vremenu krize smatram da je trebalo razmisliti da se prije nego što se oporezuje zarada, pa i potrošnja, jer će i o tome biti riječi, prvo oporezuje višak imovine i stambeni i poslovni i sve one imovine koje jednostavno nijesu iskorišćene u državi Crnoj Gori. Te imovine ima dosta. Naravno drugi je problem što su nam katastri, odnosno direkcije za nekretnine u nivou ili ingerencijama države. Imamo problem da opštine nemaju dobru komunikaciju, to govorim o svim lokalnim samoupravama sa tim državnim organom, pa onda imamo slabu naplatu ovog poreza i na nivou države.

Druga stvar, govorili ste stidljivo o mogućnosti da može biti uvedena i veća stopa PDV-a od ove koja je svega 17%, pretpostavljam 18% ili 19% i to jeste za razmišljanje kao porez na potrošnju. Međutim, ovdje smo uvjereni da bi ta stopa izazvala neminovno poskupljenja iako se već razmišlja o povećanju PDV-a, onda svakako treba razmišljati o dvije stope, jedna stopa koja bi obuhvatila sve ono što je luksuzna potrošnja, što je van korpe potrošačke i druga stopa manja ili ovaj isti nivo koji bi bio zadržan, i druga stopa veća u odnosu na ove proizvode koji su u potrošačkoj korpi koji bi se tretirali kao luksuzna potrošnja.

Naravno, treća stvar koju je takođe trebalo uraditi paralelno sa ili prije nego što se ponudi ovaj predlog akta jeste oporezivanje platnog prometa, odnosno finansijskih transakcija. Izvjestan podatak javno opet iznosim da je samo prošle godine promet platni u državi Crnoj Gori bio na nivou 20 milijardi eura, da je samo 0,1% prihoda po tom osnovu 20 miliona eura ili duplo više nego što je ova mjera ovdje. Naravno ceh bi platile finansijske institucije, a Centralna banka i Parlament bi bili zaduženi da isprate da te finansijske institucije ovaj trošak ne prevaljuju na građane. Dozvolite mi samo još dvadesetak sekundi. Dakle, mjere koje jesu zakašnjele, mjere koje jesu parcijalne uzgred u sadašnjem zakonu je interesantno da se nijeste takli takozvanih prihoda, odnosno poreza na kapitalne dobitke i to je bio predmet ovog sadašnjeg zakona gdje on i dalje ostaje na nivou 9%. Naravno, kad je bilo tih kapitalnih dobitaka u vremenu buma na berzi 2007 - 2008.godine, kada su ostvarivane enormne zarade kupoprodajom akcija i kupoprodajom nekretnina niko se nije sjetio da tada podigne poresku stopu, nego smo jednostavno ostavili to i propustili velike prihode. U svakom slučaju, imaćemo i gore na sjednici Odbora vaše amandmane, govorim kolegama iz vladajuće koalicije, vidjećemo kakvo će rješenje biti oko amandmana SNP-a. Kažem da je dobro što je konačno počela da se realizuje zamisao o progresivnom oporezivanju, ali svakako nije dobro što još uvijek nemamo političke volje, dovoljno hrabrosti da zaista krenemo od oporezivanja visokih zarada.

Konstatujem i ostajem pri tome da oporezivanje zarada na nivou od 400 ili 500 eura nije oporezivanje visokih zarada već i dalje oporezivanje ispod prosječnih zarada ili zarada koje su jedva dovoljne za egzistenciju.

Zahvaljujem.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Damjanoviću.

Izvolite, kolega Obradoviću. Neka se pripremi kolega Bojović.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, uvaženi ministre, uvaženi poslanici, uvaženi građani,

U decembru mjesecu izabran sam za poslanika ovog doma, pa ću napomenuti da mi je velika želja da se u ovom domu donose zakoni, odnosno odluke na osnovu argumenata i činjenica, a ne na osnovu političke opredijeljenosti. To mi je bila velika želja, da se donose zakoni velikom većinom. Činjenica je da Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ima ustavno utemeljenje. Postojale su mnoge krize od one svjetske, ekonomske, od 1929. do 1933.godine, do nedavno, ne tako nedavne krize, od inflacije 1993-1994.godine. Naravno sve se to prebrodi. Sada takođe imamo određenu krizu za koju Vlada ima određeni set mjera kao što je donosila, odnosno predlagala Skupštini donošenje veoma kvalitetnih zakona koji se tiču suzbijanja biznis barijera itd. daje odgovor na krizne situacije.

Pred nama je dakle izmjena i dopuna Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Samo da napomenemo da se ovaj zakon odnosi kako na rezendijalna lica tako na nerezendijalna, odnosno nerezendijalna odnosi se na to na dohotke koje stižu shodno ovom zakonu, odnosno iz prihoda predviđen ovim zakonom, odnosno za rezendijalna lica koje ima prebivalište u Crnoj Gori, odnosno smjer interesovanja i poslovanja u Crnoj Gori, odnosno ona koja imaju boravište više od 183 dana u toku kalendarske godine. Moram da napomenem da se Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica kao i uopšte i zakon ne odnosi na penzionere, ne odnosi se na ona primanja koja se tiču penzijsko-zdravstvenog i socijalnog osiguranja, ne odnosi se na one nadoknade koje se tiču vezano za naplate od elementarnih nepogoda, socijalnih davanja itd., dakle ne pogađaju najugroženije slojeve društva.

U svakom slučaju stalna je borba između države i lokalnih samouprava vezano za prihode i tu treba samo naći pravu mjeru kao što i u ovom slučaju treba naći pravu mjeru koja će najmanje pogađati građane ali ona je privremenog karaktera i trajaće do kraja ove godine. Najradije bih ja kada bi mi sada mogli da izađemo sa zakonima koji umanjuju poreske stope, ali će sigurno doći vrijeme za to. Uostalom i građani su ti koji daju legitimitet preko nas predstavnika vezano za odlučivanje u ovom domu za donošenje zakona. Sigurno je da će sa određenim setom mjera se doći do boljeg punjenja budžeta i na taj način do vraćanja kroz egalizacione fondove lokalnim samoupravama određeni dio sredstava, odnosno znam da treba da povećamo i samu svijest građana na plaćanje svih onih poreza, taksu, doprinosa itd. i da poboljšamo i same mjere naplate, ali zasigurno ta sredstva, koja se prelivaju u Budžet, se vraćaju njima kroz mnoge infrastrukturne projekte, kroz mnoge infrastrukturne radove koje radimo kroz javne radove, kroz devasticije. Samo Bijelo Polje je sigurno napravilo jedan investicioni bum u posljednjih deset godina i zasigurno to je jedan od načina kako da se stižu prihodi i naravno da se to predoči građanima. Po pitanju samih amandmana o kojima će kasnije biti riječ, siguran sam da će zavrijediti veliku pažnju svi građani na amandman koji je podnio DPS zajedno sa Bošnjачkom strankom i koji, po meni, kvalitetnije rješava pitanje, odnosno taj amandman se odnosi na onaj iznos bruto zarade preko 720 zarade, odnosno preko 470 neto zarade i na taj način će 124 hiljade oni koji su uposleni neće ih tangirati ovaj zakon, već se on odnosi isključivo na one sa visokim primanjima, na poslanike, na ministre i na ostale. U svakom slučaju znači sve to treba da znaju naši građani i da nije samo ovo, da kažem, jedan od seta zakona koji

će doprinijeti u negativnom kontekstu da građani gledaju na Vladu već će zasigurno Vlada sa svojim mjerama morati imati zamajac i puna jedra vezano za ostvarenje njene politike na način što smo mi tu da pomognemo ovakve zakone, da glasamo iste, odnosno ujedno i to da smo obavezni prema onim građanima koji su nas glasali.

Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Obradoviću, na efikasnosti.

Izvolite, kolega Bojoviću. Neka se pripremi kolega Popović.

**VLADISLAV BOJOVIĆ:**

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Moram da priznam da Vlada odavno nije predložila zakon koji tako ubjedljivo govorio o karakteru njene ukupne politike kao što je to slučaj sa predloženim Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica. U osnovi ovog Predloga zakona stoji princip vlasti po kome su svi u Crnoj Gori deklarativno jednaki, dok u praksi postoje grupacije koje su, orvelovski rečeno, jednakije od drugih. Svima je jasno da predloženi Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica, kao ni druge krizne mjere Vlade praktično ne dotiču najbogatije niti ulaze u sferu interesa onih najmoćnijih u Crnoj Gori. Vlada svojim mjerama nastoji da obezbijedi da onaj koji ima najviše po ko zna koji put bude zaštićen, a da na udaru ponovo budu oni koji jedva sastavljaju kraj sa krajem. Mora se priznati da ova mjera predstavlja veoma originalno, kreativno i inventivno rješenje vlasti za izlazak Crne Gore iz krize. Pitam se kako se samo premijer sjetio ove genijalne ideje, zamislite, da oporezuje primanja zaposlenih. Za ovo rješenje je, bez sumnje, bio potreban ingeniozam um i rijetko državničko umijeće. Naravno da je ironija koju sam upotrijebio prirodna reakcija svakog slobodomislećeg čovjeka u ovakvoj situaciji.

Međutim, interesantno je da, kada aktuelni premijer treba da se održi na vlasti, onda je veoma kreativan i svakojaka mu izlazna rješenja i varijante padaju na pamet, a kada treba da izvlači državu iz krize, onda se mnogo ne razmišlja već se udara direktno po džepovima građana. Naravno da novac nije potreban režimu da bi prvenstveno stabilizovao javne finansije već da bi se spašavali režimski tajkuni i režimski biznismeni, odnosno da bi se kamuflirali brojni korupcionarski i kriminalni poslovi. Smišljajući načine kako da obezbijedi novac za vraćanje tajkunskih dugova i popuni državnu kasu, nakon što su stotine miliona evra opljačkane i iznijete iz zemlje, vlast je otišla toliko daleko da je zakonom koji predlaže derogirala temeljna ustavna načela. Ovaj predlog zakona nesumnjivo podriva ustavne odredbe koje se tiču jednakosti, zabrane diskriminacije, izbjegnuta je obaveza prethodnog sprovođenja socijalnog dijaloga, a onda i do kraja obesmišljeno ustavno određenje Crne Gore kao socijalne države. Po ko zna koji put je potvrđeno pravilo ove vlasti koje glasi: Ako je određeni namet koji vlast hoće da postavi kroz zakon suprotan Ustavu, tim gore po Ustav.

Isto pravilo je, kako vidimo, primijenjeno i u slučaju neustavne kandidature gospodina Filipa Vujanovića. Podsjećam javnost da na Zakonodavnom odboru Predlog zakona nije dobio prolaz upravo zbog neusklađenosti sa Ustavom. Na tom odboru na konstatovanu neusaglašenost zakona sa Ustavom predstavnica Ministarstva je neprestano ponavljala da je u pitanju mjera privremenog karaktera. Dakle, opravdanje Vlade je, zamislite, da se, eto, samo privremeno krši Ustav, odnosno da se samo privremeno suspenduju njegove temeljne odredbe. Gdje to ima? Očigledno nigdje osim u Crnoj Gori. Ovaj porez koji Vlada predlaže ukazuje da je režim izgubio vezu sa realnošću, da su mu otupila sva čula u svoj svojoj osionosti i bahatosti. Svaka

odgovorna Vlada bi u ovakvoj situaciji podnijela ostavku i priznala odgovornost za krivicu zbog ovakvih uslova krize. Pošto ova nema kapacitet da to učini, bar treba otvoreno da saopšti da li građani i radnici, obični građani i radnici, treba da otplate svaku krizu koja nastupi kao posljedica kriminalom i korupcijom obilježenih privatizacija i drugih poslova. Umjesto da država primijeni mjere kao što je uvođenje poreza na luksuz, poreza na dobit, poreza na višak stambenog prostora, umjesto da se smanje primanja najviših državnih i lokalnih funkcionera, umjesto da se oduzme imovina stečena kriminalom i visokom korupcijom, imamo dinamično nametanje poreza i drugih opterećenja građana. Je li moguće da je ovo ta spasilačka politika novog premijera?

Porezi su u svakom socijalnom odgovornom društvu krajnja mjera koja se preduzima u uslovima krize, a u DPS i SDP Crnoj Gori postala je prva i omiljena. Vlast je unaprijed računala na poslušnost svojih poslanika u parlamentu, jednog dijela sindikata, ali i dobrog dijela javnosti. Podršku poslanika vladajućih partija će vjerovatno dobiti, podršku dijela sindikata koji kontroliše, kako vidimo, već je dobila. Međutim, ostaje da vjerujemo u otpor građana. Uvjeren sam da će adekvatnu mjeru protesta i nezadovoljstva građani iskazati već na predstojećim lokalnim i predsjedničkim izborima. Siguran sam da će konačno kazniti ovu vlast onako kako se to radi u demokratski zrelih i ozbiljnim društvima. Ovaj namet očekujem da bude okidač, kap koja je prelila čašu prepunu nepravde, gest kojim je ova vlast prevršila svaku mjeru. Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Bojoviću.

Sada, kolege, da se dogovorimo o daljem radu. Mi smo se na kolegijumu dogovorili da pretres povodom ove tačke traje tri sata, pretres povodom druge tačke gdje su obuhvaćeni svi ostali predlozi dva sata, sada već pretres traje tri sata i dvadeset minuta. Predlažem, ukoliko se dogovorimo, da ovo ide do tri i po sata, a da onda pređemo na drugu tačku, da govornici, takođe, koji su se već prijavili mogu da govore na drugu tačku zato što je imenitelj prve i druge tačke jedan isti. Da li možemo da idemo tako? Da vidimo trenutnu većinu, da li ste zadovoljni? Trenutno sam rekao.

Sada ima riječ kolega Popović, a neka se pripremi kolega Bulajić. Još se niko nije prijavio po drugoj tački, a imajući u vidu snagu parlamenta do sada je to i sprovedeno tako da niko nije oštećen. Ljudski i pošteno ćemo se dogovoriti. Hvala.

Riječ ima kolega Popović, a neka se pripremi kolega Bulajić. Hvala.

**SRĐA POPOVIĆ:**

Uvaženi predsjedavajući, gospodine ministre, kolegice i kolege,

Teško je diskutovati o ovoj temi kada se govori o oporezivanju fizičkih lica, a nekom se ne zamjeriti. Imao sam pripremljenu sasvim drugu diskusiju, ali mislim da su moji prethodnici puno toga rekli i da su ovaj aspekt oporezivanja dotakli sa svih strana, a ja ću se samo malo osvrnuti na segment obrazovanja. Prosvjetni hljeb jedem 29 godina i deset mjeseci, u stvari jeo sam ga i čini mi se da sam kompetentan da nešto kažem o liku prosvjetnog radnika. Tačno je da plate prosvjetnih radnika ne korespondiraju sa kvalitetom njihovog rada. Međutim, oni zajedno sa građanima Crne Gore dijele teret globalne ekonomske krize koja je i mnogo visoko razvijeniye zemlje dovela u stanje ekonomskog kolapsa. U ovom momentu je veoma važno da je sistem obrazovanja u Crnoj Gori održiv, da nije došlo do racionalizacije radne snage i, ono što je najvažnije, da su plate redovne. Isto tako, možemo se složiti sa tim da predviđena sredstva budžetom za 2013. godinu nijesu umanjena kada je u pitanju prosvjeta i sa stopom izdvajano je 11,29% za obrazovanje, mislim da je to jedna stopa, ako pogledamo zemlje

u okruženju, mnogo više nego u ostalim zemljama, ali što u takvoj situaciji živimo nijesmo mi krivi.

Ono što me kao prosvjetnog radnika malo iritira evo dva, tri dana jeste što se ide preko sredstava javnog informisanja, preko portala, budvanski prosvjetari ispred Skupštine Crne Gore. Na moju sreću, a mislim i sreću prosvjetnih radnika Budve jutros sam posjetio moj bivši kolektiv, Srednju školu "Danilo Kiš" i tamo je sve funkcionisalo normalno, nastava se odvijala bez problema. Zašto upravo Budva bode oči nekom, zašto se nije pisalo da prosvjetari neke druge sredine štrajkuju nego prosvjetari Budve? Ja sam ovdje ispred građana Budve, njihov narodni poslanik. Moram da kažem da je to možda i neka ljubomora kada je Budva u pitanju. Neka mi neko kaže da je i u jednoj lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori urađeno za prosvjetne radnike to što je urađeno Budvi. Budva je poklonila prosvjetnim radnicima plac vrijedan milion dvjesto devedeset hiljada eura. Budvanska lokalna samouprava jednoglasno, sa opozicijom i pozicijom, oslobodila je prosvjetne radnike komunalija u iznosu od 2.800.000,00. Budvanska lokalna samouprava izdvojila je 400.000,00 evra za projektnu dokumentaciju za izgradnju stambenog bloka od 148 stanova, gdje je početna faza radova, gdje će svi prosvjetni radnici na teritoriji opštine Budve, od čistačice do direktora škola dobiti stan. Znači, svi postanari i ostali. Prema tome, zar je to ono što treba da se vrti preko sredstava informisanja, da budvanski prosvjetari ne zaslužuju nešto.

Mislim da kao dugogodišnji prosvjetni radnik, ja sam uvijek zagovarao tu tezu, da prosvjetni radnik nema pravo na štrajk. Prosvjetni radnik treba da se bori u drugim institucijama, ali kao prosvjetni radnik nemam pravo da učenike vratim iz učionice. Nisam to nikada uradio i nadam se i raduje me što to i moje kolege u Budvi i dalje rade.

Ono što mi govorimo, lako je nešto pričati i obećavati. U predizbornoj kampanji, kada su bili parlamentarni izbori, učestvovao sam u jednoj debati koja je bila tema obrazovanje i nauka, gdje je opozicija tvrdila kada mi dođemo sada na vlast, biće besplatni udžbenici i za osnovnu i za srednju školu, biće besplatne ekskurzije za osnovne i srednje škole i tako dalje. Lako je obećavati, ali politika DPS-a je politika realnih stvari. Mi ono što obećamo trudimo se da ispoštujemo i mislim da na obećanjima, a narod je to pokazao svojom voljom, koju nam je opet podarila. Prema tome, mislim da neke stvari su jasne ovdje i da se moramo služiti samo činjenicama i ništa više.

Hvala.

**PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem, kolega Popoviću.

Izvolite, kolega Bulajiću, a neka se pripremi kolega Adrović. Sa kolegom Adrovićem ćemo završiti formalno ovu tačku, faktički ćemo je nastaviti sa sljedećom tačkom.

**STRAHINJA BULAJIĆ:**

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine ministre, poštovane kolege, prije svega želim da saopštim da su poslanici Demokratskog fronta inicirali sazivanje vanrednog zasjedanja Skupštine Crne Gore za 18. februar na ovu tematiku i da smo predložili 14 zakona vezanih za ove probleme.

Šta je razlog zbog koga poslanici Demokratskog fronta upućuju ovu inicijativu i traže podršku od ostalih kolega poslanika Skupštine, prvenstveno naših kolega koji pripadaju opozicionim partijama ili strankama.

Valjda je svakom stanovniku Crne Gore, a kamoli uslovno rečeno političaru jasno u kakvom se ekonomskom, socijalnom, privrednom i svakom drugom položaju nalazi Crna Gora.

Demokratski front kao ozbiljna i odgovorna politička organizacija apsolutno prepoznaje aktuelni trenutak, ali takođe prepoznaje i ono što trenutna situacija nosi sa sobom, kao i neminovnost posledica te i takve situacije po ukupnu egzistenciju ogromne većine stanovništva u Crnoj Gori.

Vladini zvaničnici saopštavaju da mjere dodatnog fiskalnog prilagođavanja treba da dovedu do snažnije fiskalne konsolidacije, da država mora da troški samo onoliko kolike su joj mogućnosti, da racionalizacija mora da se obavi zbog smanjenja javnih rashoda, te da se mora suzbiti siva ekonomija i još mnogo čega.

Postavlja se prosto pitanje, da li je to naknadna pamet. Nije valjda da se to nije, gospodine minister, i ranije znalo, tek prije nekoliko godina kada se Crna Gora onako komotno i lagodno troškarila i pretvarala u ništa, unilateralne transfere iz inostranstva, kada se Crna Gora onako neodmjereno, lako, rekao bih i neozbiljno i nemilice otkidala od svoje budućnosti. Ko zna koliko puta su poslanici iz ovog dijela sale ukazivali na pogubnost i katastrofalne posljedice takvog odnosa i takve politike. Mi mislimo da se ne može iz krize izaći ovakvim načinom i ovakvom metodologijom povećavanja raznih nameta, poreza, dažbina, tim prije jer država neće ravnomjerno rasporediti teret krize. Nije ni do sada to radila. I dalje će teret krize nositi osiromašeni narod.

Mi vjerujemo da će partijska država i dalje da amnestira svoje tajkune i raznorazne kadrovske strize. Oni će i dalje biti najveći profiteri u krizi.

Crna Gora će nastaviti da stvara primitivni kapitalizam, prevaziđenih oblika i formi, koji će i dalje da socijalizuje gubitke tajkunske i političke oligarhije i da kapitalizuje njihove personalne i familijarne privilegije u poprilične novčane iznose. Paralelno stvaraće se i stvara se očajna masa obespravljenih i osiromašenih ljudi uniženog dostojanstva.

Crna Gora, to valjda više nije tajna, srlja u dužničko ropstvo a mnogi podaci ukazuju da se već nalazi u zoni bankrota. U situaciji kada država povećava namete i poreze iz početka kako se to kaže blagim mjerama, a to će da bude sve jače i jače, logično je da će se povećati broj i onih koji to ne plaćaju. Ne zato što neće, već iz prostog razloga što ih data ekonomska situacija limitira i oni traže lakši način da prežive, jer neće biti novca da se podmiri i država i da se prehrani porodica. Ovo je finale promašenog koncepta neoliberalnog neokolonijalizma u koji je Crna Gora ne baš tako davno onako bezglavo ušla. Počeli smo, ali ne svi i ne skupa da plaćamo cijenu ekonomskom oportunističkom i bježanju od realne ekonomije po svaku cijenu. Energetika je eklatantan primjer tvrdoglavog insistiranja na pogrešno odabranom takozvanom modelu razvoja.

Radi ilustracije za posljednje četiri godine subvencije KAP-u su iznosile oko 60 miliona evra. Dug KAP-a prema Elektroprivredi iznosi ili 60 miliona evra, znači ukupno 120 miliona evra. Za posljednjih deset godina u elektroenergetski sistem Crne Gore uvezeno je oko 610 miliona evra. Dodamo li tome da državne garancije za KAP iznose oko 135 miliona evra, te izjavu jednog od prvih političara ruske federacije da su Rusi investirali u KAP oko 320 miliona, a Vlada kaže da to nije tačno, dakle, dolazimo, samo po tom osnovu, do veoma diskutabilnih milijardu i sto miliona evra. Eto tri velika energetska objekta. Dakle, umjesto da taj sektor bude nosilac ekonomskog rasta i razvoja, energetika zajedno sa metalurškim kompleksom produkuje troškove, gubitke i ugrožava socijalnu stabilnost građana i ukupno Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Hvala, kolega Bulajiću.

Sada ima riječ posljednji diskutant oko ove tačke i to je kolega Adrović.

REŠID ADROVIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi poslanici, poštovani građani,

Imajući u vidu značaj tema koje su na dnevnom redu, želim da se uključim i ja u raspravu i iskažem svoje stavove o materiji koja je na dnevnom redu.

Ono što se nameće kao prvi utisak je da je stanje u Crnoj Gori i zemljama u okruženju u Evropi teško. Ono što je izvjesno i ova 2013. godina biće teška i da će se na sve segmente života i rada u privredi, tako i vanprivredi nepovoljno reflektovati kriza u Evropi ne samo u javnom nego i u bankarskom sektoru.

S obzirom da će stanje u ekonomiji Crne Gore u dobroj mjeri zavisiti od stanja u Evropi i evropskoj ekonomiji, sasvim je razumljivo što danas raspravljamo o povećanju stopa poreza na dohodak fizičkih lica sa primanjima iznad 720,00 eura mjesečno bruto. Osnovni razlog usvajanja ovih zakona je finansijska stabilizacija i konsolidacija koja je ključ za uspostavljanje ekonomske stabilizacije, a to će kao rezultat imati veće prihode u budžetu, manje rashode, manji deficit. To je zaista neminovno, jer ako hoćemo finansijsku konsolidaciju javna potrošnja se mora prilagoditi poreskom kapacitetu privrede i stanovništva, moraju svi nositi teret dok god imamo makro ekonomske pokazatelje sa negativnim predznakom. U ovakvom konkretnom slučaju, najviše će biti pogođeni oni građani sa većim primanjima od 720,00 eura bruto. Ovim zakonom povećali bi se prihodi u budžetu za 11 miliona, a smanjili rashodi u budžetu za 3,3 miliona. Uz mnoge druge mjere štednje koje su usvojene ili će se usvojiti to će pomoći da se smanji deficit u budžetu za 2013. godinu koji je bio planiran 95,2 miliona a što čini 2,7 bruto društvenog proizvoda.

Međutim, ja ne mislim da će se usvajanjem ovih kriznih zakona i mjera stanje riješiti, da će se riješiti kriza. Ja vjerujem da je ovaj krizni zakon, ma koliko da je nepopularan, u ovom momentu nužan, vremenski oročen do kraja 2013. godine. Mjere štednje su samo jedan od instrumenata za borbu sa krizom. Paralelno sa usvajanjem ovih mjera mi moramo intenzivnije koristiti resurse koji su neiskorišćeni, da bi smo stvorili novi društveni proizvod. Na taj način ćemo povećati privredne aktivnosti i time će se na najbolji način boriti sa krizom.

Država na najbolji način može pokrenuti privredne aktivnosti, makar i preko povećanog zaduživanja. Crna Gora mora definisati proizvodne kapacitete u sektoru industrije i poljoprivredne proizvodnje da bi ostvarivala održiv privredni rast koji je do sada bio baziran na prijavu direktnih stranih investicija i rastu uslužnog sektora.

Valorizacijom dijela raspoloživih resursa u poljoprivredi, prerađivačkoj industriji, energetici, Crna Gora bi mogla da poveća proizvodnju, da bude konkurentnija, smanji uvoz i samim tim izbalansira spoljo-trgovinski deficit čime će se obezbijediti stabilan i održiv ekonomski razvoj i otvaranje novih radnih mjesta.

Agroindustrija može da bude jedan od nosilaca privrednog razvoja primarne proizvodnje, zato su potrebne promjene u poljoprivrednoj politici. Potrebno je pored ostalog, definisati dugoročno stimulisanje agrarne politike, osmisliti efikasan model udruživanja, koristeći iskustvo evropskih zemalja sličnih poljoprivrednih resursa.

Prerađivačku industriju potrebno je usmjeriti na razvoj malih i srednjih preduzeća i pomagati njen razvoj. Za sve ovo je potrebno definisati plan finansijski i druge podrške za intenziviranje razvoja zemlje i izgraditi efikasniju politiku privlačenje investicija kroz



različite vidove dozvoljene pomoći, kao što su besplatno ustupanje zemljišta i objekata, koji su opremljeni komunalnom infrastrukturom, uz oslobađanje ili sniženje izvoza komunalnog doprinosa.

Ja nemam dilemu da je energetska sektor, gdje kao zemlja raspolažemo značajnim potencijalom, potencijalima dobra osnova za ulaganje svježeg inostranog kapitala. Svi smo svjesni da ukoliko brzo ne počnemo sa izgradnjom nekog objekta većeg kapaciteta za proizvodnju električne energije, nedostatak električne energije će nam pred predstavljati limitirajući faktor privrednog i ukupnog razvoja, počev od postavljanja pomorskog kabla za očekivati je da to bude prepoznato kao dodatni stimulans potencijalnim investitorima.

Ulaganjem u sektor energetike valja vjerovati da će ekonomija Crne Gore bilježiti rast i to u 2014. godini 3%, u 2015.g. 3,5%. Kao rezultat tog rasta očekuje se smanjenje državnog duga i to u 2014. godini negdje oko 54,3% bruto društvenog proizvoda, 2015.g. 51,7% bruto društvenog proizvoda. Bez obzira na sve probleme sa kojima se suočavamo, uz uslov da vodimo aktivnosti uporedo, sprovodimo mjere štednje i usvajanjem kriznih zakona na jednoj strani, i mjere oživljavanja privredne aktivnosti, ja vjerujem da ćemo doći do finansijske stabilizacije i konsolidacije.

Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, kolega Adroviću.

Sa ovim smo završili pretres u vezi prve tačke.

Prelazimo na **objedinjeni pretres** ostalih šest predloga zakona, i to **Predlog zakona o dopunama Zakona o osiguranju, Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o hartijama od vrijednosti, Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o elektronskim komunikacijama, Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o energetici, Predlog zakona o dopunama Zakona o ljekovima i Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o elektronskim medijima.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su doktor Radoje Žugić, koji je trenutno na Odboru i Damir Rašketić, sekretar Ministarstva.

Izvjestioci Odbora Zakonodavnog odbora su Neven Gošović, dr Miodrag Vuković, gospođa Azra Jasavić, Vladimir Bojović, Velizar Kaluđerović i Veljko Vasiljević, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Almer Kalač, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu Koča Pavlović, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Zorica Kovačević.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi da da dopunsko obrazloženje predloga zakona ili ne?

Hvala.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Hvala.

Onda idemo redom. Sada na osnovu dogovora na Kolegijumu, u ime klubova po pet minuta, idemo od DPS-a. Riječ ima Zoran Vukčević.

Izvolite.

ZORAN VUKČEVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolege, gospodine Rašketiću,

Kao što sam i u prvom dijelu kada smo govorili o Zakonu o utvrđivanju stope poreza na dohodak i kada imamo u obzir i ove mjere koje se odnose na izmjene i dopune zakona koje se tiču regulatora, ukupne mjere koje su planiraju, obezbijediće

oko 30 miliona eura nedostajućih sredstava za rješavanja problema deficita budžeta. Upravo tim izmjenama je predviđeno, kada govorimo o ovom setu zakona, da višak prihoda se uplaćuje u budžet Crne Gore, kao i dio paketa mjera fiskalnog prilagođavanja u cilju smanjenja ukupnih negativnih efekata ekonomske krize.

Imajući u vidu da određeni broj regulatornih tijela i visinu prihoda koje ostvaruje kao i planirane mjere uštede njihovih rashoda koji će se takođe sprovesti u ovoj godini, procjenjuje se da će ovim dopunskim mjerama u okviru ovih zakonskih rješenja biti omogućeno da se ostvari značajni prihod za budžet.

Polazeći od toga da moramo biti svjesni ekonomskog i finansijskog stanja u zemlji, koji je nastao kao posljedica ekonomske krize i regulatori moraju podnijeti jedan dio odgovornosti, jedan dio značajnog smanjenja rashodne strane, čime će se značajno unaprijediti funkcionisanje javnih finansija. Baš u ovakvim vremenima neophodno je da svi segmenti društva, posebno organi i organizacije koje se finansiraju iz javnih sredstava, da se, prije svega, ponašaju društveno odgovorno.

Pored državnih organa, tu prije svega mislim i na regulatore. I regulatori, kada je u pitanju i visina plata, visina naknada na upravnim odborima, odnosno članstvo u bordu direktora moraju značajno dijeliti sudbinu mnogih drugih organizacija. Prije svega mislim na to da je Vlada svojim primjerom već u dva navrata to uradila a i kada je i u pitanju ovaj parlament došlo je do smanjenja plata pa je normalno očekivati da regulatori u skladu sa ukupnom ekonomskom situacijom moraju voditi računa o tim mjerama.

Da podsjetim da su neki regulatori još 2009. godine počeli sa uvođenjem racionalizacije svojih troškova i da su uveli neke mjere interne ekonomije, čime su se krajnje racionalno ponašali. Međutim, moramo biti svjesni činjenice, kada se uzme analiza regulatora i sa aspekta plata i troškova da postoji prostor njegovog smanjenja i prilagođavanja trenutnoj ekonomskoj situaciji u Crnoj Gori i ravnomjernije podjele odgovornosti, odnosno težine ukupne krize u kojoj se nalazi Crna Gora. Mislim da je u tom pravcu veoma značajno pomenuti i Odbor za finansije, privredu i budžet, na koji smo raspravljajući krajem prošle godine o finansijskim planovima regulatora, donijeli zaključak kojim smo, prije svega, obavezali regulatore da pripreme izmjene i dopune finansijskog plana, čime su upravo bile usmjerene ka tome da vode računa o racionalnoj upotrebi sredstava sa kojima raspolažu. I tada je već bila jedna od mogućih ideja i testirana je da upravo one prihode koje oni ostvaruju u odnosu na troškove koje uzimaju za ovu godinu, da usmjere u budžetu i na taj način se omogući dodatno rješavanje problema deficita budžeta. Napominjem, naravno, sve ove mjere su temporalnog karaktera, znači važiće do 1. januara 2014. godine, i utvrdiće se zapravo opravdanost postojanja, odnosno razloga zbog njihovog postojanja onog trenutka kada se naravno steknu uslovi da ne budu postojali ti razlozi za postojanje ove mjere. Mislim da na ovaj način ćemo značajno doprinijeti rješavanju problema sa kojim se suočava budžet i mislim da apsolutno treba podržati ove mjere, uz, naravno, još jednu analizu predviđenih, odnosno planiranih aktivnosti koje regulatori treba da dostave Skupštini za naredni period da vidimo na koji način su oni preduzeli mjere interne ekonomije i sa aspekta smanjenja plata i smanjenja ukupnih troškova poslovanja. Zahvaljujem.

**PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala i vama, kolega Vukčeviću.

U ime Kluba Demokratskog fronta, riječ ima poslanik Pavlović.

KOČA PAVLOVIĆ:

Ja bih vas zamolio, ako mogu na početku da dobijem minut vremena, pošto sam ja izvjestilac Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, koji je nadležni odbor za zakon o elektronskim medijima, ako mogu samo da dobijem malo vremena samo da kažem nešto o tome.

Dakle, Odbor je zasijedao i nakon obrazloženja koje smo čuli od gospodina Rašketića, Odbor je većinom glasova donio Odluku da predloži Skupštini da podrži ovaj zakon, Predlog izmjena i dopuna zakona o elektronskim medijima, o tome sad trenutno govorim.

Ono što je interesantno da je tu na Odboru, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine bili su prisutni i učestvovali u radu sjednice Odbora i predstavnici Agencije za elektronske medije.

Ono što je razlog zbog čega sam tražio ovo dodatno vrijeme je sljedeće:

Poštovani kolegice i kolege,

Nedavno, sad u januaru prije nedjelju dana u Briselu je održan skrining za Crnu Goru u Evropskoj komisiji u vezi sa 10. poglavljem koje se tiče informacionog društva i medija i predstavnici Evropske komisije nijesu pokazali razumijevanje za najavljenju izmjenu Zakona o elektronskim medijima koje se odnose na rješenje da se višak prihoda na rashodima Agencije za elektronske medije prenosi u budžet Crne Gore. Znači, vrlo jasno su nam poručili prošle nedjelje da je ovo, ovakav predlog, antievropski tekst. Sa druge strane, na sjednici Odbora, gospodin Džafić, ispred Agencije za elektronske medije nam je rekao da ukoliko bi se ostvarila naplata od 100% onoga što Agencija u skladu sa Zakonom prikuplja od emitera i od kablovskih provajdera, da bi u toj varijanti ova ušteda koju predviđa Zakon na godišnjem nivou bila 35 hiljada eura.

Nemojte gospodo zbog 35 hiljada eura da pravimo nešto što je definitivno kontra onoga što nam kažu u Briselu. Pa nemojte da ulazimo, pa sama procedura, nova procedura izmjena toga zakona koji ćemo morati mijenjati, ove izmjene ćemo morati brzo mijenjati, neće sačekati do 2015. osim ako ne mislite da zamrznete evropsko integrisanje do 2015. Moraćemo ih odmah mijenjati. Ovo je šamar Briselu. To sam htio da kažem.

Sada mi dozvolite da nastavim raspravu vezano za ovih šest zakona.

Dakle, šest zakona koji se tiču šest oblasti u kojima imamo nezavisne regulatore, šest zakona ako se primijene odmah, na godišnjem nivou će donijeti uštedu i prihod budžetu od najviše 600 hiljada eura ukoliko promet bude na nivou iz prošle godine. To je, poštovane građanke i građani Crne Gore, taj takozvani značajan prihod za budžet Crne Gore što reče moj prethodnik. Pa nemojte da se šalimo, stvarno. Nemojte da se sprdamo sa ovim domom.

To je 600 hiljada eura, dnevna potrošnja struje KAP-a. Hoćete da uštedite 600 hiljada eura, hoće li ministar da uštedi 600 hiljada eura, pa neka načera Ruse da, neka ispune ono što su zaključci Skupštine Crne Gore. To su, poštovane građanke i građani Crne Gore, te pare koje na kraju vi platite. Rusi troše struju, a vi platite. I sada se ovdje pravi cijela jedna predstava oko toga, 600 hiljada eura na godišnjem nivou. Šest zakona se donosi zbog toga. Svaki dan Rusi toliko potroše u KAP, a dobar broj tih dana vi platite to što oni potroše.

Gospodin Medojević je govoreći u načelnom, da kažem uvodnom dijelu ove rasprave, vrlo jasno rekao i to apsolutno stoji. Ovdje se radi o šminkanju, o kozmetičkim promjenama, itd. jednoga modela koji ne može tako da se mijenja. Ovome modelu iza koga ova vlada uporno nastavlja da stoji, a koji je fijasko doživio, na svim meridijanima ovoga globusa doživio je fijasko, a ova vlada i dalje nastavlja da stoji iza toga modela, i

nastavlja, pokušava da šminka mrtvaca, ovaj model je mrtav, ovome modelu su neophodne strukturne promjene i Demokratski front upravo na tome insistira. I to je ta bitna razlika između onoga što mi zagovaramo i onoga sa čim je izašla ova vlada sa ovim cijelim setom zakona, a što podržava parlamentarna većina, nažalost.

Ja sam rekao na Odboru, ovih šest zakona koji se tiču agencija, ovih takozvanih nezavisnih regulatornih tijela, oni su čist politički marketing. O tome govori ova činjenica da oni, ako bi se primijenili, i ako bi efekat bio maksimalan, onda bi donijeli 600 hiljada eura u budžet. A to je uvredljivo za ovaj dom da mi ovdje dva, tri ili četiri dana raspravljamo o uštedi od 600 hiljada. Molim vas, stavite na papir troškove ovoga što smo mi ovdje, stavite na papir troškove ovoga prenosa, stavite na papir naše dnevnice, itd. itd. bogami ćete doći do pola od tih para. Nemojte to da radimo, molim vas.

Dakle, to je jedan politički marketing, i to loš politički marketing i to je ono što je novo. Ja koliko znam, a čini mi se da imam dug staž u borbi protiv ovoga režima, protiv ovoga nenarodnoga kriminalizovanoga režima, to je novo da je ovaj marketing, politički marketing, ničija ne gori do zore kolega, ovaj politički marketing je loš i to potvrđuje tezu, drugu tezu gospodina Medojevića, sa samog početka uvodne rasprave današnje, a to je da se radi o jednom paničnom menadžmentu i to je ono što zabrinjava. Ova država se nalazi na samom rubu, na samoj litici i ukoliko nešto kolege ne uradimo zajedno, za ovu državu, a ne za ovu vašu vlast, nego za ovu državu ako nešto ne uradimo, bojim se da će sutra biti kasno.

Dakle, završavam. A kada bi zaista, da ne budem pogrešno shvaćen, Demokratski front smatra da se ovo podivljalo stablo ovih nezavisnih regulatora mora okresati. Pa samo jedan nezavisni regulator, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost ima budžet za ovu godinu koji ste vi ovdje podržali, ima budžet koji je naduvan najmanje milion, najmanje milion je više nego što bi trebalo da bude. To je ona agencija u kojoj je prosječna plata hiljadu i po eura, poštovani građani i građanke Crne Gore, to je ona agencija koja ove godine nema šta da radi, a ima budžet kao iz prošle godine, kao da će da rade još jedan toranj u Dajbabama.

Ako želite stvarno nešto da uradite gospodine ministre, gospodine Rašketiću, skrešite njima pare, skrešite im taj budžet.

Samo još jednu rečenicu, gospodine potpredsjedniče, izvinjavam se.

Dakle, to je agencija koja ima dva puta veći budžet i više zaposlenih, nego ista takva agencija u Luksemburgu. To je agencija na čijem čelu je čovjek koji je suprotno zakonu sada izabran četvrti put i to je agencija na čijem čelu sjedi čovjek protiv koga je svojevremeno Vlada Crne Gore podnijela krivičnu prijavu zbog štete nanijete budžetu u iznosu od gotovo 50 miliona eura. Pa zar neko tu među vama misli da ako mu vi date da ostavi pare, koje neće potrošiti i koje će kasnije prebaciti u budžet, zar mislite da će taj čovjek da ostavi i jednog centa?

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Pavloviću.

U ime Kluba SNP-a da li kolega Damjanović ili kolega Lalošević.?Lalošević.

Ne, nemate pravo zato što je ovo prvi krug i u prvom krugu nemate pravo da replicirate.

Izvolite, kolega Laloševiću.

VASILIJE LALOŠEVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Poštovane kolege, poštovani građani Crne Gore,

Evo, čini mi se da su ušli predstavnici Odbora za finansije i budžet, pa je možda bila dobra prilika, zamjeravam vam moj dobri sugrađanine, gospodine Rašketiću, što niste umjesto sada podržali uvodno slovo o ovim zakonima. Trebali ste to uraditi, gospoda iz Odbora za finansije i budžet imali su mogućnost da sada razgovaraju sa ministrom gore oko nekih drugih stvari, ali mogli ste makar nekoliko stvari, umjesto što ste htjeli da reagujete na nečije teze, bilo koga od nas poslanika. Ali dobro, to je vaše pravo i neću da ulazim sad u to.

Ono što sam htio da kažem jeste činjenica da smo se na onoj prvoj tački dnevnog reda uvjerili da Vlada mora da prestane sa takozvanom kreativnom ekonomskom politikom i da svaki novi deficit, odnosno budžetski deficit prebace, riješe nekim novim nametom za zaposlene građane. I ne bih se ja vraćao na priču kolege iz Kluba i ostale kolege elaborirali su to. Uostalom, nismo slijepi kod očiju, imali smo prilike da vidimo i one ljude koji su se danas okupili da s pravom protestuju protiv novih nameta.

Ovo što je danas, ovih pet ili šest zakona na dnevnom redu, a tiču se Predloga zakona o dopunama Zakona o ovim regulatornim agencijama, podsjeća me figurativno na jednu vrstu demonstracije moći. I to demonstracije moći crnogorskog premijera ili Vlade Crne Gore prema svima nama i pokušaj da se neko impresionira. Zašto mislim da je to pokušaj demonstracije moći - zato što me ova vrsta djelatnosti podsjeća i na ono traženje ostavki od 500 funkcionera na nižim nivoima u Vladi Crne Gore. Zašto je to rađeno samo kao marketing potez, kao neka vrsta demonstracije upravo moći u tom jednom čovjeku, a Vlada je to mogla da uradi u jednoj redovnoj proceduri.

E, sada dolazimo do krucijalne stvari vezano za rad ovih regulatornih agencija.

Maloprije smo čuli. Jesu li ovo nezavisne regulatorne agencije? Jesu. Da li se na ovaj način apsolutno ulazi u njihov atar? Ulazi. Jesu li gospoda iz Brisela, nedavno, prije nedjelju dana, poručili da ne radite to, pogotovo u oblasti elektronskih komunikacija i elektronskih medija? Ajde da sada sagledamo šta su sve kolege na Odboru za budžet, ekonomiju i finansije, govorile vama iz Ministarstva za finansije. Koji su to finansijski efekti, jeste li ih sagledali? Maloprije smo čuli da su to veoma male brojke i da su to smiješni iznosi. Da li ste u stvari vi vidjeli da će se na ovaj način te rupe u budžetu države popuniti sa 600 hiljada eura koliko je ukupno planirano da od ovih svih agencija dođe. Čisto sumnjam. Postavljena su vam i pitanja koji su finansijski efekti izmjena navedenih zakona, ali niste ovdje, i trebali ste, gospodine Rašketiću da kažete u uvodu da li se mogao na drugi način riješiti ovaj problem. Da se prati visina zarada zaposlenih u nezavisnim regulatornim tijelima, da gledate obim sive ekonomije u pojedinim oblastima iz rada ovih agencija, da gledate nove modele oporezivanja i unapređenja socijalnog dijaloga pa vam ne bi onda palo na pamet.

Evo ja, sticajem prilika, imam ovdje materijal, finansijski plan i program jedne od agencija za elektronske medije. Ovdje se jasno kaže na koji način oni stiču prihode. Na osnovu jednokratnih naknada za registraciju pružalaca audio vizuelnih usluga, godišnjih naknada po osnovu izdatih odobrenja i drugih izvora u skladu sa zakonom. 54% ukupnih prihoda ide na takozvane godišnje naknade za emitovanje čiji značajni dio je involviran u taj njihov finansijski plan. Šta će biti ako se taj finansijski plan ne ostvari? Šta će biti ako ne bude ovih audio vizuelnih usluga u iznosu koliko je ta agencija prikazala u svom finansijskom planu, što tada gospoda iz Ministarstva niste reagovali, a imali ste opomenu ljudi opozicionih predstavnika u Odboru za budžet i finansije. Zašto tada niste kazali - ajde da sagledamo, a to nije bilo tako davno, prije mjesec dana, čini mi se 28. decembra. Zašto tada niste kazali da se može uticati i raditi na takozvanom planu rashoda i da se eliminišu neki troškovi koji su u nekim agencijama enormni. Zašto niste

pogledali koji su rashodi za primanja i naknade zaposlenih? To su najveća primanja u Crnoj Gori. Zašto niste gledali rashode za službena putovanja i članarine ili kotizacije tih agencija? Ogromne su. Zašto niste gledali njihove rashode za materijal i usluge? Ogromni su spram onoga što je Skupština Crne Gore prikazala kao rashod za materijal i usluge, to je smiješno, mi smo mala djeca, spram nekih projekcija nekih agencija. Zašto niste gledali ostala poslovna terećenja svih ovih regulatornih agencija pa da onda na taj način sagledate i da ne dolazite do ove cifre koja je zaista smiješna oko 600 hiljada evra.

Ali, ajde da pogledamo drugu agenciju o kojoj sam htio da govorim, gospodine potpredsjedniče, hvala vam, zaustavili ste vrijeme, može još minut, minut i po.

Imamo još Agenciju za elektronske... Neka bude onoliko koliko ste dali svom kolegi iz Demokratskog fronta, ja se neću buniti, to je negdje oko pet minuta bilo.

Aktivnosti Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, četiri i po miliona su prihodi. Oni su i manji u odnosu na prethodnu godinu ali manji je iznos ukupnih aktivnosti koje ova agencija ima. Zašto im tada niste rekli da je ovaj njihov predlog plana predimenzioniran? Zašto im tada niste rekli da su ovi troškovi nerealno planirani? Zašto im tada niste kazali da pojedini djelovi ovog plana koji se predviđaju za kontrolu operatera elektronskih komunikacija su previsoki? Zašto ih tada niste opomenuli da ne šalju ljude na obuku, kad imamo toliko inženjera elektroničara na biroima. To su takozvane ad hok obuke koje su prikazane u ovom finansijskom planu i za to se daju velike pare. Dakle, imali ste gospodine Rašketiću, vi iz Ministarstva za finansije mogućnosti da ih elementarno, ako ništa drugo, zaustavite da ne prave takvu projekciju, niste to uradili. I sada, ponavljam još jednom, u skladu sa dobrim planom marketinga pokušavate da ovih šest agencija regulišete, a čini mi se da iznosi koje će država dobiti, koji će se vratiti u budžet nisu veliki.

I finale priče, završavam zaista sa ovom rečenicom, ne sumnjam da ćete se složiti da je najbolji vid punjenja budžeta zahvatanje sa realnog i održivog tržišta. Jedno od najboljih tržišta i realno i održivo, imate atribute, jeste tržište elektronskih komunikacija. Zašto se ne postavi pitanje - zašto dozvoljavamo da gotovo 90% profita odlazi iz Crne Gore. Nisam ja apsolutno za zaustavljanje bilo kakvih investicija ili naprotiv, za svaku dobru kompaniju koja ovdje dođe i radi, ali zašto niste poradili nešto, gospodo iz Vlade, konkretno u ovom slučaju vi gospodine Rašketiću, pošto sublimirate Vladu, da se napravi možda jedan državni operater, da se napravi jedno preduzeće koje će sublimirati svu pamet Crne Gore i koje će od ovih 90% profita koje odlazi van Crne Gore, nešto ostaviti i ovdje nama običnim smrtnicima, odnosno građanima Crne Gore od kojih danas hoćete da uzmete i ono malo crkavice što imaju. Hvala vam.

**PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Laloševiću, vidjeli smo i u ovom primjeru da ulažem u vas uvijek. Nadam se da će to jednog dana, i to veoma brzo, dati pune efekte.

Molim vas, kolega Medojeviću, ne dobacajte.

Sada je na redu Klub SDP-a. Da li imate govornika za pet minuta? Imate, izvolite.

**IZET BRALIĆ:**

Uvaženi predsjedavajući, gospodo iz Ministarstva, drage kolege, poštovani građani,

Razlozi za izmjene i dopune Zakona o regulatornim agencijama su, nadam se, svima poznati. Na žalost, kao i prethodni zakon o kojem smo raspravljali neće to biti jedina potrebna mjera fiskalne stabilizacije u narednom periodu.

Ono što je dobro u svemu tome je da su to, nadam se, privremene mjere stabilizacije. Socijaldemokratska partija je imala jasne stavove i prije rasprave u ovom visokom domu vezano za ova pitanja naročito po prethodnoj tački dnevnog reda gdje smo jasno iskazali stav o potrebama podizanja donje granice oporezivanja i o potrebi primjene progresivne poreske stope, kao i o aktuelnoj temi gdje smo jasno iskazali stav da regulatorne agencije moraju dijeliti sudbinu cjelokupnog društva.

Obzirom da su i jedan i drugi prijedlog Socijaldemokratske partije o prethodnoj tački dnevnog reda prihvaćeni, mi smo i po ovoj tački dnevnog reda saglasni da se podrži, s obzirom da se određena ušteda pravi u ovim mjerama i da očekujemo uštedu od 70.000 € po pitanju ovog zakona o regulatornim agencijama.

Poseban motiv za podršku ovim mjerama je što će određena suma, koja će se uštedjeti prethodnim zakonom i ovim zakonom, ići u procentu od 23 lokalnim upravama. One lokalne uprave koje su najnerazvijenije u državi, a jedna od takvih je i opština Rožaje iz koje dolazim.

Obzirom da će ovim mjerama, kao i mjerama po prethodnoj tački dnevnog reda, biti izuzeto 124.000 građana sa najnižim primanjima i da će uštede o ova dva zakona biti upravo na raspolaganju tom najnižem sloju društva, mi ćemo podržati ovaj stav. Hvala.

**PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Braliću.

U ime Pozitivne Crne Gore kolega Abazović. Izvolite.

**DRITAN ABAZOVIĆ:**

Poštovani potpredsjednici, poštovani gospodine Rašketiću, dame i gospodo poslanici i poslanice,

Na kraju ću se osvrnuti na ovu drugu tačku, ali moram prije toga da se osvrnem na ovu prvu tačku koja je mnogo značajnija. Ne znam zašto smo joj pridali toliko malo vremena ali u svakom slučaju saglasan sam sa odlukom koja je postignuta na Kolegijumu.

Uvođenje poreza, žao mi je što ministar nije prisutan u sali ali vjerovatno ćete mu Vi to prenijeti, uvođenje poreza dokaz je neozbiljnosti Vlade Crne Gore. Znao sam, kada je stupao na mjesto ministra, inače vrlo drag čovjek, da će mu pripasti čast da nosi, odnosno da pokuša da u svojim rukama zadrži vruć krompir. Ali, sve da je i hobotnica ne bi mogao da žonglira sa tolikim vrućim krompirom koji mu je pripao, da uvodi krizni porez i da građanima, jednostavno, uzima jednu mjesečnu zaradu.

Budžet Vlade Crne Gore nije izdržao ni mjesec dana. 28. decembra smo usvojili Budžet za 2013. Godinu, na predlog premijera, koji je trebao da bude finansijski plan za godinu dana. Prošlo je samo mjesec dana, odnosno samo 14 dana, 15 dana su bili praznici, a on je odmah ponio se mjerama o uvođenju kriznog poreza. Ovo nije krizni porez izazvan globalnom ekonomskom krizom. Ovo je krizni porez izazvan lokalnom crnogorskom ekonomskom krizom koja je produkt 23-odišnjeg urnisanja crnogorske privrede, počevši od Ulcinja do Herceg Novog ili od Bara do Pljevalja, ili od Kotora do Mojkovca, Plava i Gusinja, kako god hoćete.

Međutim, dosjetljivi, kao i uvijek, članovi vladajuće koalicije malo su revidirali svoju odluku. Znajući da im dolaze predsjednički izbori i lokalni izbori u Nikšiću i Andrijevici sada su se odlučili da ne oporezuju sve podjednako nego da to počne od onih koji imaju 720 € mjesečnih primanja. Ova klasična varka dijelom je jeftini politički trik i s toga smo podržali sindikat i Uniju slobodnih sindikata danas na protestima i

građane koji, jednostavno, nijesu saglasni sa takvom odlukom. Vjerujte, lično ne bih podržao ni jedan cent poreza na dohodak. Ne radi se ovdje u dohotku, pošto je Pozitivna Crna Gora čim je stupila u Parlament, rekla da plate poslanika treba da idu 10% dolje. Tada ste rekli da je to populizam, a nakon što vam je premijer predložio da 7% od svih, jednostavno od svih, ministarstava i poslanika, umanjimo plate, onda vam je to bila jedna racionalna mjera štednje. To govori o vašoj principijelnosti i to govori koliko ste dosljedni sami sebi i koliko vjerujete zaisto u ono što pričate.

Međutim, na šta je ovaj porez? Je li ovo porez na onu krizu koja treba da zaobiđe Crnu Goru ili koja je zaobišla u velikom luku? Da li je teza, koju često ponavljate, da teret svi treba da dijelimo podjednako, zaista istinita? Jesmo li dobro dijelili svi podjednako? Svaka firma, počevši od onih monopolističkih ima jednake šanse na crnogorskom tržištu. Gospodine Rašketiću, pođite malo do onih poreskih obveznika koji su pretplaćeni da dobijaju svaki tender i vidite koliko su platili poreza, pa onda dođite kod svakog uposlenog čovjeka da mu uzmete po jednu mjesečnu zaradu na godišnjem nivou.

Samo vrlo kratko, ovakve mjere, gospodine Rašketiću Vi to dobro znate, bolje od mene, vi ste ekonomista, umanjuju potrošačku moć građana a umanjivanje potrošačke moći građana neće popraviti naše privredno stanje. Ovo je jedna klasična mantra politike koja se stalno ponavlja - ponavlja, tipično Anino-Janino, kupus i slanino, stalno preskačemo neke prepreke čisto da bi dobijali na vremenu a realno nijesmo u stanju da uradimo progres u našoj privredi. Šta će biti za pet - šest mjeseci ako je samo nakon 30 dana ovaj Budžet jednostavno kiksirao i dokazao da ne može da bude održiv. Šta će biti za pet ili šest mjeseci?

Pozivam članove vladajuće koalicije, iako ne vjerujem da će to imati nekog efekta, ali u svakom slučaju obavljam svoju građansku dužnost da ih pozovem, pogotovo pripadnike manjinskih partija da ovu odluku ne podrže, u najmanju ruku budite časni i pošteni pred građanima pa da je odložimo za jedan period, u najmanju ruku. Nemojte misliti da ćemo sa 12 ili sa 15 mil.€ uštede u Budžetu uraditi neku veliku stvar. Mislim da je to krajnje neregularno i nepravedno naročito prema najugroženijim slojevima.

Na kraju, nešto oko regulatora. Pa regulatori su agencije koje treba da regulišu same sebe. Mislim da je to nešto što je praksa svuda u Evropi . Tačno je, tačno je da su naše agencije jednostavno krahirale, i tačno je da su se tamo dešavale, vjerovatno i koruptivne radnje i da će vjerovatno institucije sistema imati šta da istraže u njihovom poslovanju, ali mislim, realno, da nema potrebe, nema jednostavno osnova da se ovakve stvari, da donesemo set zakona koji neće toliko pomoći Budžet. U svakom slučaju, bilo kakva ušteta u Budžetu jeste korisna i poslanici Pozitivne Crne Gore biće uzdržani po ovoj drugoj tački, a po prvoj tački bićemo protiv i vjerujte da ovakve mjere samo govore da je neozbiljno da je neko ko je zapalio ekonomski požar u Crnoj Gori sada pokušava da ga gasi. Ukoliko nema sredstava i ne znaju da se nađu sredstva, da ne bi slušali ovakve diskusije kao da ste juče došli u Parlament pa tobože hoćemo nešto da uštedimo, a svih ovih godina smo se rasipali, odnosno rasla nam je i siva ekonomija i sve ono što smo uradili kroz privatizacije, mislim da bi bilo korektno da neko od vas podnese ostavku. Hvala.

**PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Abazoviću.

U ime Kluba albanskih partija, Liberalne partije i HGI, ko želi?

Kolega Popoviću, izvolite.



ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovana Skupštino, veoma kratko, Klub poslanika albanskih partija, HGI, Liberalne partije će podržati drugu tačku dnevnog reda - Predlog zakona o regulatornim agencijama.

Svima nama je daleko važnija prva tačka. Ranije sam rekao da su liberali predali prije četiri dana amandman koji vidimo pretpostavljam da će gotovo isti takav predati, od strane DPS-a i SDP-a, danas. Vjerujte nijesam znao, pretpostavljam da su oni videli taj naš amandman koji je predat prije četiri dana, ali u svakom slučaju zadovoljan sam sa tim i na neki način smo taj najsiromašniji sloj ljudi malo zaštitili. Ali, čitav ovaj krizni paket mjera će dati rezultate ako budu svi oni zakoni o kojima sam ranije govorio implementirani i usvojeni u Skupštini, a naročito, još jedan put, ukazujem na Zakon o porijeklu imovine. Znaite i sami koliko ljudi se u tom periodu, tzv. tranzicije privatizacije na sumnjiv način obogatio i moraju se ta sredstva i ti novci koje su oni nezasluženo prisvojili vratiti narodu, državi i usuti u državni Budžet. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama, kolega Popoviću.

U ime Bošnjačke stranke, da li neko želi? Ne.

Prelazimo na onaj dinamični dio pretresa, nadam se. Počinjemo sa kolegom Sekulićem izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolege, tokom rasprave povodom prve tačke dnevnog reda i tokom rasprave po drugoj tački, vidjeli smo svu neprincipijelnost i nekonzistentnost naših kolega iz opozicije. Samo kratko o nekoliko stvari.

Kada je u pitanju uvođenje kriznog poreza vidjeli smo da kolege koje se zalažu za socijalnu pravdu, da oni koji imaju više da budu više oporezovani, kada su to dobili na dnevni red, kada su dobili drugačiji način oporezivanja, sada su protiv toga. Umjesto da oporezujemo po istoj stopi i one koji primaju manje i one koji primaju veće zarade, znači veća stopa se koristi samo za one koji imaju veće zarade i naše kolege iz opozicije su protiv toga.

Pri tom, čuli smo i pitanje zašto se ne otpuštaju, znači u vremenu krize treba otpuštati ljude. Ne. Uvažene kolege podsjetiću vas da ono što ćemo dobiti sa ovim kriznim porezom mogli smo da uštedimo tako što ne bismo zapostavili visokoškolce, koji će odraditi pripravnički staž samo ove godine, ali smo uradili upravo suprotno. Omogućili smo onima koji su završili fakultete da odrade svoj pripravnički staž, tako da ipak moramo reći da malo drugačije razmišljamo kada su u pitanju socijalna pitanja, od vas.

Naravno, tu je priča koja se tiče regulatornih agencija. Nije prvi put da mi ovdje u Skupštini razgovaramo o regulatornim agencijama. Uostalom svake godine dobijamo njihove finansijske planove i glasamo za ono što oni predviđaju u svojim budžetima, ali dozvolićete da smo upravo od kolega iz opozicije svih ovih godina slušali riječi kritike kako na ono što su njihovi finansijski planovi, tako i na ono što je dio njihovih zarada, odnosno visoke zarade njihovog menadžmenta i svih zaposlenih, a sada kada smo predložili da kroz zakone da se sve regulatorne agencije s jedne strane ujednače, i sa druge strane da ono što je ekstra zarada, s obzirom da regulišu određene oblasti, onda imamo kolege iz opozicije koji su protiv toga. Naravno, mi možemo u pojedinim regulatornim agencijama razgovarati na ovaj ili na onaj način, neke smo kritikovali više,

neke smo manje. Ajmo svi zajedno da se podsjetimo kada je u pitanju Agencija koja reguliše oblast ljekova da nikada nijesmo imali riječi kritike niti na njihov finansijski plan niti na njihovu djelatnost. S druge strane kažem, još jedan put, nijesam očekivao od kolega iz opozicije da će biti protiv ovog predloga bez obzira što možemo govoriti o tome da je ušteda manja, bez obzira što možemo govoriti da ta ušteda nije dovoljna. Dozvolićete u vremenu kada smo samo u posljednjih nekoliko godina 300 mil.€ uštedjeli na onome što su diskrecioni troškovi, ili troškovi Vlade Crne Gore, zaista smatramo da je vrijeme i da regulatorne agencije jednako podnesu taj dio krize, jednak dio tog tereta. Naravno, gdje se principijelno ne mogu složiti sa kolegama iz opozicije, a to je pitanje da li je Crna Gora usamljena u ekonomskom prostoru i da li Crna Gora uopšte pripada prostoru Evrope ili pripada prostoru onoga što je globalno tržište. Ne možemo govoriti da je ekonomska kriza crnogorska izazvana iz Crne Gore. Posjetimo se svi zajedno na ono o čemu sam govorio na početku zasijedanja a to je da smo zabilježili vrlo visoke stope rasta u jednom periodu. Uvažene kolege dozvolićete da smo u tom periodu vrlo smanjili ono što je javni dug. 2008. godine imali smo javni dug na svega 23%, ali onoga trenutka kada je počela ekonomska kriza, to se moralo osjetiti i u Crnoj Gori, bez obzira što možemo govoriti da je bankarski sektor na ovaj ili onaj način odgovorio tim ekonomskim izazovima. Dozvolite da i najrazvijenije ekonomije svijeta danas razmišljaju na koji način odgovoriti na krizu, da li je to ono što je bila kejnzijanska škola tokom krize od '29. do '32. '33.godine, da li je to.... Znači, u ovom vremenu zaista je prosto nevjerovatno da takve mjere više ne mogu da donesu efekte kao što su donosile prije 70 ili 80 godina i to upravo zbog toga što je danas ekonomija mnogo drugačija, zato što imamo globalizaciju ekonomije, zato što nakon što učestvuju razne na bankarskom tržištu jednako učestvuju banke iz Amerike i iz Evrope. Imamo potpuno globalizaciju. Za većinu velikih globalnih firmi ne možete da kažete koja je njihova nacionalna ekonomija.

Još jedanput kažem ovo su razlozi zbog kojih se ne slažem sa kolegama iz opozicije, ali u svakom slučaju kažem još jedanput žao mi je što su i ovom prilikom ispoljili svoju neprincipijelnost. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Sekuliću.

Isprovocirao sam čak dvojicu iz Demokratskog fronta. Dogovorite se ko će komentar, da li Labudović ili Pavlović. Ko će od vas dvojice?

Vi bi trebali da znate, kolega Bulatoviću, to.

Izvolite, kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Mislio sam da stvarno oćutim ovo izlaganje da bih racionalizovao raspravu. Gospodine Sekuliću, znao sam da ste demagog, ali ste danas prevazišli samoga sebe. Ako Vi stvarno mislite da čitava ova zveka koja se podiže oko 12 do 15 mil.€ treba i hoće da spasi Crnu Goru i ako vi to dokažete ovoj strani ovamo budite sigurni da ćete imati našu podršku. Ali, nemojte molim vas, ono što su Vam govorele moje kolege, nemojte nas podcjenjivati. U situaciju kada samo jedan vaš tajkun zklao Crnu Goru za 180 mil.€ vi nas nazivate demagozima što smo protiv ovog cijedenja, da kažem, limuna od ove ojađene sirotinje koja će da iskapa 12 mil.€. Šta ćete da riješite s time, gospodine Sekuliću? Koji to ekonomski problem, koji to krucijalni problem ekonomske situacije u Crnoj Gori ćete da riješite sa tim parama? Ovo je , gospodine Sekuliću, ono što je najavio vaš premijer probni balon za ono što tek treba da uslijedi. Ovo je samo,

znate kada se bolesniku postepeno dodaje anestetik da bi u jednom momentu potpuno otlugao na sve.

Prema tome, gospodine Sekuliću, nemojte praviti budale od nas. Ako vam to uspijeva da radite svih ovih godina od građana Crne Gore, makar od nas ovdje nemojte to da činite. Ovih 12 mil. ako zaista rješavaju bilo šta u Crnoj Gori evo obećavam vam podršku Demokratskog fronta za ove zakone, ali jeste da nijesmo doktorirali gospodine Sekuliću, ali tolike budale nijesmo, budite sigurni.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Labudoviću.

Izvolite, kolega Sekuliću.

**PREDRAG SEKULIĆ:**

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Labudoviću, žao mi je što ste ovom prilikom demonstrirali činjenicu da ne poznajete materiju, a sa druge strane činjenicu da nijeste pročitali čak ni ono što su ne samo zakon, nego čak i ono što su naše kolege dostavili kao amandmane. Jer da ste pročitali onda biste vidjeli da oporezujemo sam bruto plate koje su veće od 720 eura. Sada vi meni objasnite koja je...demagogije, kada vi oporezivanje onih viših plata, da ne želite da glasate za to, iako ste se čitavo vrijeme zalagali za jedan takav principijelan stav, a sada nećete da glasate za to.

Uvaženi kolega Labudoviću, zamoliću vas ubuduće, kada želite da polemišete da, prije svega, malo pročitate nešto od onoga što vam se dostavi kroz stručnu službu kroz materijale i da vidite o čemu razgovaramo. U konačnom, što o vama misle, o vašoj politici, o vašem načinu rada, građani su saopštili na način koliko je njih došlo na protest. Moramo da razumijemo da ova Vlada želi da teret krize prebaci jednako na sve, da oni koji imaju više i plate viši porez, oni koji imaju manje biće socijalno zaštićeni. To je upravo ona demagogija o kojoj sam ranije pričao. Vi se zalažete, vaša partija se zalaže, zato se sada otpuštaju sa posla. Ne, mi smatramo da u vremenu krize ljude treba zaštititi, a ne ostavljati ih na ulice. Kažem još jedanput, izbori su najbolje mjerilo što o vama, vašoj politici i vašim riječima misle građani Crne Gore. Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Na vaše izlaganje se za komentar javio kolega Bojanić. Izvolite.

**MLADEN BOJANIĆ:**

Hvala.

U onom dijelu, uslovno rečeno, kako ste je nazvali, demokratsku priču da smo se zalagali za progresivno oporezivanje pa će se teret krize prenese na one koji imaju da plate, mogu da kažem i da vas ponovo pitam, ne znam koji put vas već pitamo, ali to nikako da čujete, šta ste uradili da naplatite 216 miliona eura poreskog duga? Šta ste uradili da naplatite 12 miliona duga za koncesiju? Ko je snosio odgovornost što je 30 miliona eura nenamjenski trošeno po Izvještaju Državne revizorske institucije? Šta ste uradili da se naplate porezi i doprinosi za oko 30.000 ljudi koji primaju neto plate a ne doprinose?

Onoga momenta kada riješite te probleme, to smo vam mi rekli, da ovaj set mjera treba da ide zajedno, ali prvo da se učini sve da se naplati od onih koji su već dužni, od onih koji su imali i te kako velike benefite, od njih naplatiti poreze, pa onda tek tražiti od građana da budu solidarni i da oni od tih svojih prosječnih plata dodatno podnesu teret

krize. Sve dok ovo ne uradite, nemojte očekivati od nas da se solidarišemo sa vama i da se pecamo na vašu udicu da ste vi navodno zaštitnici građana Crne Gore, a mi smo, eto, ti koji sada tražimo veće poreze da se od njih naplate. Opet, kao i hiljadu puta do sada, okrećete teze. Tražim jasan odgovor ko su ti dužnici, ko su najveći dužnici poreskog duga. Ni to ne možemo da znamo. Šta ste uradili da naplatite? Čujemo iz nekih medija nezvanične informacije da je neko dužan milion, neko tri, neko se sudi za milion i po duga...

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Prijavilo se još deset poslanika, tako da moramo biti ekspeditivni. Izvolite, kolega Sekuliću.

**PREDRAG SEKULIĆ:**

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Bojaniću, složićemo se veoma lako oko toga da sve ono što je dug prema državi treba naplatiti. Da ne bude nikakve dileme, ekonomska kriza, ono što je negativan efekat ekonomske krize jeste i lošije poslovanje u svim strukturama, bez ikakve dileme.

Sa druge strane, moramo biti svjesni toga da sama naplata poreskog duga dovešće ne samo u tešku situaciju dio privrede i dio preduzetnika nego će mnogi od njih morati da idu u stečaj. Složićemo se sa druge strane da se sve to ne može uraditi preko noći. Govorimo o raskidanju ugovora o koncesijama, govorimo o raskidanju ugovora sa zakupcima. Sa druge strane, napravljena je evidencija svih poreskih obveznika. U tom dijelu, imamo obećanje i od ministra finansija i od premijera da u tom dijelu neće biti onih koji su povlašćeni, odnosno da će za sve ono što je pitanje naplate onoga što se duguje državi biti u skorije vrijeme uređeno. U svakom slučaju, ovo je onaj dio koji se odnosi na rashodnu stranu, ali svakako pod lupom mora da bude posebno prihodna strana budžeta. Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala i vama.

Sada je na redu kolega Stanić, a neka se pripremi kolega Škrelja.

**NOVICA STANIĆ:**

Uvaženo predsjedništvo, dame i gospodo poslanici, poštovani građani Crne Gore.

Gospodine Žugiću, vjerujem da vam je laknulo kada ste vidjeli gospodina Bojovića i mene danas u Skupštini, jer vjerujem da je u Vladi nastao kaos i uzbuna kada su mediji objavili da su u decembru mjesecu u Pljevljima samo tri dana bila sa normalnom koncentracijom PMD 10 čestica. Evo, vidite, ima preživjelih.

U Crnoj Gori su nekada postojali ljudi koji su znali, kako se to govorilo, da salijevaju stravu čovjeku koji strekne od nečega. Vjerujte da nijesam plašljiv čovjek, ali kada sam jutros oko pola deset dolazio u Skupštinu i vidio ove kordone policije oko Skupštine, streknuo sam. Zna li zašto? Prva pomisao je bila da se ovdje desio nekakav puč, da je predsjednik Skupštine uhapšen, ovo neslaganje oko predsjedničkog kandidata i, vjerujte, uplašio sam se. Onda mi je palo na pamet da su ovdje najavljeni protesti Unije slobodnih sindikata zbog, kako se to stručno kaže, kriznog poreza. Zna li kako bi se to narodski rečeno reklo? Harač, rajo, harač. Odgovor ovog naroda ispred Skupštine danas je bio hljeba, hljeba, gospodaru, nevidjesmo davno hljeba. Još po vrh

svoga toga ide licemjerje i kažu ne mogu da se dijele plate, penzije, socijalna davanja, ako se ne uzme taj harač. Pri tome se brkaju uzroci i posljedice. Meni ova vlast liči na ljekara koji 23 godine nije primijetio da njegov pacijent boluje od opake bolesti, a kada su se pojavile metastaze onda mu propisuje aspirin.

Nije problem ovdje u ekonomskom konceptu. Zapravo jeste. Ako imate neoliberalni koncept 20 godina ili 15, ili ne znam koliko je trajao, dakle imate jednu neuspješnu vlast, jedan koncept koji je propao, pa ne može to „puj pike” ne važi. Ta vlast treba da ide u opoziciju, i to je jedino rješenje. Ta vlast je bila vlasnik i samo ti vlasnici i suvlasnici Crne Gore za ove 23 godine su sproveli pljačkašku privatizaciju. U decembru su računi za struju bili duplirani. Onda nas je u januaru iznenadio snijeg i trećina Crne Gore ostala 15 dana bez struje. Nekad su nam godine počinjale u januaru, a sad nas iznenadi snijeg u januaru. Dok se god ne eliminišu crne rupe u ekonomiji Crne Gore ne može se zakrpati ništa, evo, samo da pomenem KAP.

Jutros, kada sam dolazio u Skupštinu, aktivisti Unije slobodnih sindikata su nam dijelili letke. Zna li šta piše šta je prvi zahtjev u tom letku? Izlazak opozicije iz Skupštine iz svih institucija vlasti. Niko to ovdje iz opozicije nije pomenuo, a ja kao poslanik sa najdužim opozicionim stažom u Crnoj Gori moram da kažem da, nažalost, u Crnoj Gori nema opozicije. Nema je jer nije jedinstvena. Da je ima i da je jedinstvena, poslije one krađe i otimačine volje građana Crne Gore na izborima u Nikšiću, mi smo morali da napustimo i Skupštinu Crne Gore i skupštine Podgorice i Andrijevice i Nikšića, tamo gdje se ne poštuje demokratski izražena volja građana. Umjesto toga, mi smo pristali da sudjelujemo u ovome i bojim se da će vrijeme koje slijedi i ono što će se dešavati po malo ići krivica i na našu adresu. Zna li, ima ona emisija, sjajna, sarajevska, Lud, zbunjen, normalan. Po malo mi Crna Gora liči na državu u kojoj se više ne zna ko je lud, ko je zbunjen, a ko je normalan. Tamo ima jedan izraz koji često upotrebljavaju kada treba neko da ode, kažu - razguli. Mislim da je vrijeme da ova Vlada razguli i da ode. Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala i vama, kolega Staniću.

Kolege, molim vas, ko hoće da komentariše neka se elektronskim putem prijavi jer kada mažete mislim da mene podržavate, tako da iskoristimo ovu tehniku za koju smo dali velike pare.

Sada ima riječ kolega Škrelja, a neka se pripremi ili kolega Damjanović ili koleginja Popović.

**LUIĐ ŠKRELJA:**

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa pomoćnikom, uvažene građanke i građani Crne Gore,

Današnju raspravu tj. dosadašnju su obilježile "teške riječi" i kvalifikacije kao što su kriza, krizni zakoni, krizni porezi, bankrot države, bankrot, udar, udarna, nezavidni položaj naših građana, pljačka, mafija, organizovani kriminal, određene cifre novaca iznesene iz države, skrivene, tobože, na određenom mjestu, nema ko da ih vrati, raskidi političkih koalicija, predsjednički izbori, čini se mrak. Mislim da su se i ljudi koji su protestovali ispred Skupštine, plašeći se neostvarenih želja pojedinica iz opozicije, pjevajući razišli zadovoljni nama i mjerama koje Vlada preduzima, a nikako onim što su očekivali od opozicije. Naravno, opozicija iz poznatog arsenala municije, bez lažne, znači školske i u nedostatku pravih životnih argumentacija, sa problematikom koja je

predmet rasprave po ovoj tački dnevnog reda, mislim da su i ovoga puta pokazali pravo lice.

Savremena tehnologija donijela nam je novi način komunikacije tj. elektronsku poštu, sms poruke i društvene mreže koje nam olakšavaju, ubrzavaju i pojednostavljaju svaki vid saradnje, ali kriju i brojne zamke kojih mnogi mi korisnici nijesmo svjesni ili ih ne shvatamo previše ozbiljno. Između ostalog, ovi savremeni tehnološki prenosioci informacija ponovo vraćaju tržište sa usmene na pisanu komunikaciju, pa samim tim otkrivaju našu elementarnu pismenost ili nepismenost, pogotovo ovo važi za nas poslanike.

Danas u novom dobu, ovakva komunikacija u državnim službama, lokalnim, kao i u privatnom sektoru poslovanja, ostavlja nam prostora za stvaranje i uočavanje novih prihoda koje možemo usmjeriti na neke nam druge bitnije stvari. Kada to kažemo, mislimo na uštedu novca i vremena, jer ovakvim načinom obrazovanja, poslovanja, komunikacije svako od nas može za kratko vrijeme završiti neki posao, obaviti neku radnju za koju nam je nekada trebalo daleko više vremena, prostora i mehanizma do njene realizacije. Zato je ulaganje u sve aspekte elektronske komunikacije u stvari ulaganje u dobitak kako i nas samih tako i firme gdje radimo i djelatnost kojom se bavimo.

Isto tako, inoviranje regulatornog okvira za oblast telekomunikacija i radio-difuzije radi usklađivanja sa EU standardima predstavlja važan zadatak definisan procesom stabilizacije i pridruživanja ka Evropskoj uniji. Crna Gora stvara početne uslove za kreiranje i vođenje politike u oblasti sektora elektronskih komunikacija, audiovizuelnih usluga u skladu sa EU principima i smjernicama. Ne treba zaboraviti ni obaveze preuzete od strane Crne Gore kao članice Savjeta Evrope. Pri tome, posebno treba istaći obaveze vezano za primjenu Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i niz drugih instrumenata kojima se zemlje članice obavezuju da usvoje i primjenjuju standarde vezane za slobodu izražavanja i informisanja, o prekograničnoj televiziji, o nezavisnosti i funkcionisanju regulatornih organa u oblasti radio-difuzije, o mjerama za podsticanje pluralizma medija, o garantovanju nezavisnosti javnog elektronskog emitovanja itd.

Mi analiziramo postojeći zakon vodeći računa o preporukama Evropske komisije, vodeći računa o novoj legislativi Evropske unije. Svaka država, institucija, odnosno socijalna grupa u posljednjih deset godina mijenja način svoje interakcije sa ciljevima te norme. Kao što ste mogli da primijetite, znam, gospodine Daniloviću, da vi nijeste pripremili materijal za ovu tačku dnevnog reda, radi se o Zakonu o elektronskim komunikacijama. Vama je to strano jer ste naučili samo da pričate ono što mislite da ima određene efekte, ali treba se pripremiti za tačke dnevnog reda. Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:**

Hvala, kolega Škrelja. Bilo je vrlo edukativno, kao profesor univerziteta to mogu reći.

Izvolite, kolegice Popović. Neka se pripremi kolega Duković.

**ZDENKA POPOVIĆ:**

Imam komentar na izlaganje gospodina Sekulića, molila bih ga da se zadrži malo u sali, gro moje diskusije biće na njegovu diskusiju.

Ovdje su se sada čule neke teze od gospodina Sekulića koji je, prije svega, rekao da je opozicija protiv oporezivanja visokih zarada što, zaista, mislim da ne stoji. To je jedna teza.

Drugo, gospodin Sekulić je rekao da su oni apsolutno protiv otpuštanja radnika i da apsolutno želi da se poreski dug naplati, ali da je situacija takva da se poreski dug ne može naplatiti jer je privreda nelikvidna. Postavljam sada pitanje gospodinu Sekuliću i vama, prije svega, ministre finansija, i prije sam vas pitala i sada ponovo pitam, kako poslije 23 godine vaše vladavine se moglo desiti da se stvori dug od preko 200 miliona eura poreskog duga, pri čemu ste, to sam prije zaboravila da vam kažem, preko 100 miliona otpisali poreskog duga? Kakav ste poslovni ambijent stvarali i kako je moguće da imamo nelikvidnost privrede? Kako je moguće da sve osim ovog poreskog duga kojeg imamo danas imamo i neke privredne subjekte čiji su osnivači lokalne samouprave kao, pomenuću, s obzirom da sam i odbornica u Skupštini Glavnog grada, Dioničarsko društvo "Putevi" koji imaju poreski dug, gospodine ministre finansija, znači neplaćene obaveze po osnovu poreza i doprinosa u iznosu od 1.700.000 eura, i to preduzeće je dovedeno pred stečaj i 150 radnika ostaje na ulicama, 150 porodica će ostati bez hljeba. Ona vaša briga, kako ste rekli, o radnicima i o građanima Crne Gore, evo kakva je. Da li će ti radnici otići na Biro poslije dugo godina rada sa 50 eura mjesečne nadoknade za naredne dvije godine? Znamo da je preduzeće Putevi bilo jedno od najperspektivnijih i najproduktivnijih preduzeća Glavnog grada i preduzeće koje je svakako obavljalo svoje poslove iz svoje nadležnosti onako kako je trebalo i da to preduzeće obavlja poslove od javnog interesa i da se u tom smislu i finansira jednim dijelom iz budžeta Glavnog grada. Da li to neko hoće smišljeno da zatvori to preduzeće?

Molila bih vas sa pozicije ministra finansija da apelujete na izvršnu vlast Glavnog grada, prije svega na gradonačelnika Podgorice gospodina Mugošu, da učini sve da ovo preduzeće ne pođe u stečaj već da nastavi da obavlja svoju djelatnost onako kako treba. Znamo da to preduzeće ima jako vrijednu imovinu, znamo da ima upravu zgradu koja se nalazi u sred centra Podgorice. Pitam vas da li neko želi da tu imovinu privatizuje i uzme za neke jeftine pare i da privatnici uzmu da rade poslove koje radi preduzeće Putevi? Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:  
Hvala, koleginice Popović.

PREDRAG SEKULIĆ:  
Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.  
Koleginice Popović, samo nekoliko stvari.

Govorio sam o tome da su kolege iz opozicije vrlo neprincipijelne zato što su se zalagale, a takvih glasova se čulo danas, ... opoziciji, zalagale su se, s jedne strane, za otpuštanje iz javnog sektora, a mi smo rekli ne, ne želimo da otpuštamo iz javnog sektora. Naprotiv, finansiraće se i program odrađivanja pripravničkog staža za visokoškolce koji je težak nekih 10 miliona eura, znači onoliko koliko se od ovog kriznog poreza očekuje kao pozitivan efekat, jer smatramo da svima treba pružiti jednaku šansu.

S druge strane, ne možete me ubijediti da onda kada smo izašli sa progresivnom stopom oporezivanja pod koju će potpasti samo oni koji primaju preko 720 eura bruto zarade i umjesto oporezivanja 124.000 građana biće oporezivano samo 44.000, znači onih sa većim primanjima. Upravo zato što su se takve ideje čule iz klupa opozicije ranije, začudilo me je zašto danas nećete da glasate.

Samo u tom dijelu smatram da ste vrlo neprincipijelni, govorim kao opozicija, ne vama lično nego kažem da je opozicija vrlo neprincipijelna kada govorimo o

progresivnom oporezivanju, s jedne strane, ali kada se to ponudi kroz dokument onda nemaju snage da kažu da, to je to, i na taj način želimo da ono što je teret krize jednako rasporedimo na sve. Naravno, govorio sam oko toga, vi ste naveli jedan primjer gdje je utvrđen poreski dug i poreski dug treba da se naplati, zna se ko je osnivač javnog preduzeća i zna se na koji način se to naplaćuje. Samo govorimo da taj poreski dug nije samo u onom dijelu koji se odnosi na privatna preduzeća, nego taj poreski dug može isto tako da bude i poreski dug lokalnih samouprava. Zaista mi je žao što poslovnički nećete imati mogućnost da mi odgovorite, nekom drugom prilikom. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolega Sekuliću.

Ja ću odrediti da li ima pravo ili nema.

Izvolite, kolegice Popović.

ZDENKA POPOVIĆ:

Gospodine Sekuliću, treba da vam ispunim želju da vam odgovorim. Prije svega, hoću da vam kažem da ste vi tražili ovim zakonom da se oporezuju prosječne zarade. Mi smo tražili našim amandmanom da se oporezuju visoke zarade. Vidjeću vas sada kako ćete glasati za amandman SNP-a, prvo to.

Drugo, navela sam primjer, gospodine Sekuliću, jednog preduzeća čiji je osnivač Glavni grad. Kako je moguće da i Glavni grad, jedna lokalna samouprava i vi kao Vlada, a tu ste, vršite vlast preko 20 godina, sistematski uništavate jedno javno preduzeće koje radi poslove koji su od interesa, velikog interesa za lokalnu samoupravu? Kako je moguće da je neko dozvolio da takvo jedno preduzeće koje je osnovao Glavni grad duguje 1.700.000 eura po osnovu poreza i doprinosa, gospodine Sekuliću? Kako je moguće da se dozvoljava da imovina tog javnog preduzeća koje je deoničarsko društvo treba da pripadne nekom privatniku, da to neko kupi kako bi se naplatili porezi i doprinosi? Toliko. Hvala lijepo.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala, kolegice Popović.

Sada je na redu kolega Duković, a neka se pripremi kolegica Bošnjak. Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, sada ste prekršili Poslovnik o radu Skupštine Crne Gore. Kada je uvažena kolegica Popović u svojoj diskusiji govorila, pomenula je poslanika Sekulića, i on je odgovorio. Po Poslovniku o radu Skupštine ona nije imala pravo na repliku. Molim vas, vodite računa o Poslovniku Skupštine. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Đe se izgubi crnogorsko džentlmentstvo?

Izvolite, kolega Dukoviću.

HALIL DUKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Gospodo poslanici, uvaženi članovi Vlade,

Pokušaću da se vratim na dnevni red, na one predloge zakona koji su danas na dnevnom redu. Reći ću na samom početku da tri izmjene zajednički karakterišu predložene izmjene u setu zakona koji je danas ovdje pred nama na dnevnom redu.



Prva izmjena tiče se viškova prihoda koja ostvaruju agencije u svom radu i one će ubuduće predloženim zakonskim rješenjem biti sastavni dio budžeta Crne Gore.

Ono što treba napomenuti ovom prilikom jeste da agencije do sada nijesu bile korisnici budžeta Crne Gore, da su prihode za svoj rad ostvarivali iz sopstvenih izvora zakonom definisanih. Ono što je bilo značajno, što se odnosi na današnje predložene izmjene zakona jeste da su viškove koje su one ostvarile u svom radu one same raspolagale tim viškovima, u skladu sa zakonom. Međutim, sada se predlaže da se ti viškovi ubuduće uplaćuju u budžet Crne Gore.

Ono što je još važno istaći ovom prilikom jeste da se ovom mjerom ne ugrožava rad agencije jer se ne tiče njihovog rada, tiče se samo onih viškova koje oni prikazuju.

Druga značajna karakteristika predloženih izmjena jeste rok trajanja ove odluke. Predloženim zakonskim rješenjem ona je ograničena na dvije godine, znači do 1.01.2015. godine, vjerovatno će u ove dvije godine efekti ekonomske krize biti manje izraženi na našu ekonomiju. Nadam se da će nastati potreba za ukidanjem ovih potreba.

Treća karakteristika jeste brzina stupanja na snagu ovih odluka. Naravno, to je razumljivo jer u ovakvoj ekonomskoj krizi treba donositi i brze odluke.

Ono što bih se složio sa nekoliko poslanika koji su ovdje izlagali jeste da mjere ekonomske štednje koje se uvode i ovdje nijesu mjere koje uživaju popularnost. One ne uživaju popularnost ni kod onih koji ih donose, ne uživaju popularnost ni kod onih na koje se odnose. Svi smo svjesni činjenice da svako stezanje kaiša dodatno opterećuje i svakog građanina, svaku porodicu, opterećuje na ionako tešku materijalnu situaciju. Isto tako, vjerujem da smo i svi svjesni da je i Vlada izračunala svaki efekat moguće krize i da će uraditi i radi sve na tome da efekti krize koji su svugdje u svijetu prisutni budu što manje i primijećeni u Crnoj Gori. Ako se upitamo zašto sve ove mjere, naravno mjere su samo da bi se očuvala stabilnost budžeta, a znamo da čuvajući stabilnost budžeta, odnosno finansija jedne države, najbolje čuvamo i ukupnu stabilnost države. Ako nam budžet nije stabilan, onda ni država nije stabilna. Želeći da izbjegnemo sve one situacije u koje su se našle određene zemlje, i to mnogo jače i razvijenije ekonomije nego što je naša, moramo uvoditi ove mjere da bi, ipak, situacija bila stabilnija i da bi se ova kriza mogla na mnogo bolji, na mnogo efikasniji način prevazići. Takođe, moramo pokazati ozbiljnost prema našim evropskim partnerima, jer ako se znamo ponašati u ovoj ekonomskoj krizi onako kako se ponaša sav svijet, a to je štednja, onda je normalno da će to biti još jedan dodatni korak, još jedan stimulans, još bolji stimulans ka putu ka Evropskoj uniji.

Često se pitamo da li uvođenje mjera štednje ili ne. Treba se upitati koje su to zemlje u svijetu koje još uvijek nijesu uvele mjere štednje. Mislim da ih danas u svijetu nema. Svaka država u svijetu je danas uvela sistem štednje, pa nije ništa novi i što se radi u Crnoj Gori i u svim drugim državama. Ono što treba istaći, da su i mnogo razvijenije zemlje sa razvijenom ekonomijom uvele mnogo drastičnije mjere štednje nego što je to uradila Crna Gora.

Što se tiče predloženih izmjena o kojima sada raspravljamo, hoću samo da naglasim da su to mjere koje uopšte ne utiču na standard građana, ni na bilo koji način utiču na rad regulatornih agencija. One samo onaj višak sredstava koje one ostvare budu dio budžeta, a budžet znamo da koriste svi građani. Znači, višak sredstava koje ostvare ove agencije, biće dio budžeta, odnosno biće sredstva za izmirenje potreba svih građana. S tim u vezi, vjerujem da ove predložene izmjene ovih šest zakona, trebamo svi podržati. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Hvala vama. Izvinite zbog prekida.

Milan Knežević sada ima riječ, neka se pripremi kolega Neven Gošović.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče,

Poštovani gospodine Žugiću, gospodine Rašketiću, uvaženi građani Crne Gore,

S obzirom da ova današnja rasprava, uz sve uvažavanje, ima neku komemorativnu konotaciju, postavio bih jedno retorsko pitanje i za sve građane Crne Gore, i za nas poslanike, i za Vladu.

Tužni skupe, jeste li zadovoljni? Danas po drugi put radimo rebalans, a koliko će ih biti u ovoj godini veliko je pitanje, i to u atmosferi opravdanih građanskih protesta, jer građani Crne Gore više ne mogu da stežu kaiš kako se to blago izrazio sedmostruki premijer Đukanović, i više nema mjesta na njihovim stomacima osim da ga stegnu oko vrata. Stvarno mislim da nije ni nužda da izvršimo neko kolektivno samoubistvo. Zato bih volio da nam gospodin premijer ako gleda ili sluša ili ako mu neko od vas prenese, ako uopšte i smije ko da mu prenese, da nam objasni, kako on steže kaiš. I žao mi je što demonstranti danas ispred Skupštine zajedno sa mnom i sa opozicionim poslanicima koji su bili, nijesu otišli do mjesta stanovanja gospodina Đukanovića, ispred Gorice, da nam se obrati na terasi ili makar sa terase da nam pokaže njegov kaiš da vidimo koliko ima rupa na njegovom kaišu i kako se on bori sa mjerama ekonomske krize, a ubijeđen sam i kad bi pokazao njegov kaiš, da bi njegova cijena bila mnogo veća od onih otpremnina koje se dobijaju iz Fonda rada a iznose 1920 evra.

Ko je kriv što smo se našli u ekonomskom, socijalnom i institucionalnom i svakom drugom beznađu, i što sigurnim koracima stižemo Grčku. Da nijesu ovi radnici koji su danas protestovali ispred Skupštine, da nije ova antidržavna opozicija sklapala kriminalno katastrofalne privatizacione ugovore po podgoričkim kafićima uz jack daniels i martel, koji su nas zavili u crno, i sad samo čekamo da se aktiviraju višemilionske garancije za KAP, dok otplaćujemo već aktivirane euro po euro od električnih brojila, kablovske televizije i telefonskih kartica. I što je rješenje, poštovani gospodine ministre? Ko treba da odgovara za ove štetne privatizacione ugovore koje smo sklapali po podgoričkim kafićima? Treba li da uhapsimo i procesuiramo konobare iz Granda, jer su služili pijane goste, jer trijezan čovjek ne može zaključiti onako katastrofalan privatizacioni ugovor sa KAP-om? Postoji li više uopšte prostora za oporezivanje crnogorskih građana a da to nije još i oporezivanje vazduha i spavanja? Nema. Ostalo je još da uvedemo porez na vazduh i spavanje ili bolje reći i nesanicu, pošto 90% građana Crne Gore ne može ni da zaspri od muke, ne znajući kako će da prežive naredni dan zajedno sa svojom porodicom. A šta je sa onih 20 porodica čije bogatstvo u septembru po nekim podacima iznosi dvije milijarde evra, dok je ukupan crnogorski dug u septembru iznosio 1.700.000.000 evra. Ko su ti ljudi? Znate li imena tih 20 Crnogoraca koji su uspjeli da u ovih 20 godina zarade 2 milijarde evra? Očekujem od sedmostrukog premijera da nam da primjer i navede imena tih ljudi, da nas oni nauče kako da štedimo, kako da izađemo iz ekonomske krize i da nam bude primjer. Neka upravo ti ljudi podnesu, gospodine Žugiću, teret ove ekonomske krize i pomognu crnogorskoj državi tako što će investirati ove 2 milijarde evra i onih 6 milijardi evra o kojima je govorio gospodin Đukanović, da ih vrata sa onih egzotičnih ostrva i destinacija čija imena mi ne umijemo ni da izgovorimo. Ponovo pitam, zašto gospodin Đukanović nije uspješan u vođenju Crne Gore kao što je uspješan u privatnom biznisu? Pa on ili

njegova porodica ima fakultet, ima banku, ima rudnike, ima hotele, ima poslovne objekte, ima stambene objekte, najbolje da gospodin Đukanović, odnosno njegova porodica pođe u stečaj, tako ćemo se najlakše naplatiti, čitava Crna Gora. Zašto tako jedan uspješan čovjek, premijer, pobjedničkog duha kao što je bila jedna knjiga u prethodnom periodu, nije tako uspješan i kad vodi državu Crnu Goru? Zašto država nije spremna na primjeru racionalnosti da da primjer građanima Crne Gore? Zašto nijeste objedinili predsjedničke i lokalne izbore i tako uštedjeli 1.200.000 evra, nego licitiramo, odnosno licitiraju gospodin Krivokapić i Đukanović može li Filip dva ili tri puta, i čekate potvrdu glavnog Odbora DPS-a, da kažu Filipu može li tri puta da bude predsjednik i da se kandiduje. Da li mi imamo novca za ove predsjedničke izbore ili ćemo iz duga organizovati ove predsjedničke izbore koji nas čekaju 9.marta, isto kao što imamo za lokalne izbore? Moliću još za 20-tak sekundi. Znači, da li imamo novca za lokalne izbore u Andrijevici i Nikšiću? Ako već imate novca, želje i volje da vještački izazivate krizu u Andrijevici i Nikšiću i ponovo vodimo i tjeramo građane Crne Gore na nove izbore. Mi smo predložili set od 14 zakona, pominjao sam već u sredstvima javnog informisanja da je potrebno oporezovati finansijske transakcije, višak stambenog prostora. Imamo 29.500 slobodnih stanova u Crnoj Gori, a ovamo mladi bračni parovi žive kao podstanari na periferiji. Za koga su građeni ti stanovi? Da li su ta sredstva za izgradnju tih stanova u stvari pranje novca? Ko su ljudi koji su napravili 29.500 slobodnih stanova, 29.500 slobodnih stanova dok se čitava Crna Gora nalazi na ivici krize. I završavam, treba ukinuti taksu euro po euro, i uvesti progresivni metod oporezivanja, a ne linearni. Nažalost, nemam više vremena, a zaista bih sa zadovoljstvom polemisao oko ovoga. Zahvaljujem.

**PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Idamo dalje, kolega Gošović ima riječ, neka se pripremi kolega Damir Šehović. Izvolite.

**NEVEN GOŠOVIĆ:**

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, predstavnici Vlade,

Na nedavno održanim parlamentarnim izborima Crna Gora je odlučila da nastavi sigurnim putem naprijed. Putem koji vodi u novi, viši kvalitet života crnogorskog društva, putem kojim se stvaraju uslovi za viši nivo životnog standarda svakog pojedinca i svake porodice u našoj zajednici. Ovo su, poštovani građani, uvodne riječi premijera Đukanovića u njegovom ekspozeu mandataru za sastav Vlade Crne Gore podnesenim ovom parlamentu 04. decembra 2012. godine. A sada je valjda svakome jasno da početak tog Vladinog puta nema ništa zajedničkog za stvaranje uslova za viši životni standard građana. Budžetsku godinu Vlada je započela uskraćivanjem prava na usklađivanje penzija u skladu sa Zakonom o penzionerima u Crnoj Gori u 2013. godini. I ne samo da su im te penzije umanjene za procenat od 3,3% već će njihova osnovica za usklađivanje penzija u 2014. godini biti umanjena za taj procenat. Dakle, biće dvostruko oštećeni.

Druga mjera otpočeta je novim nametima na zaposlene građane u vidu povećanja stope poreza na dohodak fizičkih lica, o kom zakonu smo obavili načelnu raspravu u ovom parlamentu. Bez obzira na predložene amandmane poslanika Jelića i Šehovića, to je samo put da u Crnoj Gori imamo puno više siromašnih, a posebno te mjere imaće za posledicu dalje ekonomsko zatiranje srednjeg društvenog sloja koje bi

trebalo da predstavlja pokretačku snagu svakog društva. Jer osnovica mjesečne neto plate, zarade od 480 eura ne predstavlja visoka primanja da bi trebala da predstavlja osnovu za uvođenje novih dodatnih poreza, a da ne govorimo da bi to trebalo da budu krajnje mjere.

Sa druge strane, bogataši u Crnoj Gori neće biti u obavezi da makar dio ekstra profita vrate Crnoj Gori, jer Vlada očigledno ne namjerava da predloži uvođenje dodatnog poreza na imovinu i dohodak najbogatijim ljudima u Crnoj Gori.

Treću grupu Vladinih mjera sa najmanjim finansijskim efektom svakako predstavlja set predloga zakona kojima se predviđa da sredstva koja preostanu na računu regulatornih agencija nakon isteka poslovne godine, predstavljaju prihod Budžeta Crne Gore. Set ovih predloga zakona problematičan je u pogledu njihove usklađenosti sa pravnim sistemom. To se najbolje vidi kada je u pitanju Predlog zakona o izmjeni i dopuni zakona o energetici, a koji predlog zakona na Odboru za zakonodavstvo je podržan samo sa jednim glasom za. Naime, Zakonom o energetici, odredbama člana 24, propisano je da je Regulatorna agencija za energetiku samostalna neprofitna organizacija, funkcionalno nezavisna od državnih organa i energetske subjekata koja vrši javna ovlašćenja u oblasti energetike. A odredbama člana 45 tog zakona precizirano je iz kojih naknada Agencija za energetiku obezbjeđuje sredstva za svoj rad i, što je posebno značajno, stavom 7 tog člana utvrđeno je da se sredstva koja preostanu na računu Agencije nakon isteka poslovne godine u kojoj su obezbijeđena, prenose u narednu godinu, a naknade za narednu godinu se umanjuju za tu sumu.

Predlogom zakona kojeg danas razmatramo upravo se mijenja taj član 45 stav 7, na način da su sredstva koja preostanu na računu Agencije nakon isteka poslovne godine, prihod budžeta Crne Gore. Time se eliminiše mogućnost koju poznaje sada važeći zakon, da se naknade za narednu godinu umanjuju za iznos prenesenih sredstava iz prethodne godine, naknada za licence i ostale naknade koje plaćaju subjekti koji koriste usluge ove agencije, što u krajnjem može imati uticaja i na visinu cijene električne energije i na prava građana po tom osnovu. Ono što je takođe karakteristično jeste da predlozi ovih zakona su koncipirani na način da će se primjenjivati do 01. januara 2015. godine. Shvatili smo na odborima predstavnike predlagača da je namjera predlagača da se ova sredstva, višak ovih prihoda nad rashodima ovih agencija ubiraju u dvije poslovne godine, znači za 2013. i 2014. godinu. Ali, ovakva koncepcija norme praktično znači da će se primjena ovih zakona odnositi samo na finansijsku 2013. godinu ovih agencija. Primjena ovih zakona za 2014. godinu neće biti moguća, jer kada se utvrdi iznos prihoda nad rashodima ovih agencija za 2014. godinu, a to je neka mogućnost da do kraja mjeseca marta 2015. godine ovi zakoni neće biti u primjeni jer će njihova važnost prestati do 01. januara 2015. godine, gospodine ministre. Bilo bi interesantno zaista da obrazložite na koji način će se primjenom ovih odredbi zakona ovako koncipirati, ubrati ovi prihodi, odnosno prenijeti višak ovih sredstava za poslovnu 2014. godinu.

Sve ovo govori da će prihodi biti neznatni, šteta će biti mnogo veća sa aspekta kršenja prije svega evropskih standarda kada je u pitanju nezavisnost regulatornih agencija, a i ovako koncipirane norme jasno govore o neozbiljnosti Vlade kada je pripremala predloge ovih zakona koje, po našem mišljenju, ova skupština ne bi trebala da podrži. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Damir Šehović sada ima riječ, nakon njega Goran Danilović.

Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi ministre Žugiću, poštovane kolege,

Dozvolite mi da se kratko osvrnem i na ovaj drugi dio paketa mjera koji je Vlada Crne Gore pripremila i koji je uputila ovom visokom domu i da iznesem nekoliko svojih sugestija vezanih za iste. Prije toga bih rekao da mi ipak, da bismo objektivno sagledali okolnosti moramo imati u vidu da o ovom antikriznom paketu mjera govorimo u situaciji kada se čitava i evropska pa i naša ekonomija suočava sa najvećom krizom od one velike ekonomske krize koja je završena 1933. godine, i da vanredne okolnosti traže i neke vanredne mjere. I u tom smislu treba razumjeti i kompletnu namjeru i Vlade i motive koji su je vodili kada je predlagala ovakva rješenja.

Međutim, ono što želim da kažam jeste činjenica da je Vlada u prethodne četiri godine od momenta od kad je ekonomska kriza počela da se odražava na naš ekonomski sistem, već implementirala jedan čitav niz mjera, tako da ovo nijesu prve antikrizne mjere koje se usvajaju, već su samo jedne u nizu mjera koje se već evo četiri godine primjenjuju. Podsjetiću vas da je samo u prethodne četiri godine neproduktivna javna potrošnja smanjena za preko 400 miliona eura. To je podatak koji svakako govori o opredijeljenosti Vlade da štedi na pravim pozicijama i opredijeljenost Vlade da smanjujući tekuću javnu potrošnju ostavi više prostora za razvojnu komponentu budžeta. Podsjetiću vas da su diskrecioni rashodi smanjeni i da oni danas iznose u budžetu svega nekih desetak procenata. Podsjetiću vas da su upravo imovinski porezi promijenjeni na insistiranje Socijaldemokratske partije na način što je prepoznata progresivna stopa, kada je riječ o imovinskim porezima budući da se svaki sekundarni stambeni objekat dodatno oporezuje stopom koja je duplo veća od prethodne. Reći ću i to da su u nekoliko navrata smanjivane zarade funkcionerima, reći ću i to da su mijenjani zakoni o letelicama, plovnim objektima itd. Dakle, čitav niz antikriznih mjera je prethodio ovim mjerama.

Danas smo imali priliku da razgovaramo o takozvanom kriznom porezu na dohodak i sada je trenutno na dnevnom redu ovaj drugi dio mjera koji je vezan za regulatorne agencije. Regulatorne agencije svakako ne vode ekonomsku politiku, ali su kao odgovorne institucije dužne da osluškuju kakva se ekonomska politika u državi vodi. Stoga smatram da ako nam je blizak taj princip, a ne vidim razlog zašto ne bi bio, da bi oni trebali da snose svoj dio odgovornosti i da oni bi trebali, dakle, da se ponašaju onako kako se ponaša čitavo društvo, a to je pokušaj da se maksimalno uštedi kako bismo održali makroekonomsku stabilnost i kako bismo održali fiskalnu stabilnost. Dakle, ne smije biti izuzetaka, jer jedino na taj način možemo ostvariti onu socijalnu koheziju koju mi kao država socijalne pravde moramo njegovati. Da li je ovo atak na nezavisnost regulatornih institucija? Rekao bih da ne, jer je veoma opasno ukoliko nečiju nezavisnost mjerimo debljinom novčanika. Mislim da su i ljudi koji upravljaju tim institucijama odgovorni pojedinci, pravi profesionalci, tako da ni nakon primjene ovog paketa mjera neću da vjerujem da će oni biti manje nezavisni nego što su bili prije toga. Regulatorne agencije zaista ne postoje da bi ostvarivale profit, i tu se u potpunosti slažem sa svim kolegama koji su maloprije o tome govorili, ali kada već profit ostvare, onda je red da taj višak prihoda u ovom kriznom momentu ide u budžet, pa da taj iznos se kroz redistributivnu funkciju budžeta vraća poreskim obveznicima, jer je u konačnom taj prihod na ovaj ili na onaj način uzet upravo od tih poreskih obveznika. Zato sam siguran da će ova argumentacija biti dovoljna da podržimo i ovaj drugi antikrizni paket

mjera koji je pripremljen od strane Vlade i vjerujem da će to rezultirati time da će taj paket biti usvojen i da će u onim rokovima koji su propisani izmjenama zakona, početi da se primjenjuju. Da li će to biti kraj borbe protiv svih onih devijacija u našoj ekonomiji, rekao bih da ne. Mi tek počinjemo da se bavimo ozbiljnim problemima s kojim se naša ekonomija suočava, pomenuo sam ih u prvom izlaganju, to su nelikvidnost i spirala javnog duga. Tek nas očekuje čitav niz mjera koje bi trebalo da budu na fonu pokušavanja rješavanja ovih problema, ali ono što je dobro i ono što je ključno, ono što ovdje treba otvoreno reći, imali smo konstruktivan odnos ministra finansija koji je formirajući radnu grupu koja će se upravo baviti ovim problemima otvorio prostor i za predstavnike opozicije, da i aktivnim učešćem daju konstruktivan doprinos što je svakako pokazatelj da se od ovih problema ne bježi, već da postoji ozbiljna inicijativa da se oni zajednički rješavaju. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Kolega Danilović sada ima riječ, neka se pripremi kolega Zoran Miljanić.  
Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, uvaženi građani, dame i gospodo, kolegice i kolege,

Vi napravite neku neprijatnu situaciju da iako smo oštećena strana, gotovo nam bude neprijatno što ne možemo malo više da pomognemo. Gotovo da se od svakog od nas očekuje da se žrtvuje i da u tom prinošenju žrtve izgubi mjeru da spasimo posrnulu privredu. Očekivao sam od vas kao kolega poslanika bez obzira što smo u različitim taborima, vi u vladajućoj a ja u opozicionoj, malo više solidarnosti, da možda kažemo javno da mi nemamo krivicu zbog ovoga. Ja je ne osjećam i građanima to kažem u lice, potpuno otvoreno. Ovo izgleda ovako mora, vi ste tako željeli. Ovi ljudi su vam ovo prećutno negdje i obećali, bez obzira što ne govore uvijek ono što misle, mogli ste naslutiti da će biti kriza sve jača, da će Đukanović uvesti krizni porez, da ćemo krizirati svi. Uvažene dame i gospodo, kako ste mislili drugačije? Ovo neko mora da plati. Problem je, iako ja ne volim da se poštapam narodnim poslovicama, u tome što smo mi kasno počeli da štedimo, a narod kaže, ne štedi se na praznu vreću. Kako to sad liči na nas.

Znate šta je problem u stvari, uvaženi građani - što neće ovim stati stezanje kaiša, i moje kolege iz vladajuće strukture znaju da je ovo samo jedan od načina. Biće još teže. Ovo znaju i uvaženi politički predstavnici manjinskih naroda u Crnoj Gori. Podsjećam njihove sunarodnike a moje komšije, vi više niste u vlasti dio koji je nepotreban, nego nužan dio. Vi uvodite porez svojim prijateljima u Rožajama u Plavu u Ulcinju, tamo gdje se najteže živi, na našu žalost. Dakle, vi ste obećali očigledno pa sada sprovodite tu politiku. Demokratski front vam nudi - pređite na ovu stranu, pa da sprovodimo drugačiju politiku, pa da ne zavlačimo ruke u džepove ljudi po rubovima Crne Gore koji ionako jedva žive. Jedva, doslovce, živi. Govorim ovo kao čovjek čija porodica najuža, otac i majka, već 15 dana bez struje žive, manje od 40 kilometara od glavnog grada. Imali smo struju prije 50 godina. Sramota. Ne zbog toga što je to moja porodica, tamo je pola opštine kolašinske u takvom stanju i niko o tome više ne javlja, to više nije vijest, to je potpuno normalna stvar. I tim ljudima koji su ove zime štetovali zimnice, vi ste prethodno uveli one takse, pa sada krizni porez i sve ostalo. Treba tako,

mi smo sve to zaslužili, mi sami biramo svoju sudbinu i treba konačno da se naučimo da budemo odgovorni kada biramo.

Uvaženi građani, spreman sam da ispoštujem onu preporuku da napustim Parlament. Spreman sam da izađem možda sa svim svojim kolegama, ali hoću prije toga građanima koji to od nas traže da saopštim da ih time nećemo spasiti. Budite sigurni da ćete vi i dalje uredno plaćati ove krizne poreze, da će vam ih Vlada uvoditi dodatno i da vam mi ništa time pomoći nećemo. Ako zavisi od mene, ako mogu svojim napuštanjem institucije parlamenta da vam pomognem, tu sam, ali vi mi objasnite kako. Mislite da će oni voditi pravedniju politiku ako izađemo na ulicu. Nijesam vidio da je to nekako jedno sa drugim povezano i da je to do sada bilo tako. Meni se čini da bi oni jedva dočekali da mi izađemo odavde i da se prosto onda rašire onako i da vam objasne kako je neophodno i kako se mora uvesti još poreza. Ljudi, znam da je teško, da se nema i da moramo da štedimo, ali nemojte jedni drugima da cijenimo inteligenciju tako nisko. Nemojte da se ne uvažavamo. Vi znate da mi nijesmo zbog ovoga krivi, da ovo nije normalno i da nije normalna stvar da oporezujemo dodatno plate i da ne treba da se stidimo, makar mi koji pošteno živimo od plate, poslaničke, ali pošteno. Ne krademo ništa dodatno. Dakle, protiv toga sam da mi oduzimate dodatni novac. Meni mnogo znači, uvaženi građani, 120 evra koje ćete mi uzimati mjesečno, neplanirano, jer nemam drugu platu i treću. Imam porodicu, imam kredite, nijesam dobio stan od države, nijesam dobio kola službena od države, to plaćam svojom platom. I jedva sastavljam kraj sa krajem da ne bih krao, pošteno živim, a neko ko je do juče ovdje govorio kako su poslaničke plate male nedopustivo, sada odjedanput da nije to tako strašno, pa znate kako moramo da štedimo. Očigledno vi imate negdje nešto uštekano, ja nemam uštekano. Čini mi se da vas znam nekoliko koji imate ovaj isti problem ali nećete da kažete, da se ne zamjerite predsjedniku Vlade. Lako je predsjedniku Vlade da štedi kada ima odakle. Lako je predsjedniku Vlade da štedi, da poziva na skromnost a sat mu vrijedi 300.000€, uvijek može da proda za 100.000 pa da malo izgubi. Ljudi, je li ovo cinizam što sada radim? Jeste, ali ga zaslužujemo svi skupa. Garantujem vam samo jedno, na žalost vi nama ne možete obećati da će se sa ovim stati na kraj dodatnim kriznim mjerama. Tek je počelo. Uvaženi građani, vi ste gospodari svoje sudbine i nemojte da kukate nad svojim izborom. Ovo mora da se plati. Pili pa platili. Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Kolega Zoran Miljanić, a neka se pripremi Emilo Labudović.

**ZORAN MILJANIĆ:**

Kolege i kolegice poslanice, predsjedništvo, ministre, građani Crne Gore,

Tri mjeseca su prošla od izbora a već izlazi na vidjelo koliko su obmanuti birači koji su povjerovali vladajućoj koaliciji. Posljedice vaše pogubne politike pogadjaju sve građane Crne Gore kojima uskraćujete pravo na život dostojan čovjeka.

Pitam vas na kom ste to predizbornom skupu pominjali nove poreze, nove namete na sirotinju. Zar nije bilo priče o tome da će poslije još jedne vaše pobjede, samo ako vam se još ovaj put povjeruje, prestati stezanje kaiša i početi oporavak? Dokle više? Vi ste, gospodo iz vlasti, prouzrokovali tešku ekonomsku situaciju i pokazali da nijeste sposobni da izvučete zemlju iz krize. Nećete to uspjeti ni uvodjenjem kriznog poreza. Gospodo, oporezujte enormne prihode, a ne minorna primanja penzionera, radnika i građana koji jedva sastavljaju kraj sa krajem. Uzimate euro po

euro, vama sve bolje a građanima sve gore. Sada predlažete jedan porez kao krizni, a već se najavljuju novi, poput povećanja PDV-a i ko zna šta još spremate. Po građane sigurno ništa dobro. Stalno povećanje poreza i nestabilna fiskalna politika, da li mislite da ćete tako privući investitore? Da li mislite da je nedostatak vladavine prava i na njoj zasnovane pravne države, odgovarajući poslovni ambijent za investitore? Privlačenje stranih investicija, omogućavanje domaćim preduzetnicima da stvaraju u uslovima bez monopola i korupcije, otvaranje novih proizvodnih radnih mjesta, na taj način se, gospodo iz vlasti, puni budžet, a ne nametima na građane. Nadate li se da ćete opet izvan institucija i bez pitanja građana uspjeti da rasprodete još nešto ili da izvedete neki magični potez kojim ćete zadužiti i praunuke?

Jasno je da Vlada mjesec i po poslije formiranja nema viziju kako da izvede crnogorsko društvo iz ekonomskog ponora u koji ga je gurala u protekle dvije decenije. Prije neki dan je objavljeno da je Vlada sama sebi vratila sopstveni program rada na doradu. Ima li bolje potvrde da Vlada ne zna šta radi i šta da radi, ali i dalje radi upravo to što ne zna. Pozitivna Crna Gora se zalaže za uvođenje progresivnog oporezivanja, što znači da oni koji imaju više treba da plaćaju više, a da većina građana Crne Gore koji nemaju odakle da plaćaju dodatne poreze budu oslobođeni od ovih vaših nameta. Zato mi ovo vaše panično oporezivanje i najavljivanje novih nameta ali i uporno držanje poluga vlasti sve više liči na pokušaje da se procesi utvrđivanja odgovornosti za ovakvu situaciju odlože, uspore, pa dok se izdrži, nego da se rješavaju konkretni problemi. Građani više ne mogu da čekaju. Zbog nedostatka električne energije u Crnoj Gori u 21. vijeku, građani u pojedinim opštinama su prinuđeni da za grijanje koriste agregate, što je u nekoliko slučajeva nažalost dovelo do gubljenja života građana Crne Gore. Što se uvođenja konkretnog poreza tiče, on je samo svjedočanstvo da ova vlast i dalje namjerava da svoje greške prevaljuje na građane, što dalje od sebe, svojih partnera, domaćih i stranih koji su ...

**PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Izvinite, samo trenutak. Samo trenutak, molim Vas da se zadržite tu.

Mikrofon nije uključen, imamo neke probleme...

**ZORAN MILJANIĆ:**

Kada bi, na primjer, samo KAP platio dug za struju od 60 miliona, PDV bi po tom osnovu imao skoro isti efekat kao ovaj novi porez. Ali, kako da Vlada natjera Ruse da plate, smije li? Manje, očigledno, brinu opravdani protesti građana i posledice tih protesta. Vlada je marginalizovala Parlament, što se vidi na činjenici da je Vlada kontinuiteta po odluci ranijeg saziva Parlamenta trebala da raskine ugovor sa Rusima i da započne proces revitalizacije KAP-a. Šta je ovdje uloga Parlamenta? Čini mi se da samo voljom parlamentarne većine potvrđuje poteze Vlade, makar koliko oni bili pogrešni.

Građani, Pozitivna Crna Gora, partija lijevog centra, zalaže se za solidarnost, socijalnu pravdu, za državu Crnu Goru u kojoj svi građani imaju jednake šanse za normalan život i rad. Tačno je da postoji svjetska kriza, tačno je da mi nijesmo izolovano ostrvo i da ona mora imati uticaj i na nas. Ali ovo što vlast u Crnoj Gori radi nijesu konkretne mjere protiv krize, već mjere za njeno produblјivanje. Zato iako nije prošlo ni 100 dana nove Vlade, mislim da su se stekli uslovi da se u Parlamentu ozbilјno govori o stanju društva, o perspektivama i problemima pred izazovima pred kojima je Crna Gora. Pitanje same vlasti je drugorazredno. Iako to ova vlast ne vidi, mi ćemo za vrlo kratko



vrijeme imati još veće probleme. Ovakvo parcijalno usvajanje ovih nameta više liči na dodavanje novih čamaca za spasavanje vlasti.

Hvala.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Hvala Vama.

Kolega Labudović, nakon njega kolega Damjanović. Izvolite.

**EMILO LABUDOVIĆ:**

Gospodo potpredsjednici, kolegice i kolege, ministre u odsustvu,

Čitava ova priča o kojoj danas lomimo koplja je neodrživa iz najmanje tri razloga i sa tri aspekta. Prvi je možda u suštini formalno-pravne prirode, ali i te kako odražava manir ove Vlade koja se ponaša poput šerifa na Divljem zapadu uvodeći red tako što prvo puca a onda pita. Neshvatljivo je da je ovaj dom dozvolio sebi danas da uđe u raspravu o setu ovih zakona prenebregavajući stav jednog svog radnog tijela da su oni u najmanju ruku ustavno i zakonski diskutabilni. To onaj dom koji je te zakone donio sebi nije smio da dopusti. Ali, postoji i ona narodna da nužda zakon mijenja, a sudeći po maniru s kojim ste u to krenuli, gospodine Rašketiću, u ime odsutnog ministra, izgleda da smo mi svi skupa u velikoj nuždi, i to do grla. I umjesto da se iz te velike nužde u kojoj se nalazimo vadimo onako kako je red, svi skupa i svi jednako i poštujući zakon, mi to radimo na kaubojski način. Ovo što vi danas ovdje predočavate nama i građanima Crne Gore jeste kukavičluk i meni je žao što ovdje nije ministar da to njemu kažem u lice. Ovo je goli kukavičluk, gospodine ministre, jer nemate petlju da pokucate na vrata makar trojici od one dvadesetorice dičnih Crnogoraca koji su, dok smo mi guslali ovdje političke deseterce, vrijedno radili i uspjeli poput mrava iz one bajke da napabirče skoro dvije milijarde eura. Možete li da zamislite i da mi izračunate, gospodine Rašketiću, koliko bi se napabirčilo da se ova stopa poreza primijeni na taj iznos. Ili, gospodine Rašketiću, to je kukavičluk iz razloga što nemate petlje, ni ministar pojedinačno ni ova vlast da zađe u onu sivu zonu iz koje je u proteklih pet - šest godina na volšeban način preko grane isparilo 6,5 milijardi eura. Sračunajte ovu stopu na taj iznos, gospodine Rašketiću, pa ćete doći do zaključka da sva ova halabuka od jedva desetak miliona koliko će se napabirčiti ovim mjerama nije vrijedna obične kafanske svađe, a ne cjelodnevne prepirke u ovome domu. Ili, gospodine Rašketiću, prenesite ministru da ga ja pitam ima li petlju da pokuca na vrata onom crnogorskom biznismenu koji je prije 15 godina go kao crkveni miš, odjednom osnovao dva - tri fonda, pokupovao desetak preduzeća, od kojih je za jedno dao 800.000 maraka, mada ruku na srce ne znam odakle, doveo ga u stečaj razjurio radnike a danas njegovu imovinu prodaje za 225 miliona eura. Imate li petlje da tome čovjeku uzmete bar pola? Ne, gospodine Rašketiću, vi ste se prisjetili najjednostavnijega - stezati ovu sirotinju dok ne presvisne. I nije problem stezati kaiš. Gospodine ministre, dobrodošli. Problem je oko čega stezati, kad ga stežete oko stomaka koliki god da je, nekako se može izdržati, ali vi ovaj kaiš stežete oko vrata.

Treće, gospodine ministre, vi to znate, dovoljno je da je neko makar tri dana svratio na Ekonomski fakultet pa da zna da se ovim mjerama ne rješava ekonomska kriza. I nije problem u tome u čemu jesmo danas, nego je problem u tome u čemu jesmo već 20 i nešto godina.

Poštovani građani, ja ću se na kraju obratiti vama. Ako vi mislite da smo mi iz opozicije u stanju da ovo zaustavimo, grdno se varate. Svi naši argumenti, koliko god bili valjani, nijesu dovoljni da preduprijeđe riješeno s one strane da tonu do kraja. Ali,

ako mislite da je ovo najgore što vas čeka, takođe se grdno varate. Svi smo mi, poštovani građani, i mi ovdje i vi tamo, jednako taoci. Jednako smo založeni kao garancija jednog sumnjivog posla sklopljenog, kako ovdje to često imaju običaj da kažu, uz par viskija u Grandu i samo je pitanje kad će taj Damoklov mač kresnuti o naše vratove, gospodine ministre, a ovih 10 miliona koje ćete da napabirčite neće biti dovoljno ni da se plati taj ceh. Poštovani građani, ako mislite da je to opet najgore što vas može snaći, opet se grdno varate. Za održavanje i stvaranje ovog koncepta privatne države založen je dio teritorije Crne Gore. Lično mislim da jedan visoki duhovnik koji je to nedavno izjavio ne bi smio da govori neistinu i da laže. A Prevlaku koja je takođe založena za ovaj projekat, a koju niko ne smije da pomene evo 10 godina, ja ću samo pomenuti.

Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Hvala.

Komentar u ime Kluba DPS-a, kolega Milošević. Izvolite.

TARZAN MILOŠEVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, uvažene kolege,

Samo na ovu izjavu gospodina Labudovića, gospodin Žugić će možda ovaj prvi dio priče odgovoriti, ali vezano za ovaj dio priče shvatio sam o čemu vi govorite, založen je jedan dio Crne Gore. Ovdje je jedan visoki zvaničnik, mislite vjerovatno na gospodina Zukorlića i na njegovu izjavu. Jasno je potpuno iz sadržaja sporazuma koji je potpisan od strane gospodina Đukanovića i gospodina Husovića. Ako će ko da pročita taj ugovor, to je ugovor od koga ne može da se stidi ni gospodin Đukanović ni niko iz Crne Gore. To je sporazum koji je potpisan sa Bošnjačkim narodom i on je u potpunosti u duhu Ustava koji je donešen u ovom visokom domu. Taj sporazum potpuno korespondira sa onim što su interesi manjinskih naroda u Crnoj Gori i svih dobronamjernih ljudi koji žive i sa kojima živimo ovdje i sa kojima smo zajedno u Crnoj Gori. Tako da gospodin Zukorlić je sa onim što je rekao demantovao sam sebe, da je sporazum potpisan van granica Crne Gore. Sporazum je potpisan u Podgorici, sporazum je jasno definisao odnose koji su između Bošnjačkog naroda i države Crne Gore u tom momentu i sada. Kada govorite o granicama, jasno je definisano šta je Sandžak regija sa jasno definisanom granicom, gdje će da žive narodi i sa jedne i sa druge strane i da imaju saradnju, da sarađuju na jedan kvalitetan način i u interesu Bošnjačkog naroda i svih naroda koji žive i sa jedne i sa druge strane. A granice tim sporazumom na nikakav način nijesu dirane.

Samo toliko i hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine Miloševiću, ja sam očekivao da ćete Vi kao direktor Demokratske partije socijalista da izjavite kako ste spremni da ruku pod ruku sa gospodinom Žugićem uđete u ubiranje ovih poreza o kojima sam ja govorio i da nas ratosiljate ove bijede.

A što se tiče vaših sporazuma, odavno smo mi siti, što onih javnih, što onih tajnih. Nemojte Vi da polemishete sa mnom, ovo nije rekao Emilo Labudović, ovo je rekao visoki poglavar jedne vjerske zajednice u ovoj državi, čovjek sa integritetom, mislim u okruženju, čovjek sa integritetom. Možete o njemu da mislite šta god hoćete. Ali, stisnite tu petlju koju navodno ovdje demonstrirate pa recite njemu u brk da laže, on to nije rekao bez neke. Prema tome, tu priču kako vi poturate javnosti ovaj sporazum koji je potpisan sa Bošnjačkom strankom, u koji ja apsolutno ne sumnjam da je korektan, ne opravdava ono što je rekao gospodin Zukorlić i ne ubjeđuje me da ne postoji neki drugi sporazum, jer ako je iko šampion u potpisivanju tih tajnih sporazuma to je Demokratska partija socijalista. I još nešto, šta je sa sporazumom o Prevlaci, gospodine direktore Demokratske partije socijalista, ulaz u Boku Kotorsku, 10 godina ćutite kao zaliveni. Hrvatska ulazi u Evropsku uniju, sa njom nosi ulaz u Boku Kotorsku, a vi ćutite i pravite se naivni čekajući da vrijeme prođe i da nas dovedete na kraju pred svršen čin. To su pitanja na koja Vi morate da odgovorite ovdje, a ako se objelodani da postoji ovaj drugi sporazum, gospodine Miloševiću, ne dajem ni pet para za vašu političku karijeru.

**PREDSEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Nesumnjivo, kolega Labudoviću, kao dobro obaviješten čovjek ste pročitali demant na izjavu gospodina Zukorlića, iz Vlade, gdje je uglavnom rečeno ovo o čemu je govorio i kolega Tarzan Milošević, šta je sadržina tog sporazuma, o čemu je sada bilo riječi. Tako da vjerujem da smo svi čuli i vidjeli navode iz toga saopštenja i vjerujem da ide u prilog ovoga što je sada govorio kolega Milošević, ali u svakom slučaju predlažem, pošto imamo još dva učesnika u raspravi, da se vratimo predmetnoj tački dnevnog reda.

Kolega Damjanović sada ima riječ, nakon njega potpredsjednik Radulović i sa tim završavamo raspravu povodom ove tačke u načelu i prelazimo na rad u pojedinostima.

Izvolite, kolega Damjanoviću.

**ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:**

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, ministre Žugiću.

Ja ću probati da se držim dnevnog reda i da u ovih pet minuta sumiram raspravu odnosno suštinske stvari vezane za objedinjenu raspravu oko šest predloga izmjena i dopuna zakona gdje se, čini mi se, malo ishitreno, parcijalno, svakako u nekom boljem pravcu nego što je bilo, pokušava u državnom budžetu nadomjestiti ono realno što mu je u nekim boljim vremenima pripadalo. Bolja vremena su bila takva da je jedan od ovih šest regulatora imao enormno viškove prihoda nad rashodima time što je izdavao licence operaterima i da je od tih viškova 10 miliona evra potrošeno, ovdje ću to da ponavljam non-stop, samo na dvije stvari - na kupoprodaju poslovnog prostora uz sve one stvari koje smo iznijeli mi ovdje u SNP-u kako je to išlo i na gradnju kontrolnoga mjernog centra. Sada taj isti operater za 2013.godinu iskazuje svega 200 hiljada viškova. Da ovdje i tu dilemu otklonimo, jer evo dva dana pričamo, a čini mi se i u raspravi na Odboru još niko to nije pomenuo. Fiskalni efekat svih ovih šest izmjena i dopuna zakona, gdje želimo da višak prihoda nad rashodima za narednu godinu odnosno za tekuću godinu bude dio budžeta, jeste svega 322 hiljade evra za 2013.godinu. To je ono što je višak prihoda nad rashodima ne računajući Centralnu banku Crne Gore u ovih šest regulatora. Pojedinačno dakle, Agencija za lijekove ništa, EKI oko 200 hiljada, Agencija za elektronske medije 35 hiljada, Komisija za hartije od

vrijednosti osam hiljada, Agencija za osiguranje gotovo ništa, hiljadu evra i RAE 60 hiljada evra. Dakle, govorimo, gospodo, o 320 hiljada evra sa šest izmjena i dopuna zakona. Na drugoj strani ovi regulatori imaju depozita na tekućim računima, ranijih viškova odnosno prihoda nad rashodima od ranijih godina više od tri miliona evra ili deset puta više.

Ministre, zbog ovoga što se radi o 320 hiljada evra, mi u Klubu SNP-a smatramo da je najbolje da zaista danas povučemo ove predloge zakona, da u martu kada ćemo ovdje usvojiti izmjene i dopune finansijskih planova agencija, gdje ćemo ići sa racionalizacijom troškova i smanjenjem plata, donesemo konsekvantne mjere. Ako treba i ove depozite koji su oko 3,5 miliona ili 10 puta veći da uzmemo u državni budžet, naravno to je retroaktivno uzimanje uz javni interes ovdje u Parlamentu to možemo da usvojimo, jer to je nešto od čega će budžet imati efekta. Ovako, za 300 hiljada evra ćemo, prije svega mi, Vlada i Parlament, rizikovati i žalbe ka Evropskoj Komisiji i ugrožavanje itd. makar da znamo zašto će se neko drugi žaliti. S druge strane, 26 članova savjeta ovih agencija, ako mislimo na ovih šest o kojima danas raspravljamo, sa iznosima negdje od hiljadu i po evra neto zarade, odnosno preko dvije i po hiljade evra bruto zarade, radi se o ukupno milion evra koje godišnje dajemo samo za naknade, odnosno za zarade članovima savjeta. Razmišljati da li potpuno deprofesionalizovati savjete odnosno bordove tih direktora ili da im limitiramo naknade na iznos minimalne zarade ili samo dnevnice i da će se tako pokazati patriotizam. Naravno, ima i ljudi koji su u profesionalnom radnom odnosu kao zaposleni tamo i to je bio osnovni razlog zašto Klub SNP-a danas nije podnio amandmane na ovih šest predloga zakona, jer bismo zaista jedan broj ljudi doveli u situaciju da bukvalno ostanu bez posla. Ali, to znači da od vas tražimo da za mart pripremite predlog mjera o limitiranju ili naknada ili potpunoj deprofesionalizaciji ovih savjeta odnosno volonterskom radu, pa da vidimo koliko ima tih patriota u Crnoj Gori koji će obavljati posao džabe. Imate primjera da u jednoj agenciji članovi savjeta koji svi rade na fakultetima itd. imaju po 800 evra mjesečnu naknadu, održe sjednicu ili dvije, to je preko plate. E to su mjere koje će donijeti neke realne uštede na koje ako milion evra samo naknada njima svima prepolovimo, mi imamo fiskalni efekat koji je mnogo veći nego uzimanje svih onih prihoda za narednu godinu.

Dakle, u odnosu na ovo što radimo sa regulatorima, kažem malo ishitreno, ima prostora da se ovih šest predloga povuče, da se malo razmisli hoćemo li ići do kraja i uzeti one depozite ili ćemo se samo zaustaviti na redefinisaniu zarada i ostalih troškova. Želim ovdje od vas još jednom jasno da čujem. Mi u SNP-u mislimo da se socijalna pravda i solidarnost u ovoj državi ne postižu samo sa par stotina zaposlenih u regulatornim agencijama, hoćemo od vas još jedanput da dobijemo čvrsta uvjerenja da je ovo vrh ledenoga brijega, da je ovo početak. Želimo da ovo isto vidimo, ponavljam po stoti put, u javnim preduzećima o morskome dobru, nacionalnim parkovima, da ovo vidimo u privrednim društvima gdje je država većinski vlasnik, u Plantažama, u Montenegro erlajnsu, u Elektroprivredi, Elektroprenosu, da ovo vidimo u javnim ustanovama gdje pojedini direktori bolnice imaju po hiljadu evra platu. To je nekoliko hiljada zaposlenih sa enormnim zaradama. Danas smo iznijeli podatak, to građani znaju, da u sistemu državne uprave svega hiljadu ljudi ima zarade veće od hiljadu evra. Međutim i van državne uprave i lokalna uprava i javna preduzeća itd. to je već nekoliko hiljada zarada onamo gdje je javni sektor ili gdje makar država kontroliše većinski neka preduzeća. Ako se sa tim mjerama bude počelo ili nastavilo i ne zaustavimo se samo na ovim regulatorima onda sve to ima smisla. Ukoliko sve ovo radimo da pokažemo moć nad 250 zaposlenih, ja sam rekao, radi 300 hiljada, onda zaista ovo nema smisla.

Hvala vam.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Privodimo kraju. Kolega potpredsjednik Branko Radulović ima riječ, na molbu Pozitivne kolegistica Azra Jasavić će imati raspravu u trajanju od tri minuta i onda ćemo čuti završnu riječ predstavnika predlagača.

Izvolite, kolega Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ:

Građani Crne Gore, uvažene kolege,

Da mi je politika hleb i da sam politikant, onda bi trebalo danas da likujem, pa da kažem sva ova muka, sve negativnosti s jedne i sa druge strane kakva je danas Crna Gora, jesmo li vi pričali prije pet godina, četiri godine, tri godine, dvije godine dana. Nikad nijesam bio nesrećniji nego danas, zato što je ovo istina Crne Gore. Da li sam bio u pravu ili nijesam bio u pravu. Da li su moji ... bili u pravu ili nijesu bili u pravu kroz crnogorsku prizmu i istinu i medije bili oni državni ili neki kvazidržavni, ili neki nezavisni procrnogorski, ili neki drugi, nikad neće doći, sve sam više ubijeđen svako čopli od Crne Gore i crnogorske budućnosti u većoj ili manjoj mjeri. Nesrećan sam zbog toga što ja hoću rad i hoću rezultate rada. Crna Gora, bilo da je sjever, istok, da je svaka druga strana i banda, bilo da neko ide u džamiju ili se krsti, bilo da je star ili mlad, u velikim je problemima.

Ne bih se složio sa mojim drugarom Goranom Danilovićem koji je rekao tek je počelo. Ubijeđen sam, časnu riječ dajem i kunem se u sve što imam da je ovo kraj, da je ovo početak nečega što znači opšta glad, stampedo, što je vučja jama, što će biti do kraja anticnogorsko u tom multietničkom, tom humanom, u svakom drugom smislu, solidarnom, ljudskom, komšijskom, bratskom i svakom drugom. Sve ovo, drugari, o čemu smo danas pričali je periferno, mi danas ili u većini nijesmo pričali o suštini. Poreski zakoni, evo ih ovdje, četiri - pet godina dana, moji drugari i ja smo ih sa sve obnovili i imaćete 20-tog ponovo na mogućnost da kao set, da kao paket nečega napravimo da su i oni konkurentni solidarni i socijalni i razvojni i svakakvi drugi, da su oni mnogo kvalitetniji u odnosu na konkurenciju.

Javna preduzeća, pa jesmo li pričali da ako kradeš od naroda, a ne kroz preduzetničku inicijativu, sramota je da imaš pet hiljada eura platu zato što podržaješ režim, zato što tvoja supruga radi tamo, pa onda porodično sa BMW-om, da je to sramota, da to nije ljudski, da je to anticnogorski onome što je pozitivna istorija Crne Gore. Zakon o konfliktu interesa koji smo prethodni saziv i ovaj dali odbili ste glat. Jesmo li vam pričali da ne treba javni funkcioner da bude u javnom preduzeću u upravnom odboru, da on mora, taj menadžer, taj glavni, da javno preduzeće kroz konkurs da napravi tako i tako. Pa jesmo li se sudili sa onim, kako da nazovem te koji se sad šepure, koji imaju vile po Crnoj Gori i van Crne Gore, posebno od onog zavarivača auspuha koji je iznio na stotine miliona eura, što smo se sudili, sad bijemo se šakama u glavu kakav je KAP. Ljudi, ne slažem se opet sa mojim kolegom koji je rekao ovo je kraj - ne. Ima nade u Crnoj Gori još, ako ima političke volje.

Kolega Žugiću, ima li Štiglic što progovori što nije u saglasju s nama, ima li ljudi svjetske banke koji progovore nešto što nije sa nama, ima li onih iz MMF-a što progovore što nije sa nama? Iimate li vi gospodine Žugiću, kada putujete po svijetu i kažete mi – profo, za mnogo si u pravu. Da li znate, gospodine Žugiću, za Anta Kovača? Ante Kovač je, drugari, direktor 20 godina Hrvatske banke za obnovu i razvoj,

bio je predsjednik Upravnog odbora Udruženja evropskih banaka. Koliko puta pričamo da Crnoj Gori treba državna, javna razvojna banka, 1,4 milijarde Hrvati su prošle godine uložili u nešto što znači investicioni ciklus, uzeli su te pare ne od zelenaša, uzeli su od Evropske investicione banke. Je li tako, kolega Žugiću, po fiksnoj kamati oko 20% i varijabilno po 1%, 3 koma nešto posto? Koliko je to manje, ljudi, od zelenaških lopovskih kamata pojedinih komercijalnih banaka, derikozha Crnoj Gori? Sad zamislite ukoliko bi mi kao što Hrvati ove godine 500 milijardi dolara uzimaju od Evropske investicione banke, da to uložimo u razvoj, u nova radna mjesta, u poreske osnove sasvim druge nego što su danas i da povećamo likvidnost pa bi onih 300 miliona koje su u zaostatku ne plaća se porez. Da li je zato što mu je Milo kum ili zato što hoće prvo da plati platu, a onda da plati državi, nijesu možda svi tamo lopovi, niti su svi kumovi, ali su veliki problem.

Gospodo, siguran sam da ja ovđe neću sjeđeti četiri godine, da bog da što prije da idem odavde. Gospodo, zato što dolazi Crnoj Gori propast, teško mi je to da kažem, teško mi je to da kažem zato što ništa na svijetu ne volim više nego ovu moju državu i zato hoću do kraja da se borim. Samo jedan primjer, ako je moja famelja, moram da kažem, školovana, od četiri dvoje ne radi jer ne želim nikoga da molim. Ako ne trebaju Crnoj Gori, ne treba ništa. Zamislite, gospodo, kada u mojoj famelji dvoje ne rade, kako je u drugoj famelji. Stid me, u sve vi se kunem, da pođem na pjacu i da uzmem ceger i da kupim kod nekoga, počeo sam da bježim jer znam da moje komšije nemaju do kraja mjeseca ni za hljeb. Hajmo zajedno, ima nade u Crnoj Gori.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Molim vas, privodimo kraju, još malo strpljenja. Koleginica Azra Jasavić. Izvolite, tri minuta.

AZRA JASAVIĆ:

Samo kratko, zahvaljujem.

Poštovane kolege,

Predloženi zakoni o agencijama nijesu usklađeni sa našim pravnim sistemom iz razloga što je priča koja je podrazumijevala retoričku priču oko reforme državne uprave rezultirala tim da dobijemo agencije, opet ste vi bili jedno vrijeme u toj priči, o reformi državne uprave i cilj je bio da se depolitizuju i profesionalizuju te agencije. Rezultat koji smo željeli svi zajedno da postignemo, nije postignut. Očigledno je da je velika bila pažnja crnogorske javnosti okrenuta na neracionalno trošenje sredstava u tim agencijama na ogromne plate službenicima kao i prvim rukovodećim osobama, jer su se te agencije ponašale bez ikakve mjere, a ko nema mjeru nema ništa. Tako da očigledno je ovo što smo dobili kao parlametarci jedan od političkih predstavljanja ili trikova Vlade, da malo zamagli crnogorsku javnost sa pričom da će dovesti u ovoj oblasti stvari u red, a na to objektivno Vlada nema ni ustavno ni zakonito pravo. Evo, samo da krenemo od Agencije za elektronske medije. Ovdje je vrlo jasno po zakonu da je osnivač Agencije država. Ova agencija ima vrlo važne ingerencije i jedna od njenih ingerencija jeste da podnosi izvještaj evropskoj komisiji u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega. Vrlo je jasno da bez razvoja novinarstva, bez slobode medija, bez prava avnosti da zna šta se dešava u zemlji, nema ni demokratije. Tako da ja razumijem potrebu premijera da kontrolišu u ovoj zemlji sve što misli da se može kontrolisati. Ali, mislim da u ovom smislu ne može se Vlada ovako neodgovorno ponašati, jer predlaže nešto što nije u skladu sa našim pravnim sistemom. Zašto ovo

kažem? Zato što upravo ova agencija koju sam pomenula kontroliše ono što se odnosi na medije, a vezano je za sve nas. Između ostalog kontroliše i ono što se odnosi na medije a vezano je za sve nas, pa između ostalog kontroliše emitere koje su dužni po članu 55 da slobodno, istinito, cjelovito, blagovremeno informišu javnost o događajima u zemlji u inostranstvu, da poštuju ljudska prava i slobode, demokratiju, vrijednosti institucije i pluralizam ideja. Možda to nije od interesa ovoj Vladi da se poštuje, ali jeste ovom domu, jeste ovom parlamentu, jeste Pozitivnoj Crnoj Gori. Zato što je pozitivnoj Crnoj Gori važno da se ove vrijednosti koje zakon pominje promoviju, ali ne samo na način što se pominju nego da se zaista i zakon primjenjuje, mi smo zaista za to da Vlada odloži i da se razmisli šta će se po ovom pitanju raditi, a nadzor nad odredbama ovog zakona, svakako, izvršavanje obaveza pružalaca usluga vezano za emitere vrši Agencija. Agencija ima velika ovlašćenja, velike ingerencije i dužnost onih u Agenciji jeste da profesionalno obavljaju svoj posao u skladu sa zakonom, a novac im nećemo uzimati samo ako budu radili posao onako kako to Ustav i zakon nalaže, a ne onako kako to Vlada nalaže.

PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovane kolege, zaključujem raspravu povodom zakona koje smo evo već par sati imali na dnevnom redu.

Shodno našoj proceduri molim ministra Žugića da uzme riječ, ima pravo na završnu riječ u ime predstavnika predlagača.

Samo kratka napomena. Poslije završne riječi kratka pauza pet minuta i idemo na raspravu u pojedinostima i na glasanje. Bilo je predviđeno da radimo do 18h, toliko smo dobili prenosa od javnog servisa, međutim, na našu molbu produženo je za pola sata, radićemo do 18.30h i koristim priliku da se zahvalim kolegama iz javnog servisa na razumijevanju.

Izvolite, ministre Žugiću.

RADOJE ŽUGIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Ja ću kao i u uvodnom izlaganju u završnoj riječi objedinjeno govoriti o predlogu svih sedam izmjena i dopuna zakona.

Na početku bih citirao uvaženog profesora Radulovića da Crna Gora ima šansu, ja se slažem da i te kako Crna Gora ima šansu i da su ovo sve elementi doprinosa održivosti fiskalnog finansijskog i ekonomskog sistema.

Danas smo imali priliku da čujemo od uvaženih poslanika i kritike i osporavanja i neslaganja, određene korekcije, ali i podršku. Ali, svakako, čini se da se možemo izvući zajednički, nezavisno od toga ko je pripadnik vlasti, manjine ili većine, budući da očigledno imamo elemente za koje možemo reći da su u punom saglasju svih poslanika u parlamentu, ali i Vlade.

Prvo, dobro je da država troši novac ako je taj novac kroz formu kapitalnog budžeta ili ako ta potrošnja podstiče povećanje agregatne tražnje koja dalje doprinosi ekonomskom razvoju i ekonomskom rastu. Ali, svakako nije dobro da država troši iracionalno i mislim da se oko toga svi ovdje slažemo, jer iracionalna potrošnja znači nešto što moramo sublimirati, odnosno suzbiti i imati racionalnu državu.

U tom smislu smatram da nijedna ušteda, nezavisno koliko je kvantifikujemo, nije bez značaja, nijedan prihod nije prihod koji je beznačajan, tako da ne bih komentarisao da li je nešto dovoljno izdašno. Generalno paket mjera fiskalnog prilagođavanja

odbacuje oko 30 miliona eura, to je iznos kojim ćemo značajno uticati na smanjivanje deficita budžeta za tekuću godinu.

Takođe, mislim da se slažemo da je ovo prvi korak u procesu sistemskog prilagođavanja i da je ovo proces koji je zahtijevao ali i ima viši nivo javnosti odnosno uključenosti svih faktora nezavisno kom subjektu ili kom segmentu vlasti ili politike pripadamo. Dakle, neko je rekao ovdje, odnosno uvaženi poslanik Bulajić, da je sve budžet, bilo direktno ili indirektno. Tlame se, praktično, jača potreba za njegovom održivošću. Budžet u smislu zadovoljenja potreba javne potrošnje, ali i u onom dijelu kreiranja agregatne tražnje. Dakle, ovo je prvi korak u sistemskom rješavanju odnosno prilagođavanju, dokaz da ne zatvaramo oči, već idemo u susret problemima. ponoviću ono sa početka, javna potrošnja se mora prilagoditi realnom poreskom kapacitetu kako privrede tako i stanovništva, odnosno onom što je objektivna materijalna mogućnost za finansiranje javne potrošnje. Sve je to u funkciji dinamiziranja ekonomskog rasta, a u funkciji poboljšanja ili podizanja nivoa životnog standarda. Znamo da nivo zarada, nivo penzija, nivo ostalih ličnih primanja nije takav da bismo imali onaj nivo životnog standarda koji svi očekujemo i svi želimo.

Međutim, ukoliko pravovremeno, ukoliko snažno uradimo sve što je do nas na procesu fiskalne konsolidacije, na procesu strukturnih reformi, sasvim sigurno da ćemo skratiti i ono vrijeme koje je potrebno da dosegne nivo životnog standarda koji očekuju naši građani, a i mi svi ovdje. Dakle, vraćam se na početak i citat profesora Radulovića, svakako da Crna Gora ima šansu.

Zahvaljujem.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**

Zahvaljujem, posebno za visoku podudarnost stavova predstavnika predlagača i potpredsjednika.

Poštovane kolege, prije nego što krenemo na pauzu pet minuta, samo da pitam ministra Žugića jednu stvar koja će nam racionalizovati dalji rad.

Samo trenutak. Moram da pročitam zbog zapisnika.

Dakle, kolega Zoran Vukčević je podnio amandmane na Predlog zakona o dopunama Zakona o energetici. Moram ih sve pročitati: Predlog zakona o dopunama Zakona o lijekovima, Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o elektronskim medijima, Predlog zakona o dopuni Zakona o osiguranju, Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o hartijama od vrijednosti i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama.

Svi ovi amandmani su istovjetni. Znači, imamo istovjetan amandman na ovih šest predloga zakona i da ne bi u kratkoj pauzi bilo potrebe da Odbor zasijeda o njima, pitam da li je tačna informacija koja je do mene došla, da je predstavnik predlagača prihvatio ove amandmane i da skratimo proceduru.

Izvolite, to moramo zbog zapisnika.

**RADOJE ŽUGIĆ:**

Tačna je informacija, gospodine potpredsjedniče, još na Zakonodavnom odboru u smislu određenih limita koji se tiču usvajanja završnog računa.

Zahvaljujem.

**PREDŠEDAVAJUĆI ŽELJKO ŠTURANOVIĆ:**



Dakle, dobili smo informaciju da su ovi amandmani prihvatljivi od strane predstavnika predlagača i smatramo ih sastavnim dijelom Predloga zakona o kome ćemo se izjasniti.

Dajem pauzu u trajanju od pet minuta, nakon pet minuta rasprava u pojedinostima i glasanje.

**- pauza -**

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Poštovane kolege, nastavljamo prvu šednicu vanrednog zasijedanja.

Završili smo raspravu u načelu o svim predlozima zakona i prelazimo na izjašnjavanje u načelu, onda ćemo i raspravu u pojedinostima. Naravno, osnovni zakon današnje rasprave je bio Predlog zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika, što će reći 41 u ovom parlamentu. Sačekaćemo da kolege pred kamerama javnog servisa sjednu.

Mogu li otvoriti glasanje. Hvala vam.

Otvaram glasanje za Predlog zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica u načelu.

Izvolite, za, protiv, uzdržani.

Hvala vam. Glasala su 73 poslanika, 43 za, 30 protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je predlog usvojen u načelu.

Bilo je 10 amandmana, i to poslanici Jelić i Šehović tri amandmana, koji su uz pravno-tehničku izmjenu Zakonodavnog odbora sastavni dio Predloga zakona.

Poslanik Andrija Popović dva amandmana, čini mi se da se oni poklapaju sa ovima, kao što ste rekli i onda nema potrebe da pravimo konfuziju, ali ćete morati da bismo to olakšali, ako želite.

Poslanici Nebojša Medojević i Branka Bošnjak dva amandmana o kojima treba glasati, je li to u redu? Jeste.

Kolega Milić, koleginica Popović i kolega Damjanović tri amandmana o kojima treba glasati.

Hvala vam.

Kolega Popoviću, ostajete li pri svojim amandmanima? Izvolite, dva minuta vam je dovoljno.

**ANDRIJA POPOVIĆ:**

Poštovana Skupštino, građanke i građani,

Ja povlačim amandman koji sam u ime Liberalne partije predao u Skupštinu prije četiri dana. Danas su sličan amandman podnijeli gospoda iz SDP-a i DPS-a. Njihov je povoljniji za četiri eura, moj se odnosio na zarade koje su ispod 716 eura bruto, njihov je 720 eura. Drago mi je što su nas poslušali, ali nije mi drago što nas niko iz Vlade, kolega iz vladajuće koalicije nije konsultovao.

Iako je pojam pravde relativan, ipak će se ovdje doći do nekog prihvatljivog rješenja za najveći broj ugroženih sa najmanjim zaradama u Crnoj Gori, tako da ja ovaj moj povlačim. Hvala.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Hvala vama.

Sljedeća grupa amandmana - dva amandmana kolege Medojevića i kolegice Bošnjak.

Kolega Medojević, dovoljno dva minuta. Evo tri minuta.

**NEBOJŠA MEDOJEVIĆ:**

Naš amandman je na liniji naše generalne koncepcije da je neophodno promijeniti ekonomski model razvoja Crne Gore i mi mislimo da je to ono što kolege iz DPS-a ne shvataju i kolege iz SDP-a. Mi smo predlagali da sve zarade do prosječne ne da treba da budu smanjene, nego zbog ekonomske situacije i socijalne situacije prosječne crnogorske porodice koja prima 500 eura, mi smatramo da za njih treba ukinuti postojeću stopu doprinosa od 9% i da treba praktično njima povećati zaradu za 50 eura. Dakle, da građani znaju, mi smo da se građanima da 50 eura, a vi kolege iz DPS-a i SDP-a da se uzme 50 eura.

Samo da se razjasnimo, da ne bude poslije nejasnoća vezanih za himnu, jezik, simbole. Mi hoćemo da vam damo 50 eura, oni hoće da vam uzmu 50 eura. Prosto da vidimo dokle politika može da bude komplikovana. Nadam se da će ovo građani shvatiti, nije prevelika matematika. Mi se zalažemo da postojeća stopa poreza ostane za...od prosječne do minimalne potrošačke korpe, da se od potrošačke korpe do 2000 eura oporezuje poreskom stopom od 15%, da se od 2000 do 3000 eura oporezuje poreskom stopom 20%, a zarade preko 3000 eura sa 30%. Sa našim predlogom još smo daleko ispod prosjeka Evropske unije, gdje su poreske stope od 40 do 50%.

Prema tome, ovaj naš predlog ima ne toliko ono što vi želite za cilj, popunjavanje budžeta, budžet se ne popunjava uzimanjem od plata. Niko se, gospodine ministre, od plate nije obogatio u Crnoj Gori, složićemo se, od plate se čovjek ne može obogatiti, tako da je ovo jedna klasična mjera paničnog menadžmenta, paničnog menadžmenta. Vi ne znate kako i na koji način da odgovorite krizi i mi kažemo građanima Crne Gore - ako već uvodimo ovaj porez on neće pogoditi metu kako vi ciljate, dajte barem da bude pravedno i da iz državnih sredstava damo ljudima sa prosječnom zaradom određene kompenzacije.

Ono što je važno, kolege, prosječna zarada u Njemačkoj znači da čovjek živi normalno. U Crnoj Gori prosječna zarada znači da je na liniji siromaštva. To je ogromna razlika. Nemojte koristiti termine iz razvijenih evropskih zemalja za situaciju u Crnoj Gori. Naša prosječna porodica je na ivici siromaštva, ima problem sa glađu, sa otplatom kredita, sa otplatom kredita ima velike probleme i zato mi pokušavamo da već kad krećete ovim putem paničnog menadžmenta, kad ne znate gdje je problem, da barem pomognemo tim najugroženijim građanima Crne Gore i da ih oslobodimo. Oni će te pare potrošiti bilo za račun za struju, bilo za otplatu rate za kredite, bilo za kupovinu školskih udžbenika, bilo za liječenje, neće oni te pare iznijeti kao vaš predsjednik van zemlje. Oni će te pare potrošiti, ostaviće ih u Crnoj Gori. A oni koji imaju 6,2 milijarde dolara, tu treba rezati, ali tu treba i hrabrosti.

Zato ostajem pri stavu da je najveći politički antikrizni potez u Crnoj Gori promjena vlasti.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Hvala.

Ne isključuje se mogućnost da vaša .... bude aktivna u radnoj grupi, djeluje pravično, ali da vidimo kolika je izdašnost svega toga, da li ta izdašnost sa 30% može popuniti ove razlike koje su bitne. Preporučujem radnoj grupi u kojoj će biti vlasti i

opozicije, da vidimo koliko to može biti. Ako je izdašno dovoljno, mislim da je to pravičnije.

Hvala.

Idemo na glasanje o amandmanima kolege Medojevića i kolegice Bošnjak. Pošto nema mnogo amandmana, da odmah glasamo.

Amandman 1.

Izvolite, ko je za, ko je protiv ili uzdržan?

Hvala. Glasao je 71 poslanik, 30 za, 40 protiv i jedan uzdržan. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2 kolegice Bošnjak i kolege Medojevića.

Izvolite.

Hvala. Glasao je 71 poslanik, 30 za, 41 protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da ni ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu.

Tri amandmana poslanika SNP-a.

Obrazložiće ih kolega Damjanović.

Izvolite, kolega Damjanoviću, tri minuta.

**ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:**

Zahvaljujem.

Ministre, SNP je podnio amandmane gdje bi progresivnom stopom od 18% oporezovali iznadprosječne zarade u Crnoj Gori, dakle visoke zarade. I još jednom apel da razmislite o tom amandmanu i da ovdje zaista dostignemo jedan nivo socijalne pravde i umjesto što ćemo po predlogu Vlade, dopunjeno amandmanima, kao lica oporezovati i ispod prosječne zarade, hajde da napravimo taj mali napor da zanemarimo fiskalni efekat u punom obimu i da oporezujemo one zarade koje su iznad prosjeka. Mi u SNP-u ovakvo rješenje koje je sada na stolu, dakle oporezivanje zarada od 480 evra, gdje ćemo oporezivati gro ljudi koji, recimo, rade u prosvjeti, odnosno smanjiti plate, da im to kažemo, a po istoj stopi ćemo progresivno oporezivati neke koji imaju dvije tri hiljade platu, ne možemo da prihvatimo.

Dakle, ponuda, još jednom imate vremena da razmislite, kao što je i ponuda da probamo da ovih šest zakona nakon ovoga vratimo iz procedure, da malo razmislimo u martu šta da radimo i da li da idemo da stavljamo prst u oko regulatorima zbog 300 hiljada eura, a tri miliona eura depozita stoji netaknuto.

Ne možemo podržati, gospodine Žugiću, iz još jednog razloga i želim sada da me čuje cjelokupna javnost Crne Gore. Vi znate da sam dobro obaviješten čovjek, kao što znate da ne volim da te podatke koje imam dijelim medijima. Volim to da kažem ovdje pred licem javnosti. Dakle, efekat ovog zakona je desetak miliona eura. Elektroprivreda Crne Gore, to ovdje hoću odgovorno da kažem, duguje 12 miliona eura i prenijela je taj dug u ovu godinu za poreze i doprinose. Neka se to zna. MUP tri miliona i Ministarstvo prosvjete tri miliona. Osamnaest miliona eura, poštovani građani, samo tri institucije duguju ovoj državi za poreze i doprinose, a što je duplo više nego efekat sve ove priče koja traje danima. Prema tome, neću da vjerujem da se neko u Vladi igra pa dozvoljavaju Elektroprivredi da ne plaća državi poreze i doprinose, a da bi ta ista Elektroprivreda davala struju Kombinatima koji ne plaća tu struju i sve tako u krug, a ovdje dolazimo da pričamo o 5% oporezivanja prosječnih zarada. To je jedan od razloga zašto ovo ne možemo da podnesemo.

Dakle, ta ista Elektroprivreda uvodi stečaj u preduzeće Putevi, lokalno preduzeće koje može da radi na tržištu, da bi se vjerovatno omogućilo nekim drugim privatnicima da uzmu taj kolač posla od Puteva, a neće da uvede stečaj. SNP o tome godinu dana

priča, makar od februara prošle godine kada smo donijeli zaključke, u Kombinat aluminijuma. Dakle, zbog toga razloga, zbog toga što znamo da padaju rješenja Poreskoj upravi, jer ne mogu da oporezuju poslodavce koji se deklarišu kao isplatioci a ne kao obveznici poreza jer oni kažu da nisu fizička lica nego da su pravna lica, zbog nekih drugih stvari, zbog ovoga što je predlog sada. Sada je predlog, i to je pormaklo svima nama danas u raspravi, da se ne oporezuje lični dohodak nego lična primanja, kažete zato što je to 90% zbog procedure pa ćemo izuzeti 10% građana Crne Gore od ovakve mjere. A koga ćemo da izuzmemo? Izuzećemo sve one koji imaju prihode od samostalnih djelatnosti, a to su zdravstveni radnici, privatna praksa, advokati, notari, revizori, inženjeri, arhitektae, savjetnici, konsultanti itd. Mi njih nismo obuhvatili. Dakle, iz svih ovih razloga, iz razloga što smo u žurbi pokušali da uradimo nešto, na kraju će ispasti ništa.

A ovo maloprije ostaje, kako sam ja rekao, dug poreski i prvi koji bi trebali da plate taj dug su državne institucije. Zahtjev kluba SNP-a, zbog svega ovoga što smo govorili što treba da radimo i ta radna grupa u domenu naplate duga i svega ostaloga, je da povučete ovaj predlog zakona ili prihvatite amandman SNP-a, da oporezujemo visoke zarade i uđemo u pravu, realnu priču o porezima i oporezivanju. Zahvaljujem.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Ima li neko racionalno objašnjenje za ovih 10%?

Čuli smo mišljenje kolege Damjanovića.

Možete, možete, rasprava u pojedinostima znači rasprava.

**ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:**

Da dodam da bismo aktivirali efekte time što bismo našim amandmanom obuhvatili manji broj zarada u odnosu na ovo što sada možemo da obuhvatimo, vi kažete 40 hiljada, vjerovatno bi taj broj bio manji kod SNP-a, sa većom poreskom stopom smo predložili da efekti ovog zakona traju do kraja 2014. godine sa eliminisanjem sive ekonomije jer bi oporezivali zaista zarade koje su „na rentgenu“. Smatramo da bi neto efekat bio možda malo manji nego što je ovaj sada, a socijalna pravda i solidarnost bi bili nemjerljivi. Zahvaljujem.

**PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:**

Ministar je najavio radnu grupu i plediram na one koji će biti u njoj da ovo dobro pretresemo. Što brže budete radili, možemo već u martu, mislim da je stvar mnogo ozbiljnija od rebalansa jer bitno je da zajedno nađemo pravičnije rješenje a koje može biti na istom stepenu izdašnosti.

Stavljam na glasanje amandmane SNP-a. Izvolite.

Amandman 1.

Hvala vam. Glasala su 73 poslanika, 31 za, 26 protiv, 16 uzdržanih.

Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2. grupe poslanika SNP-a.

Glasalo je 73 poslanika, 33 za, 27 protiv, 14 uzdržanih.

Treći amandman, tri poslanika SNP-a.

Hvala. Glasala su 73 poslanika, 33 za, 26 protiv, 14 uzdržanih.

Ni ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu.

Možemo li preći na glasanje u cjelini? Hvala.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Izvolite, za, protiv, uzdržani.

Hvala. Glasala su 74 poslanika 43 za, 31 protiv, nije bilo uzdržanih.

Konstatujem da smo Zakon usvojili.

Idemo na tačku 2. Predlog zakona o dopunama Zakona o osiguranju.

Glasamo ga u načelu, ista je većina. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 70 poslanika, 43 za, 20 protiv, sedam uzdržanih.

Konstatujem da smo ga utvrdili u načelu.

Nije bilo amandmana, samo jedan gospodina Vukčevića, koji je sastavni dio, ovaj koji je dobro osjetio potpredsjednik da će da se desi, da će da bude prihvaćen i sa tim punim osjećanjem da je sastavni dio zakona, glasamo ga sada u cjelini. Izvolite.

Glasalo je 68 poslanika, 43 za, 19 protiv, 6 uzdržanih.

Usvojili smo Zakon o dopunama Zakona o osiguranju.

Tačka 3. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hartijama od vrijednosti. Moramo opet u dva koraka, u načelu prvo. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 68 poslanika, 43 za, 19 protiv, šest uzdržanih. U načelu je utvrđen. Ponovo je amandman kolege Vukčevića sastavni dio Predloga zakona. Glasamo ga u cjelini. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 68 poslanika, 43 za, 19 protiv, šest uzdržanih. Usvojili smo Predlog zakona.

4. tačka dnevnog reda - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama.

Glasamo ga u načelu. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 69 poslanika, 43 za, 20 protiv, šest uzdržanih. Utvrdili smo ga u načelu.

Bila su dva amandmana, i to Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona i kolega Vukčević jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Glasamo ga sada u cjelini. Nemamo amandmana za raspravu. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 66 poslanika, 43 za, 17 protiv, šest uzdržanih. Usvojili smo zakon.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Glasamo ga u načelu. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 68 poslanika, 43 za, 19 protiv, šest uzdržanih. U načelu smo ga utvrdili.

Ponovo je sastavni dio zakona amandman kolege Vukčevića i glasamo zakon u cjelini. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 66 poslanika, 43 za, 17 protiv, 6 uzdržanih. Usvojili smo Predlog zakona.

Tačka 6 - Predlog zakona o dopunama Zakona o lijekovima. Glasamo ga u načelu. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 68 poslanika, 43 za, 19 protiv, šest uzdržanih, utvrdili smo ga u načelu. Amandman kolege Vukčevića je sastavni dio Predloga zakona i glasamo ga u cjelini. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 68 poslanika, 43 za, 19 protiv, šest uzdržanih, usvojili smo Predlog zakona o dopunama Zakona o lijekovima.

Posljednja tačka dnevnog reda, sedma tačka. Glasamo u načelu Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o elektronskim medijima. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 67 poslanika, 42 za, 19 protiv, šest uzdržanih.

Utvrdili smo ga u načelu, uz tehnički amandman kolege Vukčevića koji je sastavni dio Predloga zakona. Glasamo zakon u cjelini. Izvolite.

Hvala. Glasalo je 68 poslanika, 43 za, 19 protiv, 6 uzdržanih. Usvojili smo Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o elektronskim medijima.

Ovim je iscrpljen dnevni red prve vanredne sjednice.

Sjutra je druga. Počinjemo u 11h. Budite tačni jer predlagač je predsjednik Crne Gore. Hvala vam.